

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SANDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Döntés Ausztriában.

Budapest, június 7.

(v.) Soká fogják megemlegetni ezt a mai napot Ausztriában. A halálosan beteg osztrák alkotmányunk legkritikusabb napja ez: végzetes dátum, amelyen valahára megindul a kibonyolódás vagy a meggyógyulás, vagy az enyészet felé. Eddig csak lappangott a kérdés, van-e még életképesség az osztrák parlamentárizmusban s Ausztria állami egységében. Mától fogva ez a kérdés nyíltan s nyersen fel van vetve. Felvetették konok daccal a csehek, s a Körber-kabinet dicséretes szilárd-sággal s önérettel azt mondta rá, hogy hadd jöjjön hát az a kockavetés. Az emésztő bizonytalanság, amelynek fojtó köde immár évek óta gomolyg Ausztria felett, most már nem tarthat sokáig. Ami tegnap óta túl a Lajtán történt, abban befoglaltatik a hivatalos beismerése az eddig következetesen tagadott összeférhetetlenségnek a cseh nép politikai törekvései és az osztrák parlamentárizmus sáncain belül elhelyezett állami egység között. Körber tegnap kimondta, hogy Ausztria a belső béke utolsó óráit éli; ma már a hadi állapot első óráira virradt az osztrák közélet. Az események rohamosan fejlődnek. A cseh obstrukcióból kipattant a közjogi forradalom nizusa és szemben ezzel megkezdődött legott az államhü elemeknek új csoportosulása a parlamenti alkotmányunk s az államegységnek vállvetett megvédésére.

A jobboldal szétrepedt s a csehek hoppon maradtak. Noha már tegnap előre volt látható ez az esemény, mégis örvendő ámulás fogadja az egyik oldalon és kínos megdöbbenés a másikon. Számították a bekövetkezésére s mégis mély hatást gyakorol a lelkekre minden táborban. Már ez maga is mutatja az eseménynek óriási jelentőségét. Taaffe óta ez a jobboldal vitte Ausztriában a vezető szerepet. Harmadfél évtizeden át az övé volt a hatalom, tartalmat és irányt az osztrák politikának ennyi időn át ő adott. Elemei a katolikus néppárt, a lengyelek, a feudális nagybirtokosok, a szlovének s a csehek voltak. Ennyi ellentétes elem hogyan kerülhetett eggyé? Igen egyszerűen: szövetezésüknek alapjául egy kompromisszum szolgált. A jobboldal szlávjai a szabadelvűséget dobták oda martalékul a német klerikálisoknak. Emezek pedig a német hegemoniát szolgáltatták ki szákmány fejében a szlávok federalisztikus törekvéseinek. Így hurcolta huszonöt esztendőn át a jobboldal Ausztriát az ultramontán reakciónak s a szláv államrepesztésnek a lejtőjére. Ma dél óta ez a jobboldal felbomlott. A német klerikálisok és a lengyelek elugrottak a csehek mellől, akik teljesen magukra maradtak volna, ha a szlovének kisded és tehetetlen csoportja nem kullogna még mellettük. A cseh forradalmat tehát két-tős csapás érte a mai napon: dezavualták és cserben hagyták ugyanazok, akik eddig hűséges fegyvertársai voltak, akiknek eddig kivívott sikereit köszönhette s akik nélkül nem számíthat a most kezdődő döntő harc során a győzelemre.

Korai volna már most rátérnünk arra, hogy az osztrák belpolitika irányára milyen befolyása lehet a jobboldal szétbontásának, amelyik huszonöt év óta valóságilag balvégzete volt a lajtántuli államnak. Egyelőre teljesen lekötö minden figyelmünket az ese-

ménynek közvetlen jelentősége: az, hogy máttól fogva Ausztriában a csehek forradalmi törekvése szemközt találja magával nemzeti-ségi különbség nélkül az osztrák közéletnek minden egyéb elemét. Régebben kellett volna már e fordulatnak beállnia. Hisz nyilvánvaló volt már évek óta, hogy ahová a cseh politika igyekszik, oda sem a klerikális németiség, sem a lengyel nép nem fog elmehtni. Harmadfél évtizednek szoros fegyverbarátsága — igaz — nem téphető szét egykönnyen; akik tegnap még bajtársak voltak, nem szívesen törődnek bele abba a gondolatba, hogy holnap ellenségekül álljanak egymással szemben. A katolikus néppártot és a lengyeleket méltán sújtja tehát az a vád, hogy politikai kényelmüknek alá rendelték politikai lelkiismeretüket s úgy rázudították hazájukra azt a veszedelmet, amelyből Isten tudja hogyan fog ezentul kikecmeregni. Am talán még elég korán jö ez a fordulat arra, hogy legalább a végromlás hátrítsa el. A cseh politika levetette az obstrukció bárányszőrét s belőle a forradalmi farkas hámozódott ki. Világos immár, hogy az osztrák parlament munkaképességének helyreállításában jelentkezik ez idő szerint a legsürgősebb feladat. A munkaképes Reichsrath a csehek vereségét jelenti, az obstrukció folytatása ellenben egyértelmű az osztrák parlamentárizmus összeomlásával, a cseh közjog diadalával s tehát Ausztria állami egységének megsemmisülésével.

A csehek elszigetelése — fájdalom — még nem ad teljes biztosítékot az obstrukció kudarcára nézve. Nyílt kérdés még, vajjon a német klerikálisok és a lengyelek hajlandók-e a parlament munkaképességének helyreállítására a német baloldallal szövetkezni, avagy nem kívánják-e beérni azzal a negatívummal, hogy nincsenek többé egyazon pártkötélékben az obstruáló csehekkel? A másik kérdés pedig az, vajjon parlamenti államcsiny nélkül leverhető-e az obstrukció, s ha nem, vajjon a német baloldal megnyerhető lesz-e a házszabályok módosításának oktrojálására? Ámde akárhogyan döljenek el ezek a kérdések, Körbernek mindenképpen nagy vívmánya marad a jobboldal szétrepesztése. A cseh forradalom lecáfolva és cserbenhagyva eddigi szövetségeseitől, Ausztria államhü elemei pedig olyan utra hozva, amelyen ad hoc szövetezésük létrehozható a parlamentárizmus megmentésére és az államegység fenntartására: — ez az új helyzet mindenestre nagyban dicséri Körbernek ernaedetlen kitartását és politikai ügyességét.

Hogyan fognak tovább fejlődni az osztrák dolgok, azt ma még persze nem tudhatjuk. Nem vagyunk optimisták s alig merjük hinni, hogy az obstrukció legyűrése máról holnapra várható. De nincs is semmi sürgető ok a kibontakozásnak forszirozására. Közös költségvetés van másfél esztendőre, a kvótát pedig eldönti az uralkodó legközelebb egy évre. Drasztikus rendszabályokhoz nincs tehát mért nyulnia az osztrák kormányknak. Nem kell az alkotmányfelfüggesztésére gondolnia, hanem bevárhatja nyugodtan jó ideig a bekövetkezett fordulat elmaradhatatlan következményeinek kifejlődését. Ha nem áll azonnal helyre a parlament munkaképessége, Körber elnapolhatja a Reichsrathot néhány hónapra. A jobboldal szétrepedésének hatása alatt talán kijózanodnak az elmék, felébred a szívekben az osztrák lelkiismeret s a nemzeti-ségi indulatokat meg-

fékezi az állam iránt való köteleességtudás. Ha ez a kísérlet sem válna be, akkor megpróbálható a felosztás. A közvéleményben nagy átalakulás mehet addig végbe; a leg-szükségesebb törvényhozási munkáknak szünetelése s a gazdasági érdekeknek ezzel járó elhanyagolása olyan hangulatot teremthet a tömegekben, amely a választások eredményében gyökerestől irtja ki az obstrukció dud-váját az osztrák parlament talajából. Szóval: semmi elhamarkodott lépést, semmi irreparábilis hibát nem kell az osztrák kormányknak tennie. Várhat nyugodtan még egy ideig s kockázatot nélkül érlelheti a ma beállott fordulatnak gyümölcseit. A magyar közvéleménynek, amely igaz rokonérzettel köszönti a mai nap kedvező tüneteit, egyértelmű várákózása és óhaj-tása az, hogy az alkotmány folytonosságának rovására mostanában semmiféle mentési kísérlet ne történjék Ausztriában. A kibontakozás szerencsésen indul; valóban kár volna a kedvező fejlődésnek útját bevágni tulgyökeres experimentumokkal. A magyar közvéleményt e felfogásában semmiféle önzés nem inspirálja. A mi szénánk hál'Istennek rendben van és rendben marad, bármi történjék Ausztriában. Az a mód, ahogyan Széll Kálmán a kiegyezést becikkelyezte, szerencsésen elszigetelte Magyarországot az Ausztriában dúló bomlási folyamattól. Jogaink és érdekeink tökéletesen biztosítva vannak minden eshetőséggel szemben. Önzetlenül kívánjuk tehát, hogy ép bölrel kerüljön ki a mostani válságból a dualizmusnak kettős alapfeltétele: Ausztria parlamenti alkotmánya és állami egysége. A jobboldal széthullása arra vall, hogy észére tér valahára az osztrák közélet. Csak Körbert vezesse továbbra is az ő szerencsecsillaga.

ORSZAGGYÜLÉS.

Budapest, június 7.

Rekkenő hőségben ma volt a képviselőháznak szünet után az első ülése. A tikkasztó forróságot alig enyhítette a háznagyi hivatalnak az a rendelkezése, hogy az üvegtetőt ponyvával terítették le.

A pünkösdi ünnepek alatt garmadára felhalmozódott elnöki bejelentések előterjesztése után áttért a Ház az állatorvosi intézménynek államosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására. A vitát Seily Pongrácz előadó szakszertű, formás beszéddel vezette be. Farkas József, Makkfalvay Géza, Madarász József és Thaly Kálmán felszólalásai után Darányi Ignác földművelésügyi miniszter elosztatta a felmerült aggodalmakat s megvédte a javaslatát az ellen a vád ellen, mintha az állategészségügyi intézmény államosítása csak a kiscgazdák terheit szaporítaná s egyebekben sem fog megfelelni céljának. Részletesen kimutatta a javaslat intézkedéseiből, hogy a földművelésügyi kormányzat még könnyített a szegény nép eddigi terhein, nemhogy szaporította volna azokat. A miniszter megnyugtató felvilágosításai után a nagy többség általánosságban megszavazta a javaslatot.

Gyorsan pergett le a részletes vita is. Csak éppen a 20. §-nál volt egy kis fennakadás. Itt ugyanis Makkfalvay Géza azzal az indítvánnyal állott elő, hogy az állami állatorvosok ellen a főispán, az alispán és a törvényhatóság is megindíthassa a fegyelmi eljárást. A szavazáskor az indítvány támogatására a jobboldalról is felállottak néhányan s az elnök elrendelte az ellenpróbát. Még így sem volt konstatalható az eredmény s erre az elnök megszámláltatta a szavazókat. Ebből aztán az a meglepetés következett, hogy a Ház nem volt határozatképes.

Fellelegzett a Ház: ily módon teljes fél-

óra pihenőt kapott az elnöktől, míg összevörösödik a határozatképes szám. Szünet után a többség elfogadta Makkfalvy módosított indítványát s ezzel az egész javaslatot is letárgyalta.

Az ülés végén Olay Lajos és Major Ferenc a *zülgeti villamosvasúti katasztrófa* miatt interpellálták meg a belügyit és a kereskedelmi minisztereket, akik a választ később, a vizsgálat befejezése után fogják megadni.

Holnap és szombaton több bizottság fog ülésezni s azért a Ház hétfőn tartja legközelebbi ülését.

A képviselőház ülése június 7-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezso.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, Hegedüs Sándor, Cseh Ervin, Plósz Sándor.

Elnök: Előterjeszti a bejelentéseket.

Lukács László pénzügyminiszter benyújtja az 1897-diki közösügyes kiadásokból Magyarországra eső tartozásról és az 1898. és 1899. évi közösügyes kiadásokra Magyarországtól pótlólag fizetendő összegről szóló törvényjavaslatot.

Elnök: Jelenti, hogy Olay Lajos és Major Ferenc sürgős interpellációt jelentettek be a *zülgeti szerencsétlenség* ügyében.

(Az állatorvosi intézmény államosítása.)

Szily Pongrác előadó alaposan ismerteti és elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Farkas József szerint a javaslat szükségtelenül új terheket ró a gazdákra.

Makkfalvy Géza: A javaslatban nagy közgazdasági érdekek észlelhetők, melyek el lehet kerülni azt, hogy Ausztriában minduntalan állategészségügyi ürügyekkel gúrdítsanak akadályt a magyar állatkivitel elé. Az állatorvos nem népszerű a társadalomban, aminek azonban oka, hivatása nehézségein kívül, ferde helyzete. Ez a törvényjavaslat az állatorvis pálya iránt bizalmat fog önteni a pályaválasztó ifjúságra és emelni fogja az állatorvosi kar szellemi szintjét.

Major Ferenc kéri a Házat, hogy a részleteknél valamely módosítással enyhítsék a kiszáradókra háruló terhet.

Madarász József, mint az önkormányzat híve, elvi álláspontot foglal el a javaslat ellen. Elismeri, hogy a földmívelési miniszter mindent ekövet a nép anyagi érdekeinek javítására, de nem lehetne a javaslat 16 intézkedéseit az önkormányzat sérelme nélkül életbe léptetni? Nem helyesebb-e a kisbirtokosok újabb megterhelését sem.

Thaly Kálmán: Bár a javaslatot elvi alaplán fogva nem fogadhatja el, elismeri, hogy a minisztert a legjobb intenció vezette. Azt azonban már most kiemeli, hogy az állami állatorvosoknak a magánvállalkozást megengedni nem szabad, mert ez a szaralás feneketlen forrása lehet. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Darányi Ignác földmívelési miniszter: Elismeri, hogy van arányodala a javaslatnak, de hát minek nincs a világon? Ha nem lenne minden javaslatnak aránykaldala, mivel foglalkoznánk az ellenzék? A javaslatot nem meglepetésszerűen hozta a Házba, másfél év óta foglalkozik vele a gazdák közvéleménye. Elhallgatta Major, hogy a legszegényebb emberek arov állataira, a sertésekre nézve kivételt tett és könnyítet az eddigi terhen is. Nem áll, hogy a marhalevél kétszeresen drágább lenne a javaslatnál fogva, mert csak a bélyeg ára emelkedik. Noha a bélyegnél van némi emelés, tulajdonképpen a kiszáradt terhen enyhít a javaslat, mert közel éri mindenütt az állami állatorvost. Thaly Kálmán szemben védi az állatorvosok egyéni reputációját és az állami állatorvosokat a magánvállalkozástól eltiltani addig nem lehet, míg az országban elég képzett állatorvos nem lesz. (Helyeslés a jobboldalon.) Ami a fizetési pontját elvi álláspontját illeti, azt hiszi, ha a kikötöttség államosításával szemben lemond a merev elvi álláspontról, azt ez általa szintén hasznosnak tartott javaslatot szemben is megteheti. (Ellentmondás a szélsőbalon.) Minthogy a javaslattal az ország gazdasági érdekei a kiszáradókkal egyetemben csak nyerne, ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra. (Helyeslés a jobboldalon.)

Madarász József szavait igazítja helyre.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja és ráter a részletes tárgyalásra, a földmívelési bizottság szövegezését véve alapul.

Az első szakaszról

Major Ferenc melegen ajánlja, hogy a dupla-bélyeggel a kiszáradókra háruló terhet ne hárítsák a kiszáradókra.

Az ötödik szakaszról

Szily Pongrác a földmívelési bizottság nevében azt a módosítást ajánlja, hogy a magyar királyi állatorvosok a 9., 10. és 11. fizetési osztályba soroztassanak.

Buzáth Ferenc a fizetési osztályokba való soroztatás ellen kifogást tesz, mert nincs arányban az orvosok fizetésével.

Darányi Ignác földmívelési miniszter kijelenti, hogy ez idő szerint a magánvállalkozást eltiltani nem lehet. Az előadó javaslatát elfogadja. Nem áll, hogy az állami orvosokkal szemben oly aránytalan lenne az állami állatorvosok kontemplatív fizetése, de bizonyos, hogy a legrosszabb politika az lenne, ha fontos országos érdekek doigával foglalkozó állami közegek fizetésén takarékoskodnának. (Helyeslés jobboldal.)

Elnök: Elrendeli a szavazást. A Ház a szavazást elfogadja az előadó javaslatával. A 12. és 13. §-nál

Belocska Béni kéri, hogy a Ház ezeket együttesen tárgyalja. (Helyeslés.) Majd a közgazdasági bizottság nevében indítványozza, hogy ezek a szakaszok maradjanak ki.

Szily Pongrác előadó és Makkfalvy Géza a §-ok fenntartása mellett szólnak.

Darányi Ignác földmívelési miniszter nyílt kérdésnek jelenti ki a §-at.

Elnök: Elrendeli a szavazást. A többség fenntartja a §-at.

Plobler Győző nagyon furcsának találja, hogy a miniszterek mindig, valahányszor vélemény-különbség fordul elő a szabadelvűpártban valamely kérdésben, azt nyílt kérdésnek jelentik ki.

Darányi Ignác földmívelési miniszter éppen ezt az eljárást tartja a parlamentarizmus elvi helyes értelmezésének. (Helyeslés jobbról.)

Makkfalvy Géza a 20. §-hoz azt a módosítást ajánlja, hogy az állami állatorvosok ellen a főispán, alispán és a törvényhatóság is elrendelhesse a fegyelmi vizsgálatot.

Darányi Ignác földmívelési miniszter nem tartja elfogadhatónak a javaslatot.

Elnök: Elrendeli a szavazást, majd az ellenpróbat. (Felkiáltások balról: Többség! Megszámlálni!) Minthogy a szavazás eredménye nem konstátálható, megisméltatja a szavazatot. (Felkiáltások balról: Nem vagyunk határozatképesek!) Erre negyedóra szünetet rendel el.

(Szünet után.)

Makkfalvy Géza visszavonja indítványának azt a részét, amely a főispán és az alispán is feljogosítja a fegyelmi eljárás megindítására.

Elnök: Kimondja a határozatot, hogy a Ház a §-t ezzel a módosított indítványt fogadja el.

Thaly Kálmán a 23. §-nál azt kívánja, hogy az állategészségügyi főfelügyelő és felügyelő magánvállalkozást ne folytathasson.

Darányi Ignác földmívelési miniszter elfogadja az indítványt.

(Napirend.)

Elnök: Ezzel a törvényjavaslatot részleteiben is megszavazta a Ház. A legközelebbi ülés hétfőn lesz; napirendjére kitűzi a Ház a ma elfogadott törvényjavaslat harmadszori olvasását, a magyar-román határjelek renoválásáról és a gazdasági munkások és cselédek betegsegítésére vonatkozó törvényjavaslatokat.

Most következnek az interpellációk, amelyeket más helyen közlünk.

BELFÖLD.

A képviselőház igazságügyi bizottsága Szilágyi Dezso elnöklésével ma ülést tartott, amelyen a kormány részéről Darányi és Plósz miniszterek, az igazságügyi és földmívelési minisztériumok részéről pedig Vörösmarty államtitkár és Bartók osztyálytanácsosok voltak jelen. A bizottság megválasztotta a közérdeklő öntöz csatornákra vonatkozó törvényjavaslat előadójának Széchenyi Józsefet, a védjegy oltalmáról szóló miniszterelnöki jelentés előadójának pedig Engelmayr Józsefet. Azután folytatta a bizottság a *birtokos és gazdaság közötti jogviszonyok szabályozásáról* szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A törvényjavaslat 8. §-át akként állapította meg a bizottság: Ha a szerződés nem állapítja meg a javadalmazásnak vagy egyes részeinek összegét, illetőleg mennyiségét, annak vagy egyes részeinek megfizetéséről a helyi, ilyenek hiányában az országos szokás az irányadó. A terményekben való javadalmazást más megállapodás hiányában előleges, a készpénzben való javadalmazást pedig utólagos negyedévi részletekben kell kiszámlálni.

A 9. §-nak abba a rendelkezésébe, mely szerint ha a gazdaságt szolgáltató következtében meghal, a tmetés költéséit a birtokos terhelik, beiktatta volt a földmívelési bizottság azt, hogy ha a gazdaságt nyílván bebizonyíthatólag szolgáltató következtében meghalt stb., az igazságügyi bizottság mellőzte a beiktatott szavakat s eredeti szövegében fogadta el a szóban forgó rendelkezést.

A 10. §-t ekként szövegezte a bizottság: Nem oszorbítható a gazdaságt javadalmazása, ha aránylag rövid időn át, személyében rejlv oskból, de hibáján kívül, szolgáltatónak teljesítésében gátolva van.

A 11. §-nak azok a rendelkezései, mely szerint a végkielégítési összeget a gazdaságt halála napjától számított fél év alatt kell kifizetni, akként módosították, hogy a végkielégítési összeget a gazdaságt halála napjától számított havi részletekben fél év alatt kell kifizetni.

Miután a 12. §-t egyelőre függőben hagyta a bizottság, az elnök a tárgyalás folytatását holnap délelőtt 11 órára tűzte ki.

A pénzügyi bizottság ülése. A pénzügyi bizottság június 9-kén, szombaton, délelőtt 11 órakor, vagy képviselőházi ülés esetén déltán 6 órakor ülést tart. Az ülésen a közösügyek zárószámadását tárgyalják.

Összeférhetlenség.

Budapest, június 7.

A képviselőház Összeférhetlenségi bizottsága ma délelőt újra összeült, hogy tárgyalja Ugron Gábor ismert Összeférhetlenségi ügyeit, Apáthy Péter elnök megnyitván az ülést, Rátkey László, a bizottság tarja kéri szót. Kijelenti, hogy miután ellene is Összeférhetlenségi bejelentés történt, mások Összeférhetlenségi ügyének a tárgyalásában ő mindaddig nem vehet részt, amíg az ő ügyét el nem intézi a bizottság. Kéri tehát, hogy első sorban az ő ügyét tárgyalják le.

A bizottság Rátkey kérésének az értelmében határozott, kimondván egyuttal, hogy Ugron Gábor ügyének tárgyalását elhalasztja és a Rátkey László ellen történt Összeférhetlenségi bejelentést holnap, 8-ikán délelőt 11 órakor veszi tárgyalás alá. Egyben a fölött folyt eszmecseré, hogy az Összeférhetlenségi bejelentést meghívják-e a bizottság ülésére.

Rátkey László azt hiszi, hogy miután eddig ismételtlen is megtörtént, ezután is meg kell hívni a bejelentőket.

Rudnyánszky Béla, kezében a házszabályokkal igazolja, hogy a házszabályok egyenes utasítása szerint a bejelentő csak akkor hívható meg, ha az illető képviselő. De továbbá azt is rendeli a házszabály, hogy az Összeférhetlenségi bizottság ülésén, mint hallgatók, csak képviselők jelenhetnek meg.

Rátkey László a maga részéről szükségesnek tartja, hogy a bejelentőt meghívják, mert ezt parancsolja a Ház méltósága.

Rudnyánszky Béla a Ház méltóságának az érdekében nem tartja szükségesnek továbbmenni, mint ment a házszabályokban maga a Ház. Már pedig a Ház ugy határozott, hogy a bejelentő, ha nem képviselő, nem is hívandó be. Tovább megy. Időközben a házszabályokat átvizsgáló bizottság ismételtlen is megváltoztatás történt, de ezt az intézkedést nem változtatták meg. A mi annak a jele, hogy ebben a tekintetben a Ház felfogása nem változott. Nagyon kómis volna tehát, ha a bizottság feilbírlná a Ház intézkedéseit s azok ellenére határozna.

Dósa Endre és Ragályi Béla utalnak arra, hogy nem képviselők meghívása joga a bizottságnak, de ez a jog nem vonatkozik a bejelentőre, hanem esetleg szakértőre.

Rátkey László fenntartja kérését és kijelenti, hogy ha a bizottság nem hívja meg a bejelentőt, ő fogja értesíteni a holnapi tárgyalásról.

László Mihály konstátálja, hogy ez már nem tartozik a bizottságra. Azonban indítványozza, hogy szavazzanak a kérdés fölött.

A szavazás megtörtént és pedig Rátkey kivételével az egész bizottság a házszabályok értelmében kimondta, hogy a bejelentőt nem idézik meg.

Ezzel az ülés véget ért.

Ugron Gábor az Összeférhetlenségi bizottsághoz ma a következő levelet intézte:

Az Összeférhetlenségi bizottsághoz Budapestben. Beutamatom a M. A. V. kolozsvári üzletvezetőségével a f. évi téglaszállítás iránt kötött szerződésemet.

I. Összeférhetlenséggel vagyok vádolva, mert a magyar államvasutaknak talpát, tűzfát, blükk-fakocskát, téglát szállított. Az 1875 : I. t.-c. 2. §. o) pontjának 1874. május 30-án kelt szakbizottsági jelentés következtében adja meg értelmezését: A bizottság célzatosan választotta a „vállalkozó” válatat műkifejezést. E kifejezésnek fogalmát megállapította már az üzletvilág, a gyakorlati élet. Nem fogja jóhiszemű senki a törvény megszorító intézkedését a megállapított fogalom ellenére az adás-vevés egyes eseteire alkalmazni, vállalkozónak tekintvén a természetes, ha kész természetnyét; a gyarost, kereskedőt, ha kész árut a kormányának vagy közgeinek eladja; az iparost, ha megrendelésre egy bizonyos munkát, egy bizonyos ártért, egy bizonyos idő alatt teljesít vagy kész iparcikkeket elad. Még ha ilyen világos nem volna is a törvényhozók célja, akkor is a vad elesik, mivel szerződésemet nem kötöttem kormányannal; a M. A. V. nem kormány. alkalmoztaji nem államhivatalnokok, hanem az államnak egy kereskedelmi vállalata, melynek nincs jurisdikcioja, és nincs több és más hatalma ügyfeleivel szemben, mint más, nem állami kereskedelmi vállalatnak.

II. Összeférhetlenséggel vagyok vádolva, mert egy létesítendő pokróc-gyárnak kölcsönrelendő segélyezése iránt szerződést kötöttem 1898-ban. Nem ismerem egy pontját is a törvénynek, mely kölcsön felvételét a kormánytól összeférhetlenségnek mondaná, mert akkor a dohánytermelési előleg felvételéből is a képviselő ki volna zárva. A kölcsön nekem akkor adatott, mikor képviselő nem voltam, nem is akartam lenni a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1890 : XIII. t.-c. alapján. Sem ezen törvény, sem az 1899-iki 49. törvények ezen kedvezményekből a képviselőt ki nem zárja, több képviselő a kedvezmények hol egyik, hol másik módját eddig igénybe is vette kifogás nélkül. Hogy a bekövetkezett pénzügyi és árnfor-

galmi nagy pangás következtében a gyarat még nem létesítettem és ezen mulasztásomnak mi legyen a következménye, annak bíróját költövelem 6. pontja meghatározván, más annak bírója nem lehet.

Budapest, 1900. június 7.

Ugron Gábor, s. k.

Az erdélyi reformátusok gyűlése.

— A Budapesti Napló távirati tudósítása. —

Kolozsvár, június 7.

Ma délelőtt nyílt meg Kolozsvárott az erdélyi református egyházkerület nagy értekezlete, amelyre a kerület minden részéből nagy számmal érkeztek papok és világiak egyaránt. Az értekezleten báró Bánffy Dezső hosszú beszéde, amely a protestáns érdekek nyomatosok hangoztatása mellett tárgyilagos, minden politikai vonatkozástól ment hangjával igyekezett figyelmet kelteni. De rá kell mutatnunk arra az éles ellentétre, amely a főudvarmester e beszéde és sajtójának agitációja közt jelentkezik. A közvéleményt ilyen kétszínű játékkal félrevezetni nem lehet.

Az értekezletet megelőzőleg istentisztelet volt a belfarkas-utcai református templomban s ott Bartók György gyönyörű imádságban isten áldását kérte az értekezlet működésére és Vásárhelyi Boldizsár deési lelkész alkalmi hitközönlőket tartott. Az istentisztelet azzal végződött, hogy az egész gyülekezet elénekelte a Himnuszot.

Az istentisztelet után megkezdődött az egyházkerületi értekezlet, amelyet Molnár Albert teológiai tanár fennkölt szellemű beszéddel nyitott meg, fejtegetve abban az egyházi élet föllendülésének szükségességét.

Azután általános figyelem közt báró Bánffy Dezső, az egyházkerület főgondnoka, a következő beszédet mondotta:

Az 1894-ik évben Marosvásárhelyen megszületett eszme, az abban életre kelt cél megvalósítására öitünk most össze. Mit akarunk? Az egyházi ismeretek terjesztése, a református tudat és egyházi összetartozás érzésének ápolása, a református hit és egyházi élet intenzívitásának elősegítése, az egyházi és világi elemek református egyházunk isteni küldetéséből folyó feladatainak megoldhatása által követelt közös munkára tömörülése (Helyeslés.); ez az amit ezen alakuló közgyűlés első terjesztendő alapszabály-tervezet mint célt tűz ki. Ez az, amit akarunk! Mint az erdélyi egyházkerület rangidősebb vezető világi főgondnoka kedves kötelességemnek tartom az első üdvözlő beszéd után, mint első emelni szót és üdvözölni a megindult mozgalmat, melyről sokat várok, de melynek elődázhatatlan szükségét feltlenül érzem. Kifejezést adtam már ennek akkor, midőn a főtiszteletű püspök, dr. Bartók György ó méltóságával együttesen az értekezlet érdekében kibocsátott felhívásunkban így szóltunk: Szükséges, hogy legyen minden akadályt legyőző, elérhető közszellemünk, melynek egy célra szilárd tevékenysége áldást hoz az egyházra, javára valik a hazának s tanúbizonyosságát tesz mellettünk arról, hogy mi nem ok nélkül valljuk szellemi életünk egyedül ifjének a Krisztust. Ki kell jelentenünk, hogy e törekvéshez mi magunk is egész lélekkel csatlakozunk, mert meg vagyunk győződve, hogy egyházi és társadalmi föllendülésre és munkára szükség van. Es valóban föllendülésre és munkára szükség van! Az utolsó évek alakulásai kettőzött kötelességünk kéziké teszik komolyan és erélyllyel munkálni a valóság igazság, a szeretet, a szabadság elveinek érvényesülése érdekében. Az idegen nemzeti, nem magyar talajban gyökeret vert visszahatás kettőzött erélyllyel és kiemellett nem ismerő vakmerőséggel kezd mindünk is érvényesülést kellünk. (Helyeslés.) Romboló hatása fenyegetően jelentkezik már is. Ezzel szemben védekezni kell. (Nagy tetszés.) Védekezni, nem ugyan a támadás fegyvereivel, nem a felekezeti egyoldalúság kizárólagosságával, de igenis, a mi protestáns világlényünkkel, mely maga a jézusi igazság.

Nem lenet törekvésünk a változó politikai esetlegességeknek magukat alavetve, bármely politikai párt keretében szigorúan össze azon munkásságot, mely kell, hogy a jelen értekezlet által kiűzött cél szem előtt tartásával munkálkodásunkat irányítsa és vezesse. (Helyeslés.) Ezért nem is lehet, de nem is szabad akarni a jelen mozgalomnak bármely politikai jellegű vagy színesített adni. Egyedül az egyháztársadalmi téren kell az alakulandó egyházi értekezletnek a hivatalos egyházi szervezet keretén belül annak fennhatósága és ellenőrzése mellett egyházi jelleggel a protestantizmust a vallásos élet eivelvel talán megteremteti. Mindenesetre azonban fejlesztési az evangéliumi protestáns közszellemet, erre van mindenekelőlt szükség és sokkal több és nagyobb szükség, mint eddig. Helyes tehát ezen megindult mozgalom; jogos, mert megengedett téren, az egyházi élet belsejében mozog. Én úgy hiszem, jól választott eszközökkel incul meg, midőn az egyházi, mint világi elemet bevonva keresi és meg is találja a módokat, melyekkel minden igaz reformátusnak megadja az alkalmat és terti egyháza érdekeit erejéhez mérten szolgálni, közreműködni abban, hogy megleveledjék a vallásos elő hit, a történelmi képződött hitbuzgalmat és hitünkhoz, vállalkunkhoz való ragaszkodás szükségének erős ezete. (Tetszés.)

Biztat a remény, hogy a megindult mozgalom zátonyra jutni nem fog. Erős bennem a hit, hogy a kiűzött cél érdekében a magyar nemzet, az evan-

gélium szerint reformált egyháznak javára jól vannak választva az eszközök. Mint egyik jeles költőnk mondja: „Ha jó a cél, melyet kitűztél magadnak, akadnak arra biztos eszközök.” Lehet-e kételkedni, hogy célunk jogos, igaz és helyes? Csak buzgó érdeklődés, kitartás és bizalom vezessen. Küzdjünk és megerősödik az igazi közszellem, mely éllet és fenntart. Az Ur mondja Madáchnál: „Ember küzdj és bizva bizzál!” Szabadjon nekem mint egyházkerületünk rangidősebb főgondnokának ezen egyházi értekezletünk alakulása alkalmával mondani: alakuljunk, mert egyháztársadalmi föllendülésre és munkára szükség van! (Hosszas tetszés és taps.)

Azután Bartók püspök beszélt. Kiemelte, hogy az egyházi élet fejlesztésére mily áldásos az erők összetömörítése, amit a mozgalom is elérni akar. Nem harcot, hanem munkát akarnak. Isten áldását és kegyelmét kéri e munkára.

Az alapszabály-tervezetet Nagy Károly teológiai tanár adta elő, mire azt elfogadták. Nagy Domokos azt ajánlotta, hogy nőket is vegyenek föl tagul, ami nagy vitát keltett, Bartha Lajos és báró Bánffy Dezső felszólalása után az indítványt az értekezlet egyelőre nem fogadta el, de az igazgató-választmány elő viszi.

Báró Bánffy Dezső előterjesztésére az értekezlet tisztikarát alakította meg.

Világi elnök lett: gróf Kun Géza, egyházi elnök Molnár Albert tanár. Alelnökök: világi gróf Vass Béla; egyháziak Sylvester Domokos és Deésy Gyula esperes. Világi titkár Sándor József orsz. képviselő; egyházi Nagy Károly tanár. Világi jegyzők: gróf Letlén István és dr. Boer Elek; egyháziak: Tavass József esperes és Bodor Géza esperes, pénztárnok: Török István tanár. Választmányi tagok: Világiak: Székely György országgyűlési képviselő, Küyen-Csontos Olivér ügyvéd Marosvásárhely, Mészáros István főszolgabíró Felvinc, Gyarmathy Zsigmond B.-Hunyad, báró Bánffy Albert Választ, Bakó Ferenc Zsuk, Somoly István ügyvéd Kolozsvár, Szécsény Vince bírtokos Zágón, Nemes Sámuel törvényszéki elnök Gyulafehérvár, Somogyi István alispán Szegvár, Décsy Zoltán alispán Maros-Vasárhely, dr. Gádólyai István közjegyző Kolozsvár, Fekete Nagy Béla városi tanácsos Kolozsvár, báró Horváth Ödön Alvinc, ifj. Eltető Albert M.-Régen, Ince Gerő táblabíró Kolozsvár, Gyarmathy Dezső Sz.-Udvarhely. Lelkészek: Sándor János, Somkeréki Miklós, Elekes Viktor és Ravasz János esperesek, Herepei Gergely, Tótfalusi József, Egyházi Lajos, Péchy Apárd, Szócs Sándor, Szilágyi Farkas, Bodor János, Vajda Ferenc, Lenárt József, Vásárhelyi Boldizsár és Janos Sándor lelkészek. Tanárok és tanítók: Gőnczi Lajos Sz.-Udvarhely, Varó Ferenc Nagy-Enyed, Bedőházi János Maros-Vasárhely, dr. Sarkányi Lajos Kolozsvár, Kincs Gyula Zilah, Deák Gerő Szászvaros. Benke István Sepsi-Szentgyörgy, Fejes Áron Sz.-Udvarhely, Pallos Albert, Keoskemény István, Pokoly József, Szádeczky Lajos és Szentgyörgyi Lajos Kolozsvár, Papp Sándor M.-Vasárhely.

A választás után gróf Kun Géza nagyhatású beszéddel foglalta el elnöki székét és ezzel a mai ülés tárgyszorozata véget ért. A gyűlés után bankett volt, a papnöveldében tartották meg, hölgyek részvételével. Az első tisztelet Bánffy mondotta a királyné, Bartók püspök az egyházkerület zászlóvivőjére, Bánffy Dezsőre emelte poharát. Báró Kemény Kálmán nagy tetszés mellett Bartók püspököt köszöntötte fel, a kitől várjuk, — ugymond — hogy a megtámadtások ellen, bárholnan jöjjenek is azok, megvédje az egyházat. Ő vezessen minket és mi megyünk utána. Molnár Albert teológiai tanár az egyház világi tagjaira és az értekezlet világi elnökére Kun Géza grófra mondott köszöntőt. Sándor József képviselő kijelenti, hogy mint az értekezlet titkára megállapította magában az irányvonalat. Pártpolitikát nem üz, de a szó nevesebb értelmében vett politikát igenis folytatni fogja. Zeyk Gábor meleg szavakban Kolozsvár városát köszöntötte fel, mire a város nevében Nagy Mór felelt. Nagy hatást keltett Nagy Károly teológiai tanár szép felköszöntője a liberális sajtóra. A sajtónak — ugymond — tudnia kell, hogy a protestáns egyház érkei azonosak a szabadsággal. Ha a szabadság levegője megromlik, első sorban maga a sajtó kap békét. Jancsó Lajos lelkész a püspök nevére és a hölgyekre emelte poharát. Nagy László presbíter (Alvinc) gróf Kun Gézát, Vásárhelyi Boldizsár a teológiai akadémia tanári karát köszöntötte fel.

Kolozsvár, június 7.

Bánffy Dezső főgondnoknak és Bartók püspöknek este 8 órakor fátylászant adtak. A fátylászantot óriási közönség kísért. Bánffy Dezső lakása előtt Balázs József beszéretői lelkész mondott üdvözlő beszédet, kiemelve a főgondnoknak az egyház körül szerzett érdemeit. Az éljenzéssel kísért beszéd után Bánffy, aki édesanyja házában az erkélyen fogadta a tisztelgést, nagy figyelem mellett beszélt. „Itt a szűkebb honban, — ugymond, — a református egyház vallási türelme mellett fejlődött. Ez a föld a vallásos türelmek klasszikus földje. Századok története bizonyítja, hogy a vallások közti egyetértés biztosítja a

vallások fejlődését. A multnak e példája arra tanít, hogy a jövőre is erre törekedjünk. (Éljenzés.) Ne keressenek tehát törekvéseinkben egyebet, mint azt az igyekezetet, hogy e történelmi hagyományt jövőre is folytassuk. (Tetszés.) nehéz viszonyok között is. Közönlőtet fejezi ki a kitüntetésért, melyet úgy tekint mint biztatást, hogy a mozgalom fejlesztésében megindult von tovább haladjon. Szükség van e téren a működésre, adja Isten, hogy a megkezdett munkánk sikerre jusson egyházunk és hazánk javára.” A fátylászantot ezután Bartók püspök lakása elé vonult.

Az értekezleten gondosan kerültek minden felekezeti tüntetést s különösen tartózkodtak a politikától és a vezetők határozottan kijelentették, hogy az egész mozgalom tisztán az egyház erősítésére szolgál. (O. E.)

KÜLFÖLD.

Az osztrák zürzavar.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 7.

A birodalmi tanács mai ülése a csendes technikai obstrukció minden unalmával, teljes csendben folyt. Az érdeklődés a folyosóra és a bizottsági termekre koncentráldott, ahol a pártok bizalmi férfiai tanácskoztak. A jobboldali pártok végrehajtóbizottsága egész délelőtt ülésezett, s végül minden határozathozatal nélkül oszlott szét. Az a negatív eredménye volt azonban ennek a meglehetősen izgatott tanácskozásnak, hogy a jobboldali többség, ha formálisan nem mondta is ki még ma sem a feloszlását, de tényleg konstataáltak, hogy nincs többé. Mai tudósításaink így szólnak:

(A birodalmi tanács ülése.)

Bécs, június 7.

A képviselőház mai ülésén a kormány törvényjavaslatot nyújtott be, amely a vasuti elsőbbségek konvertálása alkalmával való illeték-kezdvevényekről szóló törvény érvényességét 1904. év végéig meghosszabbítja. Azonkívül újra benyújtotta a földadókataszter nyilvántartásáról szóló törvény némely rendelkezéseinek módosítására, valamint bizonyos klagenfurti és jägerndorfi átépítések 18 éves adómentességére vonatkozó törvényjavaslatokat. Ezután folytatták az irományok felolvasását, mely négy órát vett igénybe. Délután három órakor Zallinger (katolikus néppárti) azt indítványozta, hogy a holnapi ülés napirendjére az ipartörvény két §-ának módosítását tűzzék ki. Jaworski ezzel szemben azt indítványozta, hogy az indennity-javaslatot vegyék tárgyalás alá. Szavazásra került a dolog s a többség Zallinger indítványát fogadta el. Mintán a csehek az ipartörvényjavaslatot kicsatolták az obstrukcióból, holnap a Ház rendes ülést tart.

(Stransky és Jaworski.)

Jaworski lovagnak Stranskyval folytatott beszélgetéséről, melyről ma már röviden hírt adtunk, a Nérodmi Listy még a következőket írja:

A lengyel klub elnöke nagyon ingerült volt és amint dr. Stransky közölte vele az ifjusegek klubjának azt a határozatát, hogy az obstrukciót folytatják, ragaszkodott ahhoz a véleményéhez, hogy a cseh klub ezáltal kilépett a jobboldali többség kötelékéből. Dr. Stransky erre így válaszolt:

— Ezt a leghatározottabban kétségbe vonom, ilyen konkluziót nem engedhetek meg. Tessék tudomásul venni, hogy mi ilyen határozatot nem hoztunk. Jaworski: A lengyel klub eleget tett és eleget szenvedett a csehekért. Érzis is taktikájának a következményeit.

Stransky: A mi követeléseink a nekünk nyújtandó elégtételt illetőleg elég szerények és a lengyel klubnak e követelése teljesedése érdekében kellene küzbelpénie.

Jaworski: A lengyel klub önkért nem tehet többé semmit és nem is fog többé tenni semmit.

Stransky erre bucsuzott és bucsuzás közben így szólt:

Nos akkor reményem, hogy majd egyszer jobb viszonyok között újra találkozunk.

Jaworski: Nem, nem, ami utaink végképpen kettéváltak.

(Csehek és délszlávok.)

A délszlávok klubját szintén élénken foglalkoztatják a közvetítésre irányuló törekvések. A klub

legutóbbi üléséről a *Národní Listy* a következő értesítést közli: A délszlávok klubjában két áram észlelhető. Az egyik a kormányt tart; réámutatnak ugyanis arra, hogy a mostani kormánynak köszönettel tartoznak főleg a vasuti javaslatért. A klubban azt a pozitív javaslatot tették, hogy a csehek klubjánál lépjenek közbe a végből, hogy a nyelvtörvényjavaslatokat és a költségvetési provizoriumot bocssássák az első olvasáshoz. *Beris* ezt a javaslatot a leghatározottabban ellenzte és kifejtette, hogy a csehek követeléseiket nagyon mérsékelék. A helyzet súlypontja *Kindinger* titkos rendeleteinek visszavonásában van. Az egész jobboldalnak együttesen kellene tehát a kormánynál közbelépni a *Kindinger*-féle rendeleteknek, valamint a volt kereskedelmi miniszter által a csehországi posta- és táviróigazgatóságokhoz intézett rendeleteknek visszavonása érdekében. Az ilyen eljárás révén konstátálni lehetne, hogy az egész jobboldal szolidáris. A klub nem hozott határozatot.

(A többség feloszlása.)

A jobboldali pártok végrehajtó bizottsága ma délelőtt tíz órák tanácskozásra gyűlt *Jaworski* elnöke alatt. Jelen volt *Koerber* miniszterelnök is, a csehek képviselőiben dr. *Kaizel* és dr. *Stransky* voltak jelen. A tanácskozás tárgya a délszlávoknak az a közvetítő javaslata volt, hogy a kormányt bírják rá a *Kindinger*-féle rendelet visszavonására, mely esetben a csehek ellátnának az obstrukciótól. Ezt az indítványt *Fofse* délszláv képviselő tette meg. A csehek nevében *Stransky* és *Kaizel* kijelentették, hogy nagy értéket tulajdonítanak a többség további fennállásának, de a *Kindinger*-féle rendelet visszavonása nélkül nem hagyják abba az obstrukciót. Igyekeztek kimutatni az obstrukció szükségességét és jogosságát egy a cseh nép álláspontjának, mint az államdekeknek szempontjából. A csehek azt remélték, mikor azt az ígéretet tették, hogy állásfoglalásukról 6-ikáig nyilatkoznai fognak, hogy addig a helyzet változni fog. Ők meg is kísérelték ezt a változást előidézni, mikor a kormánnyal érintkezésbe léptek; a baloldali makacsága következtében, amelyre a kormány tulságos tekintettel van, minden kísérlet halomra dőlt. Mint-hogy ilyenformán semmisen változott, ők is kénytelenek megmaradni az obstrukciónál. A miniszterelnök tegnapi nyilatkozatát nem lehet komolyan venni. Abban az államban, amelyben két kormányt elbocsájtottak, holott a többség velük volt, ahol a többségi elvet a legirányadóbb körök hozzájárulásával felforgatták, ahol visszavonták a nyelvrendeleteket, holott mögötte állott a többség: ilyen államban nem lehet a kormánynak igénye arra, hogy higgyenek neki, ha azt állítja, hogy alkotmányosan és parlamentárisan akar kormányozni. Ha tehát azt mondják, hogy alkotmányosan akar kormányozni, ezt úgy kell érteni, hogy csak a baloldali szája íze szerint akarnak kormányozni. Csak numerikus többséget akarnak a valóságos többség attribútumai nélkül.

Dr. *Kathrein* kijelentette, hogy 6 a mai konferencia egybehívása ellen volt, mert nem is várt más feleletet a cseh képviselő uraktól, mint amit tényleg adtak, tudniillik, hogy az obstrukciót nem hagyják abba. Evvel szemben pártja nevében kijelenti, hogy a katolikus néppárt tagjai mint német és konzervatív képviselő ebben a küzdelemben nem mehetnek együtt a csehekkel, hanem az a kötelességük, hogy minden törvényes eszközzel igyekezzenek az obstrukciót leküzdeni. Ha a jobboldali többség megszűnt, ezért csak a csehek felolások; ők viseljük a következményeit is.

Koerber miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány semmiféle feltétel alatt sem mehet bele a nyelvkérdés egyoldalú elintézésébe, mert a korábbi tapasztalatok tanúságai szerint ez ártana a kormány tekintélyének, s ez nem is jelentene mást, mint azt, hogy ha a cseheknek koncessziókat tesznek, akkor a németek fognak obstrukálni. És ez így folytatódna. A kormány az ifjúcsehek taktikájára nem szolgáltattott okot és ha a csehek az államszükségleteket megobstruálják, akkor jöjjen, aminek jönni kell.

Gróf *Deideschitzky* a lengyel klub nevében kijelenti, hogy ők hajlandók az állami szükségletekben parlamenti uton leendő elintézése érdekében minden parlamentáris eszközzel közrehatni és támogatni minden közvetítő akciót.

Gróf *Pálffy* a feudális főnemesség nevében szintén az obstrukció ellen nyilatkozott, de mégis ajánlotta a csehek kívánságának figyelembevételét.

Még határozottabban szólalt fel a cseh kívánságok érdekében herceg *Schwarzenberg* Frigyes.

Báró *Dipauli* esatlakozott *Kathrein* fejtegetéseire. A mostani viszonyok között ő is lehetetlennek tartja a többség további fennállását, és egyuttal emlékeztet arra, hogy pártja elvileg ellene nyilatkozott minden obstrukciónak. Az obstrukciót pedig hosszabb ülésekkel vagy más kisebb jelentőségű eszközökkel megbénítani nem

lehet. Ez csak radikális eszközökkel lehetséges és pedig a házsbályok megváltoztatásával. Némli jóakarattal nem lehetetlen erre a parlamentáris utat megtalálni.

Egyideig még folytatták a tanácskozást, végre félgyakor az ülés *hadrozathozatal* nélkül feloszlott. *Jaworski* elnök konstátálván az ülés eredménytelenségét, megjegyezte, hogy a többséget mostantól fogva feloszlottak tekintik.

Amint hírlik, a szlovének újabb közvetítő javaslattal készülnek előállni, amely úgy szólna, hogy a csehek átengedik a budget provizoriumot és közvetlenül azután bizottságot küldenek ki mielőbbi jelentéstétel kötelezettsége mellett a nyelvtörvényjavaslatok tárgyalására. Ennek az indítványnak az elfogadására nagyon csekély a kilátás.

Parlamenti körökben azt hiszik, hogy a kormány a mai értekezleten elhangzott indítványoknak meg fog felelni és értekezletre hívja össze valamennyi dolgozni akaró pártnak az elnökeit, hogy első sorban az esti ülések tartásáról tanácskozzék velök.

(Napirend-többség.)

Bécs, június 7.

A jobboldali pártok végrehajtó bizottságának ülése után, amelyen a régi többség megbomlott, a baloldali pártok elnökei konferenciát tartottak. *Funke* elnököt. Bejelentette, hogy a miniszterelnök a baloldali pártok vezéréit holnap délelőtt tizenegy órára tanácskozásra hívta össze, és közölte a jobboldali pártok végrehajtó bizottsága mai ülésének eredményét. Az elnök változta a holnapi konferencia célját; azon fog szóba kerülni a napirend-többség megalakítása, amelynek feladata lesz a legfontosabb állami szükségletekről intézkedő javaslatok gyors letárgyalását biztosítani.

Nagyon is kétséges, hogy *Koerber*nek sikerüljön a napirend-többséget létrehozni a valóságnál, hogy a birodalmi gyűlés már a jövő héten nem lesz együtt.

A kínai forradalom.

Budapest, június 7.

Minden egyes nappal csak annak a híre érkezik Pekingből, hogy a helyzet rosszabbra fordult. A kínai kormány csapatai részben összejátszanak a boxerekkel, részben gyáván viselik magukat velök szemben, úgy hogy maga a kormány edikiumot volt kénytelen kibocsátani, amelyben a csapatokat gyávaságuk miatt megrójjá. A lázadók ellen küldött csapatok vonakodtak a vonatról leszállni s azt követelték, hogy vezessék őket vissza. Mindazonáltal a kínai kormánytanács azt felelte az ismeretes orosz ajánlatra, hogy a kormány maga is el tudja fojtani a zavargást. A példa az ellenkezőt bizonyítja. Időközben az angolok és az oroszok egyre erősebben kezdenek torkozkodni. Az angol lapoknak az a követelése, hogy Anglia vegye át a vezetést a rend helyreállításában, felbőszítette az orosz sajtót. Így a felsőbb inspirációra hallgató *Novoje Vremje* azt írja, hogy Anglia meg akarja bontani a hatalmak egyetértését és gyanúsítással akarja illetni Oroszországot. Ez azonban — úgy mond — nem fogja Oroszországot arra készíteni, hogy mások számára kaparja ki a gesztenyét a tűzből. Ha valamely hatalom Kínában dokumentálhatja önállóságát és akciószabadságát, az a hatalom Oroszország, amely elegendő szárazföldi és tengerész-csapatokkal rendelkezik, amelyek a jövőbeli beavatkozás színhelyének közvetlen közelében várakoznak. Amerikával Oroszország nincs ellentétben, úgy hogy Angliának minden ez irányban való fáradozása meddő. Csakis Anglia marad majd elszigetelve.

Mai tudósításaink a következők:

Washington, június 7.

A pekingi amerikai követség ma azt táviratozta ide, hogy Pekingben rosszabbra fordult a helyzet. Erre és *Kempff* tengerengy tegnapi táviratára a kormány utasította *Remy* manilai ellentengernagyot, hogy a *Helena* ágyúszázadot vagy valamely hasonló hajót küldjön *Kempff* tengerengyagnak, hogy olyan hajóval rendelkezessék, amely a Peiho-folyón fölfelé mehet egészen Tiencsinig, mivelhogy az 6 csatahajója nem mehet tovább Takunál. A *Helena* tiz üztet és százhatvanhat legényt visz magával. Azt hiszik, hogy *Remy* altengernagy még egy-két század tengerész-katonát is küld vele.

Hay külügyminiszter fölbatalmazta *Conger* pekingi követet, hogy *Kempff*től a helyzet alakulásához képest segítséget kérjen és az amerikai legénységgel úgy rendelkezzen, amint a követések, a konzulátusok és az amerikai érdekek védelmére jónak látja. Az amerikai kormány még most is független eljárásra van ettőkélve, de amennyire lehet, hajlandó hozzájárulni a béke és a rend helyreállításához.

London, június 7.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből tegnapi kelettel:

A helyzet egyre rosszabbodik. Az idegen követek gyakran tanácskoznak. Az angol követ táviratilag még 75 tengerész-katonára kiküldését kérte. Japánnak arra a panaszára, hogy *Oroszország* csapatokat ajánlott fel a cungli-jámennek a lázadás elfojtására, a cungli-jámen tudtára adta a japán követnek, hogy Oroszország ajánlatára azt a választ adta, hogy a kínai kormány maga is el tudja fojtani a zavargásokat.

Este edikiumot bocsátottak ki, amely a császári csapatokat gyávaságuk miatt megrójjá és *Jung-Lu* főparancsnokot és Sili alkirályát utasítja, hogy a lázadást azonnal nyomják el.

London, június 7.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Tiencsinből tegnapi kelettel: Hire jár, hogy Tunglu mellett boxerek és katolikusok között ütközet folyt, amelyben az utóbbiak három boxert megöltek és kilencet elfogtak.

Egy vonat, amely ma reggel ágyunkkal és katonákkal innen elindult, visszamenet Langfangon túl csak 3 mérföldnyire tudott eljutni. Mintegy 41 mérföldnyi távolságra a sinraktárak házikói és a vasut mentén lévő falvak lángokban állottak. A telegrafszalopok fel voltak döntve. A vonaton lévő kínai csapatok rálöttek a szántóföldeken lévő bennszülöttekre, de vonakodtak tovább menni vagy a vonatot elhagyni, hanem azt követelték, hogy vezessék őket vissza.

Mult éjjel 290 különféle nemzetiségű tengerész-katonára érkezett ide.

A *Barfleur* angol hadihajó ideérkezett. A *Terrible* hadihajót nemskóra idevárják. Azt hiszik, hogy a haderő szaporítása máris biztosította Tiencsint a boxerek ellen.

Tiencsin, június 7.

Pekingből hétfő óta megszakadt a vasuti összeköttetés. Tulnyomó az a nézet, hogy az egyetlen eszköz, amelyvel az idegen hatalmasságok az elvselhetetlen helyzettel szembeszállhatnak, az, hogy kezükbe veszik a vonal felett való felügyeletet, míg a kínai kormány maga nem lesz képes a fővárossal való összeköttetést fenntartani. A Reuter-ügynökség levelezője, aki ma vasutnal elutazott Tiencsinből, hogy visszatérjen Pekingbe, 32 mérföldnyire jutott Tiencsintől. Ott Nies kínai tábornok, aki Yang-Csénnál, Tiencsintől 18 mérföldnyire 60 katonával felszállt a vonatra, megöltötte neki a továbbutazást, mert a vidék csakugy hemzseg a boxerektől s a tovább utazás veszedelmes volna. A Reuter-ügynökség levelezője mindenütt ilyen felírást látott: "Halál minden idegenre!" A vasuti vonal mentén lévő falvak lángokban állottak. Egy belga mérnöknek, aki két nappal ezelőtt elutazott Pekingből, egyik kínai szolgája azt beszéli, hogy öt idegen és két kínai ember holttétét látta a nagy esatornában. A boxerek plakátokat függesztettek ki, amelyeken azzal fenyegetőznek, hogy az összes idegeneket a jövő szombaton megölik. (Reuter.)

Brüsszel, június 7.

Egyre siralmasabb és aggasztóbb jelentések érkeznek Pekingből. A peking-bankoki vasutvonalakat 60 kilométer hosszúságban elpusztították a boxerek. Pekingben és Tiencsinben nagy a rettegés, jóllehet az európai csapatok már ott vannak. Az európaiak nyakrafőre menekülnek Takuba, ahol az európai hajók állomásoznak. *Port-Arthurban* teméreké kozák csapatot koncentráltak. Minden pillanatban várják, hogy az orosz csapatok bevonulnak Pekingbe.

(A Zenta a Pei-ho öblében.)

Az osztrák-magyar haderőt a kínai vízekben a Zenta nevű cirkálóhajó képviseli. *Parancsnok* von *Thomann* fregátkapitány. Ez a hajó a legújabb szerkezetű, 7600 lóerőre van berendezve, legnagyobb gyorsasága 20 fonál. Fedélzetén van nyole darab 12 centiméteres Skoda-szerkezetű ágyú, tíz gyorstűzelő ágyú és 4 torpedóvető. Legénysége 250 ember.

A Zenta az őszel indult Pólából a kínai vízekre, meglátogatta a legfontosabb kínai kikötőket s felusztott a Jangce-folyón is Hangkaug. A mult hóban a Zenta felkereste Japán több kikötőjét; a többi közt Nagaszakit is, ahol a nemzetközi regattán az összes első díjakat a Zenta legénysége nyerte el. A kínai zavargások kitérésre a Zenta Saszebo japáni hadi kikötőben horgonyzott, ahonnan rögtön a Pei-ho torkolatához indult. E hó 3-án horgonyt vetett a Taku-erőd előtt s onnan 30 embert s egy mitrailleuse-ágyút küldött Pekingbe *Kollar* sorhajóhadnagy vezetése mellett az osztrák-magyar követség és a belga követség védelmére. Ez a csapat e hó 4-én minden baj nélkül megérkezett Pekingbe.

HIREK.

Hepp-hepp.

A Luegerizmus hitvány tébolya egyre rohamosabban kezd nálunk terjedni. Sohase hittük volna, hogy a magyar ifjuság egy része olyan könnyen tudjon hozzászegődni ahhoz a politikai iskolához, amelynek vezére folyton szidalmazza nemzetünket s gyűlöletének moeskával dobhatja meg szakadatlanul a magyar trikolt.

Ugy halljuk, hogy az egyetemen ma bizalmas értekezlet volt, amelyen a diákok közt arról folyt a tanácskozás, hogy ezentul keresztény ifjak ne adjanak zsidóknak lovagias elégtételt. Ezt a komisszátot ma még csak javaslatba hozták, de egyelőre még nem határozták el. Hir szerint holnap folytatják e tárgyban a tanácskozást.

Csodálkozunk, sőt megütközünk ezen a tétovázáson. Hát csakugyan annyira elfajult volna a magyar vér, hogy ezt a hitvány gondolatot magyar ifjak nem rugják el maguktól mindjárt az első hallomásra? Magyar ember ne adjon elégtételt annak, akit meg mert sérteni! Magyar ember ne kérjen elégtételt attól, aki megsértette! Nem csodálkozunk rajta, hogy a néppárt sajtója ilyesmit szuggerált a magyar ifjuságnak. De azt mély megdöbbenéssel fogadjuk, hogy a magyar ifjak nem hajították ki az ablakon ezt a tanácsadót a tanácsával együtt.

Olyan lovagiaságot, mely felekezeti ürügyen kibukik a fegyveres mérkőzés alól, eddig Ausztrián kívül sehohly a világon nem ismertek. Ott a Lueger árnyékában tudott elcsupán meghonosodni az az elkécsesült és elzortult szellem, amely a maga férfiatlan gyávaságát a felekezeti elítélet köntösébe bujtatja. Ezt a szellemet szeretnék most átlátnálmi mihozánk is az ultramontanok. És szomorú jele az időeknek, hogy ifjaink közül akadt egy csoport, amely latolgatásra érdemesnek találta ezt a hitvány ideát. Valóban Lueger népszerűvé kezd lenni Magyarországon.

Ha így megy tovább, megérjük még, hogy az ultramontan maszlágtól mámoros néppárti ifjak diszpolgáral hívják ide közbénk azt a bitangot, aki a bécsi parlamentben megesküdött, hogy nem fog nyugodni, amíg Budapest minden házáról nem leng a feketesárga lobogó.

Lueger-kultusz a budapesti egyetemen — piba, mely gyalázat!

Budapest, június 7.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király nyaralása. Bécsből jelentik, hogy a király csak e hónap végén, a Schönbrunnban június 28-ikán tartandó hódoló fátylasmenet után megy Ischibe, nyári tartózkodásra. Az uralkodó tehát az előbbi években követett szokásától eltérőleg az egész juniust Schönbrunnban fogja tölteni. A király a bécsi helyőrség felett nem sokára részletes szemlélet tart a Praterben. Ischiben szeptember elejéig marad, onnan valószínűleg egyenesen a galiciai nagy hadgyakorlatokra megy. Ischli tartózkodását nem szakítja félbe, sőt születésnapját is, amely augusztus 13-ikára esik, ott fogja megünnepelni. Julius 10-ikén Gmundenbe megy a cumberlandi hercegi házban végbemenő menyegzőre. Az ideai galiciai hadgyakorlaton nem vesznek részt idegen fejedelmek, miután alkalmas helyek hiányában elhelyezésükről se lehetne gondoskodni. Hírlik, hogy a német császár és trónörökös szeptember második felében Bécsbe érkeznek. Hivatalos értesítés azonban még nem érkezett e látogatásról.

— Kiténtetések a tőzsdén. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Neumann Miksának, a budapesti tőzsdé alelnökének a harmadosztályú vaszkorona rendet, Geiger B. Zsigmond tőzsdetanácsosnak pedig a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— A lövészek ünnepe. A király születése napjának hetvenedik évfordulója alkalmából a budapesti polgári lövészegyesület díj-lövészettel összekötött ünnepiességet rendez. Augusztus 18-dikán este a céllövőházat és a körülötte levő egész regényes fekvésű völgyet villamos reflektorokkal világítják meg. Az adományok sűrűen érkeznek a lövődijakra s a kiadások fedezésére. A múlt napokban a következők küldték adományukat: Báró Fejérváry Géza miniszter, dr. Falk Miksa, Légrady Károly országgyűlési képviselők, Jellinek Henrik, Szabó M. Ferenc, Hüttl Tivadar, Abeles Zsigmond, Szepessy István, Bock Mátyás, Lakner János, Rácz Károly, Tüll János és mások.

— A sah Budapestben. Bécsből jelentik: A perzsa sah európai útjában Bécsot és Budapestet is meg fogja látogatni. A sah szeptemberben érkezik Bécsbe, a honnan néhány napra lerándul Budapestre.

— Összeesküvés a szerb király ellen. Sándor szerb király és az apja nagy veszedelmében forgott abban az utjában, amelyet most tesz meg az országában. Merényletet akartak elkövetni ellene és pedig abban a határszéli városban, Kladovában, amelynek erődjében a Milán elleni merénylet részesei vannak elzárva. Ezzel szemben van a romániai határon Turn Szeverin. Ide gyülekeztek össze titkos tanácskozássokra azok a Magyarországra, Romániára és Bulgáriába emigrált szerbek, akik arra akarták felhasználni a király körútját, hogy merényletet kövessenek el ellene és az apja ellen is. A merényletet a múlt héten akarták elkövetni, mire azonban Sándor király Kladovába érkezett, az összeesküvés részeseit ártalmatlanná tették a romániai hatóságok. Genesin, a szerb belügyminiszter ugyanis már régen tudott a merénylet tervéről. Kémei utána jártak annak, hogy miért gyülekezett Turn Szeverinbe egyszerre annyi szerb emigráns. Intézkedett tehát, hogy elfogják az összeesküvőket. A merényletet Brankovics Dusan volt belgrádi rendőrtiszt és Csavin Jásó, turszeverini kávésvé tervezte. Ezt a két embert vasraverve vitték Bukarestbe. A többi, aki gyanuban van és Turn Szeverinben lakik, rendőri őrizet alá tették. Így esett meg az, hogy minden baj nélkül utazik tovább országában a szerb király.

— A herceg vágya. Károly dán hercegnek olyasféle vágya támadt, amely alapos családi perpatvart idézett máris elő a dán királyi udvarban. Pedig a vágy éppenséggel nem veszedelmes. Károly herceg, a dán trónörökös fia, aki Maud angol királyi hercegnőt, a walesi herceg leányát vette feleségül, ott akarta hagyni hazáját és Angliában akar telepedni. A herceg hadnagy a dán tengerészetben és arra kérte Keresztélyt dán kirányt, hogy bocsássa el őt a dán hadsereg kötelékéből és engedje meg neki, hogy beléphessen az angol haditengerészetbe. Keresztély dán király beleegyezett unokája kérsébe, de a trónörökös megtiltotta, hogy a fia ott hagyja a dán hadsereget. A herceg most kijelentette, hogy felesége nem tudja olviselni a dán klímát és semmiestre sem marad Dániában. Erre az atya úgy oldotta meg a kérdést, hogy a hercegné egyidőre visszamegy hazájába, férje pedig a Hekla hadihajón hosszabb expedícióra megy. Dán udvari körökben azonban azt rebesgetik, hogy a herceg azért is elégedetlen, mert nevének nincs meg az udvarnál az őt megillető pozíciója.

— Bécsi diákok Budapestben. A bécsi egyetem földrajzhallgatói, Penek Albrecht és Lóczy Lajos egyetemi tanárok s Cholnoky Jenő adjunktus vezetése mellett, pünkösd második napján bejárták a budai hegyvidéket. A Lipótmezőről gyalog mentek Vörösváron át a Margitligetbe, ahol éke dr. Havass Rezső, a magyar földrajzi-társaság alelnöke fogadta, Kogutovics Manó térkép-rajzoló, Martin Sándor földtulajdonos és a fűrdővendégek kíséretében. A diákok terített asztal várta, amely mellett felkűszöntöket nem volt hiány. A bécsiek elragadtatással beszéltek a budapesti látogatásukról s a fűrdővendék különösen hangsúlyozták azt a szíves viszonyt, amely a budapesti és bécsi geográfusok közt van s amely a tudományok csak javára válik.

— Tanfelügyelő tolnokok a miniszternél. A kir. tanfelügyelőségi tolnokok helyzetük javítása érdekében már régebben mozgalmat indítottak meg. Sérémeiket hosszabb memorandumba foglalták meg. Ezt a memorandumot ma adta át egy három tagú küldöttség Wlassics Gyula kultuszminiszternek. A küldöttség szóokta Benes Gusztáv szegedi tanfelügyelő tolnok volt, aki arra kérte a minisztert, hogy a segédtanfelügyelőket a tolnokok soraiba nevezze ki és így nyissa meg előttük a X. fizetési osztályt és így számukra személyi pótlékat adjon. A miniszter előzékenyen fogadta a küldöttséget és válaszában kijelentette, hogy jól ismeri a tanfelügyelőségi tolnokok helyzetét és munkásságát és teljesen méltányolja azt. Belátja, hogy helyzetükön segíteni szükséges és örvendeni fog, ha módjában lesz segíteni rajtuk.

— Évzáró vizsgák az egyetemen. Az egyetem hitudományi szakán tegnap kezdtek meg az évzáró szakvizsgákat. A vizsgálatokat június 24-ikén fejezik be.

— Az idegen és a magyar munkás. A magyar munkások támogatják nagy százaléka jár kenyér nélkül ez idő szerint a fővárosban. Tessék csak megnézni a hirdetései oszlopokon a munkálovvetítő intézet kimutatásait. Ezer lakatos meg varga kínálkozik a munkára s ezzel szemben egy-kettőt keresnek a mesterek. S ennek a nagy aránytalanságnak részben az is az oka, hogy míg a magunk véréből valóknak nem tudunk kenyeret adni, addig egész csomó idegen munkást foglalkoztatnak az idegen vállalkozók. A vízvezetési munkáknál, a csatornánknál, sőt ujabban a gellérthegy-i robbantásoknál is egész csomó idegen munkás dolgozik, idegen elömmunkások és munkafelügyelők felügyelete alatt. A magyar munkások panaszolták el ezt a visszáss állapotot a kereskedelemügyi miniszternek. A miniszter leirt a fővárosnak, hogy vizsgálja meg a dolgot s aztán mondja meg neki is, hogy hogyan eshetik meg ez a fonákság.

— Muktár basa Triesztben. Nemrég az összes lapokat bejárta az a hír, hogy Muktár basa, az egyiptomi török kormánybiztos, akit Erzerumnál az oroszok fölött aratot diadala után a szultán El Gazi (a győző) címmel tüntetett ki, belekeveredett az ifju-török mozgalomba és megszökött észak felől. A basa ugyanis Alexandriában a Habsburg hajóra szállt és Triesztbe utazott. A Habsburg hajó már nyolc nap előtt Triesztbe érkezett és egészen tegnapig a san-bartolomeoi vesztegzárintézetben volt. Az utasok csak tegnap szabadultak fel a vesztegzár alól és a trieszti *Il Piccolo* egyik munkatársa sietett Muktár basát meginterjúvolni. Muktár basa, aki hatvan esztendő, szenvedő külsejű ember, a leghatározottabban megcáfolta a szükéséről terjesztett híreket s a következő kijelentést tette:

— Utazásom célja tisztán az, hogy gyógykezeltessem magamat. Májhajom van és innen egyenesen Grácba megyek, hogy egy ottani egyetemi tanárral konzultáljak. Grácból valószínűleg Karlsbadba utazom és öszre visszatérek Kairóba. A török kormányval és a szultánnal a legjobban viszonyban vagyok, ugyisintén a khedivével és az angol hatóságokkal is.

A basa aztán elmondotta, hogy Egyiptomban a legnagyobb rend uralkodik, hogy az egyiptomi csapatok lázadását elnyomták és megcáfolta az új máhdi fellépéséről szóló hírt. A máhdi-kultusz — ugymond — lejtűt és az a fanatikus mohamedán, aki Harrarban garázdálkodik, valószínűleg rablóvezér.

— Életunt vasuti titkár. Lőcséről táviratozza tudósítónk: Langh Gyula, a magyar államvasut zagrabi üzletvezetőségének titkára Késmárkon töltötte szabadságidejét és ma a gőzfürdőben üreiret és a torkát egy borotválva keresztül metszette. A szerencsétlen főtisztviselő pár pillanatra kiülődés után meghalt. Ongyilkosságának az okát eddig még nem tudják.

— A krakói egyetem jubileuma. Öszáz éves fűnnállásának évfordulóját ünnepelte ma a krakói egyetem. Nagy Kázmér lengyel király 1364-ben vette meg fundamentumát, tehát három évvel előbb, mint Nagy Lajos 1367-ben Pécselt az első magyar egyetemet megalapította. 1400-ban az egyetemet új alakították s ezt az évfordulót ülik meg ma Krakóban az európai tudományosság legelőkelőbb képviselői. A Jagellói egyetemének ünnepére a budapesti tudomány-egyetem is képviselőt küldött. Ponoré Theurewicz Emil rektor utazott Krakóba s latin nyelvű díszes iratot vitt magával, amelyet az egyetemi templomban tartott díszülésen adott át a krakói rektornak. A mai ünnepre, mint Krakóból táviratozzák, a házakat föllobogózták s diadalkapukat állítottak. A vonatok szakadatlanul hozzák az Európa minden részéből érkező vendégeket, akik közt ott van lovag Hartel közoktatási miniszter, dr. Pietak lengyel miniszter, gróf Fintinski helytartó, gróf Nigra olasz nagykövet, lovag Bilinski bankormányzó, Banda és Gebauer prágai tanárok, ponori Theurewicz Emil, a budapesti egyetem rektora, továbbá Fuchs rektor és Sachar tanár Berlinből, Murro Cambridgeből, De Molhac muzeumigazgató Párisból, Plaszczyk Pétervárból, Laszkowski Genfből, Sinkjetez Varsóból, azonkívül több kopenhágai, krisztinai és newyorki tanár. Ma délelőtt díszfelvonulás volt, amelyben a tanárok és a küldöttségek vettek részt. A díszülésen Tarnowski rektor és Hartel közoktatásügyi miniszter beszélt.

— A háztelred ünnepe. Kilenc éve, hogy a a főváros a 32-ik gyalogezred 150 éves fennállása évfordulójának ünnepe alkalmából az ezred számára alapítványt létesített oly rendeltetéssel, hogy a jövődelemből 100—100 forinttal évente öt altiszt jutalmazassék, akik a legenyésőbb oktatása körül buzgólkodnak és magukat hosszabb idejű szolgálatra kötelezték. A jutalmakat az érdemeseeknek ma délelőtt adták át ünnepeken.

— Tiszéves találkozás. Aki a budapesti kereskedelmi akadémia felső C osztályát 1890. évben végezték, e hó 28-án este tartják 10 éves öszejevete-lüket az István főherceg szállóiban. A résztvevők Keller Bélánál (Nádor-utca 4.) jelentkezhetnek.

— **A pápa hogyléte.** A Stefani-ügynökség mai jelentése szerint a pápa meghülés következtében tegnap este óta nem kelt föl az ágyából. Dr. Lapponi haladására a holnapra kitűzött kihallgatás holnaputánra halasztódott. A pápa a hüléstől egy kis fájdalmat érez a fulében.

— **Mándy Lajos ünneplése.** Mándy Lajos kereskedelmi miniszteri tanácsos tiszteletére a józsefvárosi polgársági fenyves lakomát rendezett abból az alkalomból, hogy a király Mándy-t a Lipót-rend középkeresztjével tüntette ki. A lakomán közéletünk számos kitűnősége jelent meg, köztük Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, Berzeviczy Albert, a Józsefváros képviselője, Márkus József főpolgármester, Halmos János és Rózsavölgyi Gyula polgármesterek, Vértessy Kálmán és Pap Árpád miniszteri osztálytanácsosok, Hüvös József, Gajári Ödön és Hellai Ferenc. A kereskedelemügyi miniszter Mándy Lajost, az ő kitűnő munkatársát éllette.

— **A tékozló ágyuk.** Sokat beszéltek már arról, hogy mily nehéz egy óra alatt egy milliót elkölteni. Most már meg van oldva a probléma. Legkönnyebben egy hadihajó parancsnoka léghat hatvan perc alatt egy milliót nyakára. Ime a bizonyítás: Delaunay francia ezredes kiszámította, hogy egy 37 milliméteres ágyúnak minden lövése tíz fankba kerül. Ez az ágyú huszat lő egy perc alatt, tehát ha egy óráig szabadatlanul működik, 12,000 frankot költ el. A 305-ös ágyú 156,000 frankot prédál el egy óra alatt, pedig csak egy lövést produkál percenként. A páncélos hajókon öt ilyen ágyú van, s néhány kisebb. Ha most a parancsnok elkialtja magát, hogy:

— Tűz!

és csak egy óra múlva kiáltja el az avizót:

— Tűzet beszüntetni!

ez a két röpke kiáltás kerek egy milliójába kerül az államnak. Így lehet egy óra alatt millió franknak a nyakára hágni.

— **Nagyszében város kérelme.** Nagyszében város tegnapi tavaszi közgyűlésén Eruckner országgyűlési képviselő indítványára elhatározták, hogy az alispán útján felterjesztést intézzen a belügyminiszterhez, hogy Nagyszébenben községi jegyzőtanfolyamot létesítsen.

— **Párbajok volt emersértés miatt.** Ma délután ismét két párbaj volt az egyetemi emersértések miatt. Mindkettőt Steiner Dezső joghallgató vívta. Az egyiket délután három órakor Meyer Lőrincsel, aki a mellére kapott súlyos vágást; a másikat pedig délután négy órakor Krolin Auréllal, aki a fejére kapott szintén súlyosabb természetű vágást. Steiner a második párbajnál a fején sebesült meg, de nem súlyosan.

— **Házasság.** Kállay Sándort a kisbirtokosok földhatalmátörvényének tisztviselője eljegyezte Szabó Vilma kisasszonyt, Szabó Lajos brassói kereskedő leányát. A budai kapucinusok templomában, június 9-ikén szombaton délelőtt fél tizenkettőkor vezeti el a házhoz dr. Fényes Béla Zachár Gyula tanár és közgazdasági író leányát, Magdát.

— **Österrichter László Felső-Kustányból,** június 20-ikán esküszik örök hűségét Fischer Jenka kisasszonynak Pakodon.

— **Halálhír.** Báró Nyáry Béla, a hontmezei szabadalvú párt egyik vezéralakja, ma Pozsonyban meghalt ötvennégy éves korában. Az elhunyt mint huszár végreharcolta az olaszországi hadjáratot és a custozai ütközésben annyira kitüntette magát, hogy Albrecht főherceg maga tüzte mellére a tiszti érdemkeresztet. Az olasz háború befejeztével császári és királyi kamarási címet nyert és hont-batonyjai birtokán telepedett le, ahol a kolera-járvány idején saját költségén gyógyíttatta és személyesen ápolta a betegeket. Az ipolyisági, majd a korponai kerület szabadalvú program alapján képviselőjévé választotta. A képviselőháznak a mostani ciklusban már nem volt tagja. Halála mély részvételt kelt minden felé, a Nemzeti Kaszinó már kinttűzte a gyászobit.

— **Assim Ede,** a 80-ik gyalogezred főhadnagyja, ma reggel hosszas szenvedés után meghalt 83 éves korában. Halálát feleségén, született Vály Matildon és két éves Margit leánykáján kívül nagy rokonság gyászolja. Temetése holnap délután lesz a 17. számú helyőrségi kórházból.

— **Titkos lóversenyiroda.** A detektívek a minap egy főlk lóverseny irodára akadtak. Bajtos Sándor ügynöknek támadt az a gondolata, hogy a totalizátor szerepét játszva elfogad téteteket, s a résztvevőket annak rendje s módja szerint fizeti, vagy zsebre végzi a pénzt, a szerint, amint a felek nyerneket, vagy veszítenek. A téteteket rendes jegyzőkönyvbe íratta, amelyet Goldberger Jakab aranyműves vezetett. Az irodahelyiség a Petőfi-utca 12. sz. a. levő Rosenfeld Márkus-féle vendéglő kerthelyiségében volt, amelynek kilencz nagyobbra iparosokból kerültek ki. A rendőrség az iroda működését betiltotta, s az illetők ellen megindította a kihárási eljárást.

— **Műszaki kamarák.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet csütörtökön este rendkívüli közgyűlésben tárgyalta a kvalifikációs kérdés rendezésére vonatkozó bizottsági javaslatokat és azokat el is fogadta. Az a törvény-tervezet, melyet az egyesület kidolgozott, a műszaki kamarák életbeléptetésével kívánja a technikus kérdést megoldani.

A műszaki kamara az ellenőrzés jogán és a felelősség elvén alapul s a műszaki ügyek és a munkaterv saját természetét figyelembe véve, — az ügyvédi kamara mintájára van szervezve. Hatáskörében autonóm jogokkal felruházott testület, mely ellenőrzi a törvény szigorú végrehajtását. A tervezet a mérnöki és építési kvalifikációt az egyetemi képzettség alapján szabja meg. Átmeneti intézkedésként meg szabja a jogot a mérnöki cím viselésére mindazoknak, akik arra bármily jogon igényt tarthatnak, sőt számolva a munkatér természetével, s a gyakorlati élet követelményeivel, a tudományban nem képzett, de hivatott technikusok a címviselés jogosultságát a jövőben is megszerkezhetik a műszaki kamara útján. A kamara tagja csak a cím viselésre jogosult, s 3 évi gyakorlattal bíró technikus lehet. A gyakorlati-jog a kamara-tagághoz van kötve, s kimondja a törvény-tervezet, hogy műszaki munkára vonatkozó megbízásokat csak kamara-tag fogadhat el és végezhet, s ilyen természetű ügyekben szakértő is csak kamara-tag lehet. A kamara-tag minden munkájáért felelősséggel tartozik, s visszaélések esetén a gyakorlat jogát is megfosztható. Az esetleges visszaélések gyökeres orvoslása érdekében kimondja a törvény-tervezet azt is, hogy műszaki irodát csak kamara-tag tarthat és vezethet; s ilyenképpen köztve minden műszaki vállalkozás a kamara fennhatósága alá soroztatik. A kamara-tag felelősége úgy a megbízóval, mint a végrehajtott munkával szemben a legkisebb részletekig meg van állapítva s nemcsak a hibás munka, hanem bármely mulasztás vagy hanyagság fenyelmi büntetésre szolgáltat alkalmat, a mely a kamara-tagot nemcsak erkölcsileg, hanem anyagiilag is érintheti.

A műszaki kamara fegyelmi hatósága a választmány, főbebezési fóruma pedig a közigazgatási bíróság vegyes tanácsa, melynek technikus tagjait három évi időtartamra a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki.

— **Hat millió szarvasmarha pusztulása.** Buenos Airesből érkezik a híre annak, hogy a tartomány déli részeiben a napokban rendkívüli viharok és esőzések jártak, s olyan árvaek dultak, amilyenek nem egyhamar voltak még azon a részen. Még nem tudni, van-e emberéletben pusztulás, de az anyagi kár rengeteg. Vagy hat millió szarvasmarha veszett oda.

— **Majális.** A kedvezőtlen időjárás folytán már kétszer elodázott majális, melyet a Fehéskereszt-egyesület, a Gyermekvédő-egyesület, a Gyermekbarát-egyesület és a Szűnidei Gyermektelep-egyesület Ós-Budaváradban rendeznek, szombaton e hó 9-ikén délután 4 órakor fog az eredeti nagyszabású műsorral megtartani. Ez alkalomból fenti egyesületek tagjaihoz meghívott intéztek, melyben tekintettel arra, hogy nálunk a társadalom kénytelen a szegény gyermekek gondviselését átvenni, kéri a szülőköt, hogy engedjék a piros posztag gyermekeket a halvány gyermekek javára mulatni. Az egyletek vezetőségei meggyőződtek arról, hogy Ós-Budavára műsora oly szerencsésen van egybeállítva, hogy azt mindenki bátran megnézheti.

— **Megjutalmazott bérkoosikok.** A bérkoosikoknak is megvan a maguk Rökk Szilárdjak, aki még róluk is megemlékezett a végrendeletében. Frohner János tizezer koronát hagyományozott az ipartestületnek azzal a rendelkezéssel, hogy a summa kamatait minden évben, halála évtordulóján négy hűség és becsületes kocsis között osztják ki. Az évforduló ma van s a bérkoosi ipartársulat választmánya ma osztotta ki négy öreg kocsisnak a jutalmát. A jutalmazottak: Feldmann Mór, Bauer Lipót, Radnauer Mór és Dobozy Károly — száztizenkét koronát kaptak fejenként.

— **Órásk és ékszereszek szövetekezése.** Budapesten újabbán közös megállapodásra lépnek a nyári szezon idejére az egységes záró óra dolgában. Így az alább következő jóvárosi órásk és ékszereszek megfogadták, hogy az idén június 5-ikétől augusztus 31-ikéig üzleteiket legkésőbb este nyolc órakor bezárják szombat kivételével, amikor mindenki jogja van arra, hogy az üzletet tetszés szerint való ideig nyitva tarthassa. Aki a fogadalmat megszegné, külön-külön száz koronát juttat a budapesti óras ipartestület és a budapesti ékszer ipartestület pénztárának mindkét testületnek az özvegyei és árvi javára. A megállapodásról szóló okmányt eddig a következők írták alá:

Lőw Sándor, Glaser Károly, Balogh Mór, Weisz S., Sipos Adolf, Lichtenstein Márk, Pick Bernhard, Blatt Henrik, Sláwa Vencel, Fiedler Henrik, Lukács István, Menz Ferenc, Horváth Béla, Knopf Adolf, Goldstein Bernát, Radnai W. Vilmos, Kertész Sándor, Honemann Ferenc, Grünbaum Károly, Dodelez József és Schrottman Miksa.

— **Belyegikkasztás.** Aradról táviratozzák: A községi bíróságnál nagy arányú belyegikkasztásnak jöttek nyomára. Az aktákról leszedték a belyegeket és ezen aktákat a pénzügyigazgatóság megleletozte; így jöttek rá. A sikkasztás évekket ezelőtt történt s valamely alantas község követte el. 1600 akta felírt.

— **Banket.** Az egyetemi és műgyetemi tanárségek abból az alkalomból, hogy dr. Illosvay Lajost a jövő tanévre a műgyetemen rektorává választották, tiszteletére Putzer György vendéglőjének disztermében bankettet rendeztek, melyen mintegy ötvenen, az ünnepeletnek volt tanítványai vettek részt. Az orvosi fakultás asszisztensei közül is számosan jelentek meg az ünnepségen. A banketten dr. Illosvay Lajost igen meleg szavakban köszöntötte fel dr. Winkler Lajos, mire dr. Illosvay meghatóttan mondott köszönetet a kitüntetésért.

— **A győzelmes hadvezér osztaléka.** Nem lehet a babérokoszorúból és diadalmenetből megélni. Ezért a győzelmes hadvezér az ünnepeletésen kívül egyébre is vágyakozik. Az egyéb: osztalék, a véres üzlet osztaléka. Roberts fővezér barátjai már csinálják is a propagandát a győzelmes vezérnek adandó osztalék érdekében. Föl-sorolják, hogy az angol hadvezérek mit kaptak az egyes győzelmek után. Wolseley ötszáz ezer márká jutalomban részesült az asanti-háború után, a következő győzelmét pedig négyszáz ezer koronával tették emlékeztetésé, Kitchener, miután a Khalifat legyőzte, hatszáz ezer márkát kapott. Roberts az afghan háborúban tanusított vitézségéért 1880-ban csupán mai címét kapta, Wellington a pair méltóságával jutalmazták meg. Nelson érte el a háború-osztalékok terén a legnagyobb rekordot. Az abukiri győzelmé után az angol parlament negyven ezer márká évi járadékot, az ir parlament pedig husz ezer márká évi járadékot szavazott meg neki, a keletindiai társaság pedig husz ezer márká ajándékkal tisztelte meg.

— **Gázrobbanás az egyetemen.** A tudomány-egyetem Szerb-utcai épületrészében hatalmas gázrobbanás történt ma délelőtt tíz órakor. Itt a harmadik emeleten van a gazdasági gondnok lakása, amelyben a robbanás történt. A robbanás olyan erős volt, hogy a helyiség összes ablakai betörték s egy falat is szétrombolt a hatalmas erő. Egy áldozata is van a szerencsétlenségnek, egy szolga annyira összeégett, hogy eszméletlenül került a Rókus-kórházba. Az egyetem régi épületszárnyának III. emeletén Jalsovszky József egyetemi gazdasági gondnok lakásában ma délelőtt erős gázszagot érzett a szobalány, aki erről jelentést tett urnőjének. Jalsovszky nényomban értesítette az esetről a központi irodában foglalkoskodó férjét, aki megbizta Bécsi István központi irodaszolgát, hogy az ablakokat nyissa ki s a gázorába töltön vizet. A robbanás a szerb-utcai épületrész udvari oldalán történt, még pedig úgy, hogy Bécsi a gyűlésmegvezetés dacára égő gyufával kereste a tűzömlés helyét. Amint a gyufát meggyújtotta, a következő pillanatban hatalmas dörejrel meggyújt a kiömlött gáz, s a szolga égő ruházzal a földre zuhant a nagy légnymóztól. A robbanás pillanatában az összes ablakok betörték, sőt a válaszfal is nagy robajjal omlott össze. A szerencsétlenség pillanatában Jalsovszky né is jelen volt, de szerencsére apróbb sérülésein kívül egyéb baja nem esett. A robbanásról nyomban értesítették a mentőket s a rendőrséget, mely utóbbi részéről dr. Vermes fogalmazó jelent meg s vett föl jegyzőkönyvet. Bécsi István szolgát, aki súlyos égési sebeket szenvedett, a mentők beszállították az első sebészeti klinikára. A robbanásról nyomban jelentést tettek a rektorok, aki viszont sürgős felirabban tudatta Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszterrel a történetek. Hogy a szerencsétlenségért ki a felelős, a folyamatba tett vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

— **Tűzoltó-egyesületi jubileum.** A százevesi ünnepelt tűzoltó-egyesület pünkösdkor ünnepelte 25 éves fennállásának jubileumát. Az ünnepségre meghívta a szebenmezei tűzoltó-szövetséget is. Az ünnepen 30 egyesület képviseltette magát, mintegy 200 taggal. Június 2-án este faklyás zenével kezdődött az ünnep: az egyesület a város részéről elővezett erkölcsi és anyagi támogatásért Conrad Ottó polgármesternél s az egyesület huzgó parancsnokánál, Binder Emilnél tiszteletet. Fáklyás zene után ismerkedési estély volt, melyen a százevesi német fériadaloskór is közreműködött. Pünkösdi első napján reggel Schneider Fr. kitűnő vezetésével a városi tűzoltózenekar indulókat játszott. Az istentisztelet után a jelenlevő tűzoltók diszfelvoulást tartottak. Conrad polgármester az egyesület 25 évi működéséről megemlékezve szép beszédet mondott. Ez után hét tűzoltó kitüntettek, valamennyien az egyesületnek 25 év óta tagjai: ezek neve szerint: Beuthold H., El-sässer J., Grosz J., Herceg I., Hientz D., Péntek J. és Weiszörlet E. Elvonulás után csinosan sikerült diszgyakorlat volt, melyen bemutaták a mentők működését is. A diszgyakorlat után banket, majd este táncmulatság volt. Pünkösdi hétfőjén délelőtt a szebenmezei tűzoltó-szövetség tartotta meg közgyűlését, melyen szövetségi ügyek letárgyalása után megjelentek a tisztújított. Elnök lett Theisz Gusztáv nagyzebeni városi főjegyző. A közebbidő után népmulatság volt az Erzsébet királynő parkban. Az ünnepséget lezárta, gondos és ügyes rendezésében Solhandt Ottó egyesületi alparancsnok szerzett érdemeket a rendező-bizottság elén.

— **Öngyilkos szolgabíró.** Mint levelezőnk táviratozza, Brandsch Hermann nagyzebeni szolgabíró ma öngyilkossági szándékából golyót rőndött fejébe.

Még élve szállították a kórházba, de az orvosok nem bíznak felgyógyulásában. Hir szerint gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el tettét.

— **Halál a turfon.** A bécsi turfon ma halálos szerencsétlenség történt. A Parsifal-handicapben Wallace, az ismert istállófiú, aki olyan sok győzelmet aratott már, lebukott lovával együtt. Eppen az egyesbe fordult, amikor a tizenhatos mezőny élén lova elesett. A paripák mind keresztül mentek rajta és *Ayes Heams* nevű lovan. A pályaorvos nyomban a szerencsétlenség helyén termelt. A boldogtalan Wallaceot kocsihoz emelték és bevitték a mázsálóba. Az orvosok konstatálták, hogy a szerencsétlen istállófiú agygyulladás és baloldali hűdést szenvedett. Wallace estig nem tért magához és a halállal vívódik. Lova is kiadta párját belső elvérzés következtében.

— **Ellopott kirakat.** Necker Albert aranyművesnek a Váci-utca 17. szám alatt lévő ház kapujára kifüggesztett kis kirakatát ma délután ismeretlen tettesek ellopták. A kis kirakatban mintegy 5—600 forint értékű antik ékszer volt. A rendőrség keresi a tetteseket.

— **Katonaság a sáskák ellen.** Bukarestből jelentik, hogy a Duna deltának Dobrudához tartozó szigeteit óriási tömegekben lepték el a sáskák. Száz meg száz hektárius földet borítottak el a még szárazlyagos, de azért a kifejtett sáskához már nagyon hasonló lárvák. Mivel pedig óriási a veszedelem, ezért ezektől a szörnyű rovaroktól az egész Dobrudat és a romániai szomszédos kerületeket fenyegeti, három ezredet küldtek ki a sáskák kipusztítására. Teljesen azonban csak úgy várható el a veszedelem, ha kiszáritják azokat a mocsarakat, amelyek kitűnő tenyésztő helyül szolgálnak a sáskának.

— **Késelő szerelmes.** *Körmes* Julia eselőd hónapokkal ezelőtt közös háztartásra lépett *Horváth* István kocsiossal. Az utóbbi időben szeretője brutálisan bánt vele s ezért ott is hagyta. Ebben a kocsi sehogyan sem tudott belenyugodni, s többször kérte a leányt, hogy térjen vissza hozzá. A leány azonban erről tudni sem akart. Tegnap este *Horváth* István utolsó kísérletet tett. A leány persze most is ellenkezett, amire az elkecseregetett ember előrántotta zsebkését s egy öszeszúrka, hogy eszméletlenül terült el. A leányt súlyos sebei a Rókus kórházba vitték, *Horváth* pedig, aki a késelés után elmenekült, a rendőrség keresi.

(x) **Akácia-arokrém 2 korona.** Akácia-szappan 1 korona. Akácia-poudre, fehér, rózsá, krém 1 korona. E kiváló arceszítő és tisztító készítmények törvényesen vannak védve. Kaphatók a gyógyszerárakban. Főraktár: Krieger Gy. gyógyszerész Budapest, Kálvintér.

(x) **Linhart Vilmos festő műtermében készülnek:** Arecék, szentépek, gobelin-dekorációk, aquareli stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

A zugligeti eset.

— *Interpelláció a képviselőházban.* —

Budapest, június 7.

A pünködsi szerencsétlenség sebesültjeinek állapota a javulás biztos útján van. Néhány hét, úgy lehet néhány nap alatt gyógyultan elbocsátják őket a Szent-János kórházból. Imár ennek a fájdalmas dolognak minden aktája le van zárva és csak arról van szó, hogy a hatóság, a társaság és a közönség, mindenki, akit illet, tanulja meg ebből a példából, amire a szerencsétlenség megtanít.

A tanulás végya meg is van valamennyi érdekében tényleg és a pünködsi szerencsétlenség olyan széles konzekvenciákat idéz fel, amelyek azt bizonyítják, hogy a közhatóságok, a kormányközegek és a társaság nagy igyekezettel akarják elhárítani az ilyen csapás ismétlődésének minden lehetőségét. Akit ez a szerencsétlenség a legsúlyosabban érintett, a publikumnak kell azután önmagában is megkeresnie a hibát és megtalálnia a nyugalomnak, a diszkrétciónak, az önmegtartóztatásnak és a fegyelmezettésségnek azt a mértékét, amely egyik főkölléke a baj orvoslásának.

Amikor a fájó részvét könnyei hullanak kihűlt áldozatok poraira, nem csoda, ha elvész az igazságos ítélet objektív mértéke. De amikor az élet tovább halad rohanó útján és okosmód keresni kell a szánalmas biztos eszközöket, sem a köztudatnak, sem annak, aki a bírálat gyakorlására hivatva van, nem szabad nagy értékeket és nagy érdekeket általánosságban tartott, megokolatlan vádak áradatába belefullasztania.

Igen derék és megnyugtató volt a fővárosi közgyűlésnek tegnapi állásfoglalása, a kereskedelmi miniszter éber figyelmére, lelkiismeretes körültekintésére vall a szombatra összehítt szaktanácskozás, de hangjában túlságosan indulatos, tartalmában nem elég tárgyilagos az a két interpelláció, amely a képviselőház mai ülésén hangzott el és amelyről itt adunk tudósítást:

Olay Lajos: Régóta beszélük, hogy a fővárosi villamos vasuti vállalatok körül visszavételek, tulajdonosok fordultak elő. Az építési engedélyek megadásakor senkinek sem volt gondja arra ügyelni, hogy a közönség életbiztonsága céljából a szerződésbe rendelkezéseket vegyenek fel. Tudja mindenki, hogy a fővárosi városatyái majdnem mind részvényesek a villamos vasutaknak s így klikkek keletkeztek, amelyek csak azt nézik, hogy a vállalatok mentől több hasznót hajtsanak a részvényeseknek, de nem akad senki, aki erős kézzel belemarkolna a panamába, amelyekről uton-útfélen beszélnek. Ideje, hogy a kereskedelmi miniszter bekívánja a szerződéseket s gondoskodjék a közönség érdekében olyan intézkedésekről, amelyek a nagyvonalú szerencsétlenségeknek elejét vegyék. Csak hogy mentől jobban duzzadjanak a részvényesek zsebei az osztaléktól, megengedték, hogy a villamos vasuti pályaudvarok lejtős uton, hegyen épüljenek. Ezeknek az állapotoknak véget kell vetni. Meg kell változtatni a szerződéseket és le kell leplezni a visszaéléseket.

A következő interpellációt terjeszti elő:

1. Szándékozik-e a kereskedelmi miniszter ur meggyőződést szerezni, hogy a villamos vasutak zugligeti vonalán a pályaudvarok a vasuti törvények és gyakorlat ellenére nem sik pályán, hanem hegyen épültek ki? Ha igen, szándékozik-e sürgősen intézkedni, hogy a pályaudvarok azonnal sik pályán épüljenek?

2. Szándékozik-e a kereskedelmi miniszter ur meggyőződést szerezni, hogy a fővárosi és a villamos vasutak között fennálló szerződések csak egyedül a részvényesek hasznát célozzák és hogy a közönség érdekében megóvására teljesen alkalmatlanok? Látja-e szükségesnek ebből folyólag, hogy a szerződések rendelkezései megváltoztassanak s a közönség jogos érdekei megóvassanak?

3. Szándékozik-e a bel- és kereskedelmi miniszter urak együttesen a legszigorúbb intézkedéseket megtenni arra nézve, hogy a zugligeti és ehhez hasonló, folyton megismétlődő villamos vasuti szerencsétlenségek lehetőleg kizárassanak?

Elnök: Az interpellációt kiadja a kereskedelmi miniszternek.

Major Ferenc: Mínden tekintetben aláírja azokat, amikor Olay interpellációjának megokolására felhozott. A maga részéről egyéb szempontokat akar felsorolni. Köztudomású, hogy a közüti villamos kocsi szerkezete kezdetleges és egyáltalán valamennyi villamos kocsi helytelen a keresztül: csak hosszabban volna szabad ülőhelyeket alkalmazni. Az állóhelyeket egyáltalán meg kell szüntetni s a kocsi vezető helyét el kell különíteni. A lépcsők is rosszak, mert magasak, valóságos tornászok, míg az utas feljut a kocsi. Az indítás körül is olyan hibák fordulnak elő, amelyek világvárosban egyenesen veszedelmesek. A sürgő indítás helyett inkább kettős és nagyobb kocsikat kellene járattani. Lehetetlen tovább tűrni, hogy a város kellő közepén vasuti rendező pályaudvarok legyenek. A Káivintéri temérdek sinkerestezés veszedelmes a gyalogosokra nézve. Egyáltalán arra kell törekedni, hogy a földalatti villamos-rendszerre térjünk át. Szóba hozza az alkalmazottak sármalms helyzetét. Foglalkozásuk egészségtelen, munkájuk gyötör, tizenhat óráig, vagy tovább is szolgálatban vannak naponta, csekély pihenővel. Hogy lehessen az ilyen elcsigázott emberektől éberséget kívánni, hisz akárhányszor állva is elalszanak. (Ugy van balfelel.) A villamos vasuti alkalmazottak valóságos rabszolgák, az elítéltek osztálya ez. A társulatokat kényszeríteni kell, hogy kellő számú kocsi járassanak és alkalmazzottakat szaporítsák. Interpellációjá így hangzik:

Van-e tudomásuk a t. bel- és kereskedelmi miniszter uraknak a június 4-ikén a zugligeti villamos vonalon történt katasztrófáról? Ha van tudomásuk, szándékozik-e a legszigorúbb vizsgálatot eszközölni és oly intézkedéseket fogaratosítani, melyek a hasonló esetek ismétlődésének lehetőségét megakadályozni képesek? Szándékozik-e sürgősen intézkedni, hogy azon visszaállások, melyek a mostani közlekedésnél a kocsi célszerűtlen szerkezete, elégtelen száma, úgy az előírt menetsébség be nem tartása, végre az alkalmazottak olcsón és méltánytalanul való kihasználása folytán a közönség személybiztonságára veszedelmesek: mielőbb megszüntetessenek.

Elnök: Az interpellációt kiadja a belügyi és kereskedelmi miniszternek.

Maga a két interpelláció és a megokolás, amely kíséri, azokon a pontokon, amelyeken humanitárius okokból és a súlyos szerencsétlenség érzett fájdalomtól fakad ki, minden jó érzésű ember teljes rokonszenvét bírja. De ha orvoslást keresünk, és az orvoslást keresni kell és meg is kell találni, se nem szükséges, se nem helyes egyszerre poklokra küldeni azt a nagyzebabas vállalkozást, amely bizonyára maga is teljes mértékben átérzi nemcsak a felelősséget, de a kötelességet is, amely ebből a rajta kívül eső okokon történt szerencsétlenségéből a közönség biztonságának lehető garantálása mezején reá vár.

Hogy a Közüti Vasutársaság csak az osztalékok nézi, de a publikum érdekeit, kényelmét, biztonságát csak úgy utszélen hagyja, amint ma az interpelláló képviselő urak egyike mondotta, ezt jó lelkiismerettel megerősíteni nem tudnók. Különbön az osztalék kérdése tisztára mellékes. Ez a társaság dolga, amelyet részvényeseivel kell elvégeznie. Sőt ha a közönség biztonságának előmozdítása érdekében

olyan rendet kell statuálni, amely például az állóhelyek kérdésének bizonyos mérvű szabályozása körül beléütközik a részvényesek érdekeibe, a társaságnak egy pillanatig se szabad haboznia egy egészséges kompromisszum elfogadásával, amely persze nem forgatja fel a társaságnak a mostani üzemenrendhez alkalmazkodó minden számítását, se nem rontja az utazó közönségnek a gyors közlekedéshez fűzött igényeit, de a kocsi túlterhelésének bizonyos inkomvenienenciáit megszünteti.

Major Ferenc interpellációjában felpanaszolja a kocsi célszerűtlen szerkezetét, a kocsi méreteit, elégtelen számát és az alkalmazottak kizsákmányolását. Ezzel szemközt tény az, hogy a Közüti Vasut kocsiainak szerkezete a korábban épült Városi Villamos Vasut kocsijaival tett tapasztalások hasznosításával állapított meg olyan formában, amelyhez minden érdekelt hatóság (belügyminisztérium, kereskedelmi minisztérium, főváros, rendőrség, közmunkák tanácsa) hozzájárult. Ez irányban tehát a társaságot semmiféle mulasztás nem terheli.

A Közüti Vasut kocsiainak méretei ismeretesek. Külső csinoságuk, kényelmes berendezésük, befogadóképességük teljesen rászolgál a közönség megalapozott és nagy haladást jelent a korábbi rendezést. Egyébként a villamos üzemre való átalakítások a kocsi tervei hatóságok megállapítás tárgyai voltak. És ezenfelül minden egyes kocsi, mielőtt a forgalomnak átadódna, műtanrendőri vizsgálat alá esik, amely különösen a kocsi gép- és biztonsági berendezésére terjed ki.

Nem áll helyt a kocsi meg nem felelő számára vonatkozó észrevétel sem. A villamos üzemre való átmenet alkalmával a beszerzendő motoros személykocsi számát 180 darabban állapították meg. Ezzel szemközt a tény az, hogy a társaság kocsiarkja ez idő szerint 340 motorkocsiból és körülbelül 50 darab pótkocsiból áll.

A társaság külső szolgálatban álló alkalmazottáival szemközt úgy a munkaerő kimétele, mint az alkalmazottaknak munkaképtelenség esetén való el-látása szempontjából a leghumanusabb elveket vezérelti üzleti politikáját és minden cselekedetével arról tesz tanúságot, hogy ismeri az ez irányban reá háruló szocialisztikus felelősséget. A külső forgalmi szolgálatban minden alkalmazottnak legalább minden nyolcadik napja szabad. A munkaidő 9—10 óra közt váltakozik. A személyzet részére az igazgatóság nyugdíj- és segélyalapot alkotott, amelynek I millió koronára menő összege nyilvánvaló bizonyossága annak a gondoskodásnak, melyet a Közüti Vasut igazgatósága a vonalain alkalmazott személyzet jóvalta iránt viseltek.

Olay Lajos interpellációjában kiváló súlyt helyez a zugligeti állomás elhelyezésének kérdésére. Ebben a dologban is az igazsághoz mérten meg kell állapítani azt a tényt, hogy az állomás tervét eredetileg még a hatvanas években létesítette az akkori Budai Közüti Vasut Társaság. És amikor a Közüti Vasut Társaság üzeme a villamos közlekedésre ment át, a társaság megint nem tett egyebet, mint hogy a zugligeti állomás berendezése tekintetében valóban pontosan azokat a terveket, amelyeket valamennyi érdekelt hatóság approbált.

Alluzió történik ugyanez interpellációban a főváros és a Közüti Vasut között a villamos üzemre történt átmenetkor létrejött szerződésre is, mint amely teljesen kiszolgáltatta volna a főváros közüti forgalmát a társaság önzésének. Utalnunk kell ezzel szemközt arra a tényre, hogy a fővárosi törvényhatóság ebben a szerződésben igen nagy megerőltetéseket rött a Közüti Vasut Társaságra, mintkételyes jóvedelemrészt köve ki magának a vállalat bruttó-bevételeiből. Ismeretes az a nagy huza-vona is, amelyen ez a szerződés a tanácskozások különböző retortáiban keresztül jutott, amíg végre az akkori kereskedelemügyi miniszter ismételt és nagyon nyomatos sürgetéseire dülőre tudott jutni. A társaság hivatalos kimutatásai mutatják, hogy a Közüti Vasut tavaly 11 millió kocsi kilométert tett meg a korábbi üzemenrendszerben elért 6¼ millió kocsi kilométerrel szemközt, ami erős illusztrálása e vállalat nagyszabásának. A Közüti Vasut forgalma, felszerelése, berendezése, teljesítő képessége és vezetése következtében nemcsak a magyar főváros közlekedési és technikai életében elsőrendű faktor, hanem igen nagy tekintélyre tett szert a külföldön is, amelynek szakértő küldöttei sürűn jelenkeznek Budapest közüti forgalmának tanulmányozására és megosodására. Maga a vagon-típus pedig, amelyet a Közüti Vasut föl-talált, azon az uton van, hogy világszerte mintája legyen ennek a kocsi-fajtának, úgy hogy komoly tárgyalások is folynak egy nagy, idegen állam részéről a Közüti Vasut szabadalmának megvásárlására. A Közüti Vasut Budapest világvárosias fejlődésének kiváló faktora.

Meghalt szerelmi bánatában.

— Egy majom öngyilkossága. —

New York, június 1.

Elhiszik-e természettudósok ezt a rezenyt? Talán nem. Ők a majomban magasrendű állatot látnak, pedig ez a majom ember volt.

Emberré lett nevelése révén, öngyilkossá tette a szerelme. New Yorkban egyébről sem beszélnek most.

A szegény Ham meghalt, mert örülten beleszeretett gazdájába, a viruló szép d' Osta asszonyba.

A finom asszony nevelte, ő tanította meg a kés és villa használatára, az ültökzödére, az ágyban való alvásra és ennek a pár szónak a kiejtésére: yes, no, mamma.

Ezt az utóbbi szót ejtette ki a leggyakrabban. Ezt hajtogatta egyre legutolsó napjaiban, amidőn visszautasította a legválogatottabb nyálánkságokat. Ez volt utolsó szava, amidőn párnája alól elővonta urnójának odarejtett fényképét s megüvegesedett szemével utóljára hosszan elmerengett rajta. Az urnóját hívta így: mamma.

Ő érte élt, ő miatta halt meg.

Ham sok mindenféle tanult meg. Szájában a pipával ügyesen utánozta a newyorki munkásembert, egy csésze tea mellett bemutatta a szüresülő anyókat, adta az ingyenecet egy pohár finom borral a kezében, a diákat, aki tanul, a politikust, aki beszél a választásokhoz.

De ez mind csak mimikri volt: majmolás.

Csak egy szerepét játszotta komolyan: a szerelmest. Engedelmes rabja lett a szép asszonynak. A szerelme lett élete tartalma. Mindent ennek áldozott föl. Alkalmazkodott az etiket szabályaihoz, szívesen felecsérelte a kert hűvös lugasát a hajó kimért szobáival és a midőn Schley tengernagygyal és Fitzhugh Lee tábornokkal egy asztalnál ült, senki sem tett rajta túl illemességben.

És a mult héten a szép asszony ott állott könnyes szemmel az ő nyílt sírjánál s zokogva szólt rokonaihoz és barátaihoz:

— Őh mért nem hívtatok! Mért nem irtatok meg nekem, hogy ő beteg! Ha én eljöttem volna hozzá, meggyógyult volna!

Az orvosok vigasztalni próbálták. Azt mondták, hogy Hamnak megszakadt a szíve.

Orang-utáng volt, d'Osta kapitány három évvel ezelőtt hozta Borneóból.

Először Angliába vitték, ahol nagy vigyázattal kezelték, nehogy a klímaváltozás folytán tüdőgyulladásba essék. Két év előtt aztán áthozták az Atlanti-Oceánon s megkezdtek nevelését. Ezt a nehéz munkát d'Osta asszony vállalta magára. Kemény, nehéz munka volt. Például amikor megtanították illedeimesen enni, ősi ösztönének engedve egyre a hátsó kezét akarta használni. Ilyenkor keményen rámondult a kapitány, az asszony pedig szeliden az első kezébe adta a kanalat. Ugy nevelték, mint egy gyermeket.

Végre elérkezett az idő, midőn Ham tökéletes készséggel vetette magát a hínó puha párnájára, becsüngte a szolgát, vagy nekiült az ebédnek, oly illedeimesen, mint bármely gentleman.

Reggelente magától kelt fel, magára huzta ingjét, harisnyáit, felső ruháit és eszokoládéját követelte. Este, amidőn d'Osta asszony hazajött a cirkusz-ból, már az ágyban találta Hamot, szépen a párnára fektetett fejlel, magára huzott paplan alatt.

Mint örült, midőn végre hosszas erőfeszítések után először sikerült kiejtenie a yes és no szót, még pedig úgy, hogy teljes értelmüket ösmerte! De a legnagyobb öröme akkor volt, amidőn megtanulta a mamma szó kiejtését.

Mindig ezt a szót hajtogatta, valahányszor d'Osta asszony eltávozott mellőle s főképp valahányszor visszatért hozzá. Ez a tanulmányosság annyira lekötötte dr. Clement Penrose figyelmét, hogy felolvastatott róla a Johns Hopkins Medical Societyben.

Egy hónappal ezelőtt d'Osta asszony kénytelen volt Hamot Baltimoreban hagyni, ő maga Brooklynyba ment. Nem merete őt az erős klímaváltozásnak kitenni. Elhelyezte a Bostock-féle állatseregletben s kikötötte, hogy kedvezőé a legnagyobb gondal ápolják.

Ham a ketreccében egész nap ezt a szót kiáltotta: mamma! Ételhez nem nyúlt. Az állatsereglet tulajdonosa elküldött dr. Somersért, aki Baltimore legbiresebb állatorvosa.

De az orvos nem tudott semmi pozitív betegséget megállapítani. Ham nem mondhatta el, hogy mi bántja, csak fájdalmas nyűszörgéssel egyre ezt a szót hajtogatta: mamma!

Az állatsereglet tulajdonosa mindent elküvetett, hogy a 10.000 dollárra becsült majmot megmentsé.

Külön kényelmes szobát rendezett be számára, asztalt és széket állított be oda, illusztrált lapokkal látta el, a legkifinomott ételt készítette számára. De Ham visszalökte az ételt, rá sem hederített a képekre és csak d'Osta asszony fényképén merengett el.

Végtelen reménytelenség tükrözött arcán. Azután egy napon csendesen meghalt Ham, az urnójának arcképével a kezében.

Nagy temetést rendeztek neki. Hísz sokan szerették Hamot és sok jó barátja volt az urnójának is. Ötven gyermek követte a koporsót, párosával. A kis kezek virágot hintettek koporsójára annak a szegény majomnak, akit megölt a szerelmi bubánat.

A Ganz-gyári sztrájk.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 7.

A Ganz-gyári sztrájk az igazgatóság tapintatos intézkedései következtében véget ért s valószínű, hogy a munkások egy-két nap alatt valamennyien megkezdik a munkát. A munkások küldöttsége ma már jelentkezőt Birly Ede Ganz-gyári igazgatónál s kijelentette a sztrájkolók nevében, hogy valamennyi munkás hajlandó munkába állani. A tárgyalások során még némi kis differencia felmerült ugyan, ez azonban már csak egy-két nappal késlelteti a sztrájk teljes megszűnését. A munkások belátták, hogy követeléseik részben fölöslegesek, amennyiben az igazgatóság még a sztrájk elején teljesítette kérelmeiket, részben pedig meg nem valósíthatók és csak a főkolompokok eszelték ki azért, hogy félrevezessék a többieket.

A sztrájk tulajdonképpen akkor kezdődött, amikor az igazgatóság az elszámolás módját megváltoztatta. Ezelőtt minden héten felvették a munka állását s hetenként fizették ki a munkásokat. Az új fizetési szabályzat szerint a munkások hetenként csak a bérlüket kapták ki s ezenfelül még két százalékos s a fölösleget minden hónap elején fizették ki nekik, amikor egyszerre nagyobb összeg pénzhez jutottak.

Három hétig nem is szóltak ez ellen a munkások, a negyedik héten azonban — éppen mikor egyszerre több pénzhez jutottak, zugolódni kezdtek. Azt mondták, hogy nem tudnak megélni a heti bérből és kénytelenek adósságot csinálni, ami után pedig kamatot kell fizetniük.

Először az asztalosok vonultak ki a gyárból s követtek őket a többi szakbeli munkások is. Az asztalosok még aznap visszatértek, mert az igazgatóság kijelentette, hogy a legnagyobb szívesseggel visszaállítja a fizetési módot. A kovácsok azonban ekkor már újabb követelésekkel állottak elő. Az volt a fő kívánságuk, hogy az igazgatóság Szántó Vilmos munkaelőnököt — aki már körülbelül tizennyolc éve dolgozik a gyárban, bocsássák el, mert megsértette a munkásokat a becsületükben. Ez a neveléses sértés pedig az volt, hogy amikor az öregebb munkások dolgozni akartak, a fiatalok pedig ellenszögöltek, az ellenőrt azt mondta nekik:

— Aki nem akar dolgozni, az menjen ki a műhelyből!

A sztrájk kezdete óta az igazgatóság állandóan tárgyalta a munkásokkal s abban állapodtak meg, hogy tegnapelőtt, kedden a munkások megkezdik a munkát. Ez azonban nem történt meg s az igazgatóság kedden reggel már arról értesült, hogy az öntők is megkezdik a sztrájkot. Keddig kilencszáz ember sztrájkolt, a kovácsok, kazánkovácsok, lakatosok és esztergályosok s dolgozott körülbelül kétezer ember.

Amint az öntők is sztrájkolni keztek, az igazgatóság elhatározta, hogy — mivel ilyen viszonyok között egy sem végezhetnek rendszeres munkát, — a gyár üzemet teljesen megszünteti és a munkásokat szabadságolja. Ez azt jelenti, hogy a munkások nem dolgoznak ugyan, de azért tagjai maradnak a gyárnak, valamint a betegpénztárnak is. A betegpénztárnak különben hat hétig még akkor is tagja marad a munkás, ha kilép a gyárból és nem fizeti a díjakat, feltéve, ha más gyárban nem vállal munkát. A munkások a szabadságolást tudomásul vették, azt valamennyien el is fogadták.

Igy két nap óta szünetel a munka a Ganz-gyárban s csak a vas- és acél-öntődében dolgoznak, amely teljesen különálló üzemet képez.

A tárgyalások azonban, mint már említettük, állandóan tartottak az igazgatóság és a munkások között, de az igazgatóság a munkásokat átadta a X-ik kerületi előjáróságnak.

Tegnap, szerdán Toperczer Péter előjáró jogszöveget vett fel a sztrájkoló munkásokkal, amelyben felsorolják követeléseiket.

A munkások három részben adták elő követeléseiket. Az első részben olyan dolgokat kívánnak, amelyek már részben megvannak, részben pedig minden ellenvetés nélkül teljesíthető azokat az igazgatóság.

Igy követelik, hogy az időntul való munkáért 25%-kal magasabb bért kapjanak. (Ez mindig így volt szokásban a gyárban s így is fog maradni mindig. A követelés tehát fölösleges.)

Hogy az éjjeli munkát ne esti 7 órakor kezdjék meg az egész napon át elfoglalt munkások, hanem nyolc órakor. (Ez ellen az igazgatóságnak semmi kilógása nincs.)

A második részben olyan követelésekkel állnak elő a munkások, amelyeknek a gyakorlat kizárja a megtartását.

A kovácsműhelyekben ugyanis csoportonként dolgoznak a munkások. Kétféle munkás van itt: tűzemberek és segédok. A tűzemberek 1 forint 80 krajcártól 2 forintot keresnek naponta, a segédok pedig 1 forint 50 krajcártól 1 forint 80 krajcárig. Most azt kívánják, hogy a magasabb keresetű tűzember magasabb keresetű segédmunkást kapjon maga mellé, ami teljesen kivétel, mert a gyár sokszor nem rendelkezik elegendő számu magasabb keresetű segédmunkással. Különböztet az a kívánságot a lehetőségig eddig is megtartotta a gyár.

Teljesíthetetlen a kazánkovácsoknak az a kívánsága, hogy minden szünetesért 9 fillért kapjanak és hogy a kovácsoknak biztosítsák az akkordmunkának ötven százaléka, ami másfél napszámnak felel meg. Az igazgatóság azért nem lehet bele ebbe, mert az ötven százalékos nem lehet, mint minimumot fixirozni azért, mert akkor nagyon sok munkás nem dolgozna semmit sem. Ez különben is a napszamos rendszer meghonosítása volna, ami ellenkezik a gyárak elveivel.

Harmadsorban azt kívánják a munkások, hogy Szántó Vilmos ellenőrt bocsássák el. Erre nézve az igazgatóságnak az az álláspontja, hogy a személyi kérdésekben sem a munkásoknak, sem másoknak nem vehető alá magát s ezt a követelést nem teljesítheti.

Ilyen értelemben adta meg a választ az igazgatóság az előjáróságnak is.

Ma délután négy órakor újra egy munkás-küldöttség járt Birly igazgatónál. A munkások kijelentették, hogy melegen óhajtnak a differenciáknak békés uton való elintézését. Kijelentették azt is, hogy csak egy pár ember huccelto fel őket a sztrájkra és szívesen belépnék már valamennyien holnap reggel a gyárba, ha minden formalitás nélkül felveszik őket s munkába állhatnak, mintha semmi sem történt volna.

Birly Ede igazgató a maga részéről megmondta a munkásoknak, hogy ő is óhajtna a békés elintézés. Abba azonban most már nem lehet bele az igazgatóság, hogy minden formalitás nélkül munkába álljanak a munkások. Utasította őket, hogy jelentkezzenek a munkaközvetítő hivatalnál, ott van a gyárnak két hivatalnok s azok minden szó nélkül visszafogadják őket. Azt se kívánja az igazgatóság, hogy a munkások a munkakönyveiket maguk vegyék át a tizedik kerületi előjáróságnál, hanem a munkaközvetítő intézettől kapott igazolvány alapján a gyár maga elhozza a könyveket. A munkások ugyanis nem szívesen jelentkeznek az előjáróságnál, mert a vezetőik ezemmel tartják az épületet és esetleg megtámadják a jelentkező munkásokat.

Érdekes a dologban az, hogy a félrevezetett munkások azt hitték, hogy őket valami anyagi kár éri a kilépésük folytán; legalább a főkolompokok ezt hitték el velük. Pedig az egész dologból semmiféle anyagi kár nem éri a munkásokat.

Ilyen alapon valószínű, hogy a munkások már holnap tömegesen jelentkezni fognak a munkaközvetítő hivatalnál, amely az összes szabadságolt munkásokat visszafogadja a gyár külélékébe. Az egész sztrájkban különben sincs semmi értelme, mert az igazgatóság a követeléseknek legnagyobb részét már jó eleve teljesítette.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Magyar Színház. (Bemutató-előadás.) Közvetlenül kapuzás előtt eredeti darabot mutatott be ma este a Magyar Színház. Cím: *A szerelme ovodája*, amely énekes élelképnek mondja magát s szerzői Hevesi József és Faragó Jenő. A darab címe és a színpad után, amelyen szíre került, valami bolondosan pajkos s a szerelme ostobaságai körül tréfálkozó dolgot vártunk. S a darab minden egyéb, mint ez. A történet tragikus és sötét. Tragikus és sötét mindenféleképpen: úgy tárgyat, mint az embereket nézve, akiket a színpadra hoz. Hogy rövidesen jellemazzuk *A szerelme ovodáját*: a színpadi élet beostelenségét viszi a színpadra, ennek a felszínén aranyosan csillogó világnak a mélyéről egy *marék iszapot* kavart fel. A történet különben egyszerű: egy nagytehetségű művésznőnek, akinek testével egy alias színházi anva

külföldök, bemutatnak egy fiatal, a szerelemben tapasztalatlan herceget. Egy nevelője viszi oda, nyilván abból a célból, hogy a nagyon előkelő hercegi eseményt beoktassa a szerelem misztériumaiba. Az előkelő művésznő semmibe se veszi az inci-finci hercegecskét s azán megtörténik rajta, — ami regényekben és novellákban s talán az életben is már annyiszor megtörtént, — hogy komolyan beleszeret s ebben a szerelmében tönkre megy. A harmadik felvonásban hangjátvesztetten, betegesen találkozunk az egykori színpadi star-ral egy falusi tanító bátyjával. A szerencsétlen teremtés még mindig reménykedik benne, hogy vissza fog térhetni egykori diadalai színhelyére, a színpadra s vissza fog jönni ő is, a herceg. A herceg el is jön a községbe látogatni, még pedig a feleségével s mikor a szerencsétlen leánnyal találkozik, nem ismer rá és szánalomból egy csomó pénzt ad neki. A leány elveszi a pénzt és — holtan összeroskad. Ha jól értjük, a színház történet morálja az volna, hogy a színpad világában a bűnös szeretkezés hozza meg a pompát, a gazdagságot és néha a rangot is, míg a tisztá, igaz szerelemben a színpadi istennők tönkre mennek. Nagyon messze nem jár ez a morál az — életigazságtól. Színpad-technikai szempontból végtelenül egyszerűen van a történet megcsinálva. Minden epizódikus felbeszakítás nélkül halad a cselekvény célja felé, míg a szerencsétlen művésznő szíve meg nem szakad. Ebből a szempontból ügyesen megcsinált dolgoknak mondhatjuk *A szerelem ovdáját*; legfeljebb tartalmilag lehetne ellene felhozni, hogy amilyen egyszerű, éppolyan sablonos is egyúttal az alakjai rajzában és a dialógusokban is.

A közönség érdeklődéssel kísérte a darabot s ha éppenséggel nem volt is zajos a sikere, de a sikere megvolt. A darabnak egyes előadói színészek az által, hogy maszkban egy-egy budapesti ismert színházi alakot vettek magokra, bizonyos helyi koloritot adott, ami vegyes érzéseket keltett a nézőtérben.

Az előadás lelke *Ledofsky* Gizella volt, aki a szerencsétlen színpadi start játszotta. Hogy ez a fiatal szubrett egyúttal igazi drámai tehetség is, azt már több ízben megmutatta, de hogy drámai skálája át fogja a tragikum legsötétebb hangjait és színeit is, az ma este szinte meglepetésszámba ment. Alakítása olyan volt, hogy bármely par force drámai színész is a magáénak vallhatná: végtelen egyszerű eszközökkel és az igazságok a színpadi fegyvereivel küzdött azért, hogy részvétet tudjon kelteni a bűnös liljom iránt, akit személyesített, a legtöbb helyen mélyen bele tudott markolni közönsége szívébe. Utolsó, meghalási jelenetét pedig úgy játszotta meg, a hogy szubrettek egyáltalában nem tudják, a drámai művésznők közül is csak azok, akik igazi művésznők. Részolált a zajos tapsokra és a virágoktrákra, amelyeket kapott.

A többi, nagybárra epizódikus jelentőségű szerep is jól volt betöltve. Első sorban *Ráthonyi* vált ki az ifjú herceg szerepében, amelyet kiváló előkelőséggel játszott. Sz. *Szilassy* Róza, *Aranyosi* Janka, *Boros*, *Sziklai*, *Füredi*, *Rózsahegy*, *Ódry*, *Kardos* jók voltak. *Róza* Lili ügyesen játszott egy kis komornaszerepet.

A darabhoz *Stefanides* Károly kolozsvári karmester irt két csinos énekszámot. Ezeket és egy betétszámot *Ledofsky* Gizella énekelte nagy hatással. A szerzők és a szereplőköt többször hívták.

(M—s.)

Cumberland az Urániában. Nagybárrészt orvosokból álló díszes közönség előtt tartotta meg ma előadását *Cumberland*, a híres gondolatolvasó az Uránia-Színházban. Néhány kiváló kísérlet mutatott be, amelyekben bámulatos módon teljesítette a közönség köréből jelentkezett médiumok gondolatát. A médiumok között volt többek közt *Jendrassik* egyetemi tanár is. Érdekes experimentum volt, amikor *Cumberland* bekötött szemekkel kézen fogta a médiumot és megkereste azt a gombostűt, amelyet a médium egy a közönség körében ülő hölgy kalapjába tűzött. Egy más médium útján tartva kezét lerajzolta azt az uralkodót, akire a médium gondolt: *Viktoria* angol királynőt. Egy a közönség körében kigondolt rablógylókosságnak a tettesére, áldozatára, sőt a különböző helyre eldugott rablót tárgyakra is bámulatos könnyűséggel akad rá, bekötött szemekkel. A közönség feszült figyelemmel kísérte a rendkívül érdekes mutatóványokat és zajosan megtapsolta a gondolatolvasót. *Cumberland* szombaton és vasárnap is megismétli előadását.

A Városligeti Színház bemutatja. A Városligeti Színházban holnap, pénteken, kerül bemutatásra *Dumas* regénye drámája, a *Gróf Monte Christo*, amelynek első előadása iránt élénk érdeklődés mutatkozik. A főszerepeket *Jeszzenszky* Irén, *Róza* Gizella, *Torma* Jolán, *Könyves* Jenő, *Lubinszky*, *Bihari*, *Szentos*, *Somlai*, *Fehérvári*, *Deési*, *Juhay* stb. játszzák.

Az Operaházról. Ime néhány hír arról, ami az Operaházban megtörtént és meg nem történt.

I. Káldy Gyula.

Ezeket a hasábkokon, ahol *Káldy Gyulát*, az Operaház volt igazgatóját sokszor érte kemény bírálat, nem lehet gyanús, ha az Operaház vezetőihez a következő megjegyzést intézzük:

— Ejnye be csunyan bántak el az urak *Káldy Gyulával*! Érdemes egy veterán a. u. ez az öreg ember, ez a beteg ember, aki ötven évi munkássága alatt mint komponista, zeneíró, kutató, tudós és karmester felírta nevét a magyar zene történetébe örökre. És önként most úgy engedik elmenni, mint egy rossz csodélet... Nem történik róla megemlékezés, mialatt mindenki a félkelemből nap fel fordul.

Április elsőjén lett egészen komolyan igazgató *Mészáros Imre*. Az intendáns beiktató beszédében meg sem említette *Káldy Gyulát*. *Mészáros Imre* meg, akiben pedig annyira megvan a tőzözők bőbeszédűsége, hogy rossz nyelvek állítása szerint minden mondatának az a vége: „... az Isten az emberi kor legvégső határáig éltesse!” — egy szóval sem emlékezett meg az elődjéről és egész beköszöntője csupa „én” volt. Az egész civilizált világ az a szokás, hogy az utód kegyeletes szavakkal emlékszik meg elődjéről.

De hát az ilyesmi izlés dolga.

Ugy tudjuk, hogy *Káldy Gyula* bucsuzólevelet intézett az Operaházhoz.

Talán illenék ezt a levelet a tagok tudomására hozni. Egyebekben pedig kívánjuk *Mészáros Imrének*, hogy az ő leendő utóda kegyeletes legyen iránta. Lehetőleg minél előbb!

II. „A dékán én vagyok!...”

A *Madarasz*nak ez a pajkos nótája zsbong a fülünkben...

Mészáros Imre, az Operaház igazgatója tudnillik mostánig vizsgálatot tart. A zenekar tagjai ugyszólván iskolai vizsgát tesznek előtte, mint valami ismeretlen aspiránsok, akiket ő soha életében nem hallott.

Pedig hát *Mészáros Imre* esztendőkön át huzta közöttük a brácsát. Most meg úgy tesz, mintha meg kellene velük ismerkedni, hogy a gyengéket kiseljezhesse.

A zenekar nem egy régi tagja aggróvda gondol most jövőjéről, hátha az igazgató ur elcsapja.

Hej, ha *Káldy Gyulának* két esztendő előtt eszébe jutott volna a brácsásokat megvizsgáznai!... Hogy is szól a nóta:

„A dékán én vagyok...”

III. Walkür.

Az Operaház igazgatósága jelenti: A *Walkür* előadását az Operaház igazgatósága szombatról vasárnapra halasztotta el, hogy a hatalmas mű, mely a szezon egész tartalma alatt nem volt műsoron, kellőképpen elkészítve kerüljön előadásra. *Siegmond* szerepében *Burrian* Károly, a hamburgi városi színház tenoristája lép föl, mint vendég, *Brühildet* *Diósné-Handel* Berta éneklí, *Siegindének* új személyesítője lesz *Vasquez grófnéban*, *Frickát* *Semsey* Mariska, *Wotant* *Ney* Dávid, *Hundingot* *Szendrói* éneklí. Az előadást rendkívüli bérlétszűnetben tartják s a jövedelem az Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézele javára esik.

Vizsgaelőadás. *Horváth* Zoltán jeles színésziskolájának növendékei 24-dikén, vasárnap este tartják évzáró vizsgálatukat a Rottenbiller-utca 37/b. alatt levő díszteremben. Színe kerülnek: *Maj alszik*, *Barátságából* és *Diplomata* című vígjátékok, *Pajkos diákok* operett, *Medea* 4-ik felvonása és egy jelenet a *Tolonc*-ból. Jegyek az intézet helyiségében (Kerepesi-ut 20.) válthatók a délutáni órákban.

Nemzetközi Zenetársaság. Egy könyvmatos tudósító arról ad hírt, hogy a *Nemzetközi Zenetársaság* magyarországi osztálya június 14-ikén alakuló gyűlést tart az Otthon írók és hírlapírók körében. Nem ismerjük a *Nemzetközi Zenetársaság*ot s még kevésbé tudjuk, hogy mi célja az alakítandó magyarországi osztálynak. Minthogy azonban itthon sok a teendő a magyar zene és a magyar zenezés terén, kicsit tartózkodással kell fogadnunk a nemzetközi társaság magyarországi törekvéseit. A könyvmatos tudósító különben arról tudósít, hogy a szoban forgó gyűlésen megválasztják a tisztikart és megbeszéli a párisi világkiállításon tartandó nemzetközi zenekongresszuson való részvétel módzatait. A gyűlésen a magyar zene iránt érdeklődőket szívesen látják.

Gyermekelőadás a Népszínházban. A Népszínház igazgatósága, tekintettel arra, hogy *Decourcelle* látványosságának, a *Robinson Crusoe*nak előadásait az ifjúság nagyon látogajja, szombaton gyermekelőadást rendez, mely délután hat órákor kezdődik. A rendes helyvárak mellett.

Magyar énekesnők külföldön. *Hass* Paula, a *Zeneakadémia* végzett növendéke előnyös feltételek mellett *Krems*be szerződött első drámai énekesnőnek. — *Ugyancsak* első drámai primadonnának szerződöttetek *Szeghed* Vilmit a berlini *Operatheater des Westenbe*; a kissasszony legutóbb szép sikerrel vendégszerepelt a *Borsod* városi színházban és a berlini *Kentraltheater*ban.

Katona és cigányzene a Telefon Hírmondóban. Esti szórakozásul ma este a Telefon Hírmondó katonas és cigányzenét közvetít előfizetőinek 8 órától 11-ig. Közben 1/10—10-ig a rendes esti felolvasást tartja meg a Hírmondó, a legújabb híreket és táviratokat olvastatván fel.

Arányi Dezső bucsufellépése.

Budapest, június 7.

Hunyadi László címszerepében bucsuzott el ma este az Operaház közönségétől *Arányi Dezső*, jeles lírai tenoristánk, aki augusztus 31-én szünik meg a műintézet tagja lenni, hogy a berlini *Theater des Westens* kötelekébe lépjen.

Arányi Dezső távozása mindenképpen érzékeny veszteséget jelent a m. kir. Operaházra nézve, amely benne nemcsak a lírai énekművészet jeles képviselőjét és az intézet megbízható, lelkiismeretes meg adadó tagját, hanem a repertoárnak egyik legbiztosabb oszlopát veszti el. A nélkül, hogy a szerződéses üzleti részbe beavatkoznánk, konstatáljuk, hogy az ilyen mindenképpen hasznos (és magyar) tagnak megtartására minden lehető kellene elkövetnie egy értelmes igazgatónak, akinek regimje alatt ezeket és ezeket költenek olyan külföldi erők vendégszereplésére, akik anyagi tekintetben egyáltalán nem váltják be a hozzájuk fizűtt reményeket. *Arányi Dezső* ez alatt a hat év alatt, míg itt működött, művészetében nagyot fejlődött és nagy érdemeket szerzett első sorban a repertoár biztosítása körül; többek között egy maga mentette meg az Operaház két szezonját. És noha kisebb gázzsal érte volna be, mint aminőt az utolsó évben élvezett, az igazgatóság sokkal kevesebbet ajánlott. Ellenben viszaszerződötték a cseh *Broulikot*, aki kiszípolozta az intézetet és cserbe hagyta. A magyar erővel, akik rá vannak utalva az ország egyetlen dalszínházára, nem történnek, anyagi egzisztenciájukat, ha csak lehet, egy évre szóló és lefokozott szerződéssekkel teszik bizonytalanná, míg a külföldi művészekkel szemben ázsiai bőkezűséget fejtenek ki.

Az a bánásmód, amelyben *Arányi Dezső* részestítették, demoralizálni fogja a tagok közszellemét. Alkalmadtán, ha majd az intézet zavarában egy-egy tag lelkes önzetlenségére szorul, majd a magyar énekesek is „broulikoskodni” fognak, mert belátják, hogy szerződésük lejártával méltányosságá nem tarthatnak számot. A harminkét éves *Arányi Dezső* az ő finom énekművészetével és lelkes szorgalmával bizonyára érvényesülni fog a külföldön is, ahol már hat év előtt babérokat aratott. Részben talán szerencsése, hogy *Hoffpauer* mesteri keze alá kerül, — elvégre *Mészáros Imre* csakugyan nem az a művész, aki művészi egyéniségek fejlődésére hatással lehetne.

A mai bucsuestén lelkesen ünnepelte a távozó művészt a közönség, amely a júniusi hőségben szokatlan szép számban jelent meg. Mindjárt belépésekor falrengető tappsal fogadták, amely minden énekszám után fokozott erővel tört ki. A felvonások után pedig számtalanszor kellett megjelennie. A koszorúk rengeteg száma (volt vagy husz) bizonyítja, hogy mennyire szerette a közönség a jeles és rokonszenves tenoristát. Az első felvonás után *Alszeghy* főrendező az Operaház tagjainak küldöttségével jelent meg *Arányi* ültözvényében és lelkes és megható bucsuzó beszéd kíséretében átadta neki a tagok emlékéjándékát, egy gyönyörű briliáns mellűt. A rengeteg koszorú- és virágajándék tömegében volt egy gyönyörű rózsacsokor, amelynek virágai között a következő érdekes levél volt elrejtve:

Kedves Arányi!

Egy pár szál virágot és legszívesebb üdvözlöt küldi magának mai bucsuja alkalmából régi kollégája. Én mindig meg fogom őrizni emlékemben azokat a szép estéket, amelyeken együtt arattunk sikereket. Nem hittem, hogy maga oly gyorsan fogja utánam ott hagyni szeretett operaházunkat és jobbat a jövőre nem kívánhatok, mint hogy maga is oly kevéssé nélkülözze, mint én.

Üdvözlí szívesen

Arányiné-Wein Margit.

Szabhegy, 1900. június 7.

A mai est folyamán híre terjedt — nem tudni, hogyan, miként, — hogy *Arányi Dezső* aláírta az új szerződést, amely őt további négy évre kilenczezer forint gázzsal és egy havi téli szabadság engedélyezésével az Operaházhoz köti. Ebből a hírből — a mint a művész maga kijelentette — egy szó sem igaz. *Arányiné-Wein Margit* bucsuestéjén, a mint az emléke-

zetes, szintén érvényesült ez a szisztéma; vajjon ki akarja a bucsuzás lelkességét lohasztani?

Fájdalommal látjuk Arányi távozását, de reméljük, hogy joggal mondjuk neki: a vizoutlátásra!

(G.)

MŰVÉSZET.

□ A Szépművészeti Múzeum szerződése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta azt a szerződést, melyet az országos képtár kormánybiztosa a fővárossal kötött a szépművészeti múzeum felkénese átengedése tárgyában. A múzeum az Andrássy-ut végén a képzőművészeti csarnokkal szemben az Aréna-ut sarkán fog emelkedni. A főváros a tulajdonában levő 7150 négyzetöltségi telekből az építkezés céljára 3336 négyzetöltségi területet enged át azzal a kikötéssel, hogy azt az állam mindaddig, amíg ott szépművészeti múzeum fog állni, szabadon használhatja, a nélkül azonban, hogy a tulajdonjogáról a főváros egyenként lemondana. A miniszter elfogadta a fővárosnak azt az utólagosan kifejezett és a szerződésbe foglalt kívánságát, hogy a szépművészeti múzeum minden nemzeti ünnepen, ünnep- és vasárnapokon, s ezeken kívül betenként egy hétköznapon összes látlatával teljesen díjtalanul álljon nyitva a közönségnek. Az állam a tulajdonjog elismerésül a telek használatáért 11 darab husz koronás aranyat fizet évenként. A be nem épített részből nyilvános parkot alakítanak, mely a közönségnek mindenkor rendelkezésére áll. A parkban kellő padokat állítanak fel, amelyek használatáért díjat nem szednek.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ *Morbus Hungaricus.* A Magyar Történelmi Társulat ma délután igazgató-választmányi ülést tartott, *Thaly* Kálmán orsz. képviselő elnöklése mellett. Új tagok válaszára után, dr. Györy Tibor a *Morbus Hungaricus*-ról tartott értekezletet.

Az előadó szerint, ez a betegség egészen sajátos jellegű volt, úgy, hogy sokáig nem voltak vele még a szakértők sem tisztában. Györy abban a nézetben van, hogy a betegség kiütéses tífusz volt, amely főképp a XVI., XVII. és XVIII. századokban dühöngött. A *Morbus Hungaricus* főleg a hazánkba jövő német katonákat pusztította s akkoriban ezért is nevezték Magyarországot a németek temetőjének. Első föllépése 1542-re tehető. Az idegeneket leginkább azért támadta meg, mert — a nekik különben is szokatlan éghajlat alatt — folytonosan dobzódtak és fajtalanok voltak. De a közönség-ügy teljes elhanyagolása volt a legfőbb baj. Többen haltak meg a tudatlan kirurgusok kezei alatt, mint az ellenség fegyvereitől. A patikusok még tudatlanabbak voltak s mégis minduntalan beavatkoztak a gyógyításba. A betegség lefolyása a következő volt: hirtelen lépett föl, borzongással, hányással és hasmenéssel, heves főfájással. A beteg nagy szomjúság gyötörte s vagy álmatlanság kinozta vagy folytonos álomba volt merülve. A nyelv és szápadás összeszáradt, a lehellet büzös volt. Harom nap múltán kiütések támadtak a testen s a végtagokon üszkösödés mutatkozott. A beteg 7—14 nap alatt a legtöbb esetben meghalt.

SPORT.

Bécsi löversenyek.

— Hétdik nap. —

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Bécs, június 7.

Csökkentő érdeklődéssel folyt le a mai verseny nap, melynek a Parsifal handikapen kívül csak apró versenyek voltak. A Parsifal handikapet *Diadal* nyerte meg, de nem ez tette a nap eseményévé a versenyt, hanem az a szerencsétlenség, mely *Wallaschek*-t a kitűnő belsődi jockeyt érte. Lebukott Highest timestől, súlyos agyrázkódást szenvedett és most a halállal vívódik. A katasztrófáról lapunk más helyén van szó. Tekintve, hogy az angolok nem szívesen vették csak szép győzelmét, most sok szóbeszéd esik a szerencsétlenségről, amely sokban hasonlatos Rum-bold tavalyi katasztrófájához.

A mai részletes eredmények ezek:

I. Nyeretlen kétversenyek verseny. Díj 2000 korona. Távság 1000 méter. Rohonczy G. *Esti csillag* (Szűzöltségi) első, gróf Fesztetich T. Honleány (Park) második, gróf Hunyady J. Windsor (Chaloner) harmadik, azután *Cheer*, *Magnes*, *Bruce Lowe*, *White Lady*. Itélet: Igen könnyen 4 hosszal nyerve, 2 hosszal 3-dik. Totalizátor: 10: 171. Helyrefogadások: I. 50: 346. II. 50: 94. III. 50: 161.

II. Eladó handikap. Díj 2000 korona. Távság 1200 méter. Mr. Redgrey *Illusion* (Slack) első, Mr. Wood De Lupo (Prudames) második, gróf Henckel A. Vilmos (Chaloner) harmadik, azután *Felenk*, *Intruder*, *Arod*, *Oskán*. Itélet: Könnyen 5 hosszal nyerve, 2

hosszal 3-dik. Totalizátor: 10: 90. Helyrefogadások: I. 50: 172. II. 50: 89. III. 50: 316. A győztest megvette 6000 koronáért Mr. Black.

III. Parsifal Handikap. Díj 5000 korona. Távság 1600 méter. Gróf Fesztetich Tivadar *Diadalja* (Park) első, báró Harkányi János Feodorája (Wilton) második, Mr. C. Wood Zászlósa (Black) harmadik, báró Springer Gusztáv G-spilleura (Hvams) negyedik. Azután *Nickerl*, *Áldomás*, *Dundi*, *Fille*, *Corsica*, *Gagerl*, *Melitano*, *Doppelader*, *Ucalegon*, *Highest time*, *Alice*, *Ramete*. — Itélet: Könnyen 1 hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik, 1 hosszal negyedik. Totalizátor: 10: 128. Helyrefogadások: I. 50: 203. II. 50: 819. III. 50: 269. Wallasek lovasfi lebukott Highest timestől s életveszélyesen megsebesült.

IV. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távság 1600 méter. Herceg Auersperg *Ladroja* (Heep) első, Itourdie (Cleminson) második, Mumus (Wilton) harmadik. Itélet: Biztosan egy hosszal első, nyolc hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 70. Helyrefogadások: I. 50: 99. II. 50: 73. Győztest megvette Ferdinánd B. 2600 koronáért.

V. Kétverseny nyeretlenek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távság 900 méter. Mautner V. *Strohfeuerje* (Slack) első, Egyedi L. Satanelája (Wilton) második, Péczy A. Cagliostroja (Poole) harmadik, azután *Tartom*, *Parapluie*, *Trioplore*, *A. B. C.*, *Barmard*, *Esztelen*. Itélet: Igen könnyen 4 hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 105. Helyrefogadások: I. 50: 110. II. 50: 83. III. 50: 94. Parapluie állva maradt a startnál. Győztest megvette 1400 koronáért Egyedi Lajos.

VI. Munkás-gátverseny. Díj 4000 korona. Távság 2400 méter. Michlstätter *Maholnapja* (Slinn) és Ozolcsányi E. *Drávaja* (Martin) holversenyben első, Taxis M. herceg *Gondolatja* (Williamson) harmadik, azután *Dominik*, *Plug*. — Itélet: Holverseny, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 26 (Mabolinap) és 10: 15 (Dráva). Helyrefogadások: I. 50: 104 és II. 50: 84.

VII. Handikap. Díj 2000 korona. Távság 1800 méter. Lederer S. *Ritka II-je* (Bulford) első, Szemere M. *Cinquevalla* (Cleminson) második, gróf Andrássy Gy. *Allandója* (Gilechrist) harmadik, azután *Carma*, *Marchioness*, *Rózi*, *Hirondeille*, *Mafoi*. — Itélet: Fejhozás nyerve, 5 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 62. Helyrefogadások: I. 50: 109, II. 50: 131 és III. 50: 113.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A második eset. A Sonnenberg pörhöz hasonló bűnygyben ítékezett ma a pestvidéki királyi törvényszék. *Párnicky* Erzsébet törvénytelen újszülött gyermeket egy ronggya csavarta s reggel azt mondta a kőorvosnak, hogy holt gyermeket szállt. A kőorvos gyanusnak tartotta a dolgot s azonnal jelentést tett. A gyermeket fölboncolták, az anya ellen pedig gyermekölés miatt megindították az eljárást. Az orvos vélemények megerősítették a boncoló orvos nézetét s a törvényszék előtt csak azt a kérdést kellett eldönteni, hogy erőszakos halállal mult-e ki a csecsemő vagy pedig az anya gondatlansága okozta-e halálát?

A tárgyaláson dr. *Bánó* József elnökölt. A védőt tisztelt dr. *Rendes* Miklós ügyvéd teljesítette. Dr. *Andrássy* Jenő törvényszéki orvosszakértő nem tartotta kizártnak, hogy a gyermek halva született, de az sincs kizárva, hogy az anya gondatlansága okozta a gyermek halálát. Dr. *Horráth* János királyi alügyész gondatlanságból okozott emberölés miatt emelt vádat. Ezzel szemben dr. *Rendes* a vádlott fölmentését kérte. A törvényszék hosszas tanácskozás után elfogadta a védő álláspontját s a vádlottat fölmentette. Az ítélet jogerős.

§§ A törvényszék előtt. Czitrony Ádám János már megint a törvényszék elé került.

— Hát Czitrony Ádám — kérdi az elnök — mire való volt megint ez a legénykedés?

— Hogy mire? Hát követem a tekintetes törvényhozást, én olyan ártatlan vagyok az egész dologban, mint a ma született gyermek. Mióta ridég marháét őri-ek, letettem a legénykedésről.

— Jó, jó. Térjen a dologra.

— Hogy térjek? Hát a Czikora Béni borát ittuk éppen, mikor egyszerre csak lármára fordulnak ám az emberek. Akkor hozzám ugrik egy alsóori legény, akit meg szemmel sem bántottam soha. Se szólott, se beszéllet, csak úgy oda ült a képemre, hogy csillagokat láttam tőle.

— Nos aztán?

— Hát követem, ez nekem föltűnt. Nos erről kereskedtem minden.

EGYESÜLETEK.

(A tüdőbetegségek sanatóriuma.) A szegénysorsu tüdőbetegségek sanatóriuma egyesületének igazgatótanácsa ma délután, báró Harkányi Frigyes elnöklése mellett ülést tartott. Az ülés elején *Ornódy* Vilmos jelentést tett az egyesület pénzügyi állásáról, mely 301.162 korona készpénzt mutat fel, mely a még be nem fizet

jegyzésekkel együtt 435.301 koronát tesz ki. Majd *Czirig* Győző terjesztette elő az Erzsébet királyné sanatórium redukált költségvetését, mely szerint az intézet, a belső berendezések nélkül 600.000 koronába fog kerülni.

(A Magyar Állami Tisztviselők Országos Szövetsége) 9-ikén délután 6 órakor rendes választmányi ülést tart.

TÁVIRATOK.

Páris, június 7. *Oszkár* svéd király ma este ideérkezett. Loubet elnök az északi pályaudvaron katonai pompával fogadta a királyt.

Ferdinánd meglátogatja a szultánt.

Konstantinápoly, június 6. Ferdinánd bolgár fejedelem azt válaszolta a szultán meghívására, hogy ha majd visszatér Ebenhaltból, rendelkezésére fog állani.

A mikádó öcsöse Bécsben.

Bécs, június 7. *Kotohito* japán herceg ma délután Budapestre ideérkezett. A pályaudvaron *Ferenc Ferdinánd* főherceg fogadta hivatalosan. A hercegek szívesen üdvözölték egymást és ismételtet kezec szorították egymással. Ott voltak: a hadtestparancsnok, a városi parancsnok, a herceg mellé kirendelt diszszolgálat, a japán követ a követség személyzetével, a helytartó és a rendőrfőnök. A vonat megérkezésekor a kivonult diszszázad zenekara a japán nemzeti himnuszot játszotta. A herceg és a főherceg elléptek a diszszázad előtt, azután bemutatták a kíséret tagjait, majd a burgba hajtottak, ahol 6 felsége üdvözölte a herceget. Szombaton a herceg 6 felsége kíséretében jelen lesz a 26. gyalogezred szemléjén.

Bécs, június 7. Ma este 6 órakor Schönbrunnban 6 felségénél díszbéd volt, amelyen *Kotohito* japán herceg, *Ferenc Ferdinánd* főherceg, *Ottó* főherceg, *Lajos Viktor* főherceg, *Makino* japán követ és a követség személyzete, gróf *Goluchovskí* külügyminiszter, gróf *Cziráry* főudvarnagy, *Koerber* osztrák miniszterelnök, gróf *Szechenyi*, gróf *Welsersheimb* és *Wittek* miniszterelnök, báró *Beck*, a vezérkar főnöke és számos más katonai és polgári méltóság volt jelen.

A háború.

London, június 7. *A Reuter-ügynökség* jelenti Lourenco-Marquezból tegnapi kelettel: Hír szerint a boerok *Hartherlyneyn*, Pretóriától 12 mérföldnyire a delagoai vasut mentén, ellentállásra készülnek, hogy időt nyerjenek. Allitól az a szándékuk, hogy az angol foglyokat Elandsdaalba viszik, ahol nagyon egészségtelen a vidék. Hír szerint már oda is érkezett 1000 fogoly, akiket 250 boer őriz.

Pánik a bányapiacón.

Berlin, június 7. A bányártekekben ma igen nagy pánik volt. A glasgowi és a new yorki piacokon rendkívüli mértékben hanyatlottak a vasárak, s ennek következtében itt is óriási árnyokat öltöttek az eladások. Jellemző a viszonyokra nézve, hogy csak jó nyegedőra múltán jelent meg az első árnyajegyzés. Intervencióról szó sem lehetett. A nagy bankokat is magával ragadta a mértékellenes árhanatlanság. A váságot az ultimo-kereskedeleme megszüntetése okozta s ez a bányártekeket abba a reménytelen helyzetbe juttatta. Gelsenkircheni ártekek 14%-ot vesztek, Laura-kohó 11%, Harpeni 9%, H. Donnersmarek 1% veszteséget szenvedett.

Közgazdasági táviratok.

New York, június 7. (Terményfőrsége.) (Zárlat) *Gyapot*: New Yorkban helyben 8 3/4. (8 3/4) júliusra 8.36 (8.35). szeptemberre 8.79. (7.81). New-Orleansban helyben 8 1/2. (8.12). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 7.85. (7.85). Stand white Philadelphianban 7.80. (7.80). Refined in Cases 9.15. (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — *Zsir*: Western steam 7.20. (7.15). Rohe és Brothers 7.40. (7.25). — *Tengeri* irányzata állandó. Júniusra —. (—). — *Júliusra* 43 3/4. (43 3/4). Szeptemberre 44 1/4. (44 1/4). — *Buza* irányzata igen szilárd. Piros ősi helyben —. (—). — *Júniusra* —. (—). — *Júliusra* 74 1/4. (73 1/4). Szeptemberre 76. (74 3/4). Decemberre —. (—). — *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 3 1/2 (3 1/2). — *Káv*: fair Rio 7. sz. 8 3/4. (8 3/4). *Júliusra* 7.55. (7.60). Szeptemberre 7.45. (7.55). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.65. (2.65). — *Cukor*: 4 1/2. (4 1/2). — *Őn*: 29.25 (29.75). — *Réz*: 16.80. (16.85). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 7. (Terményfőrsége.) (Zárlat). — *Buza* irányzata igen szilárd. júniusra 69. — (67 1/4). *Júliusra* 69.15. (68. —). — *Tengeri* irányzata állandó. *Júliusra* 38 1/2. (38 3/4). — *Zsir*: júniusra 6.92. (6.77). *Júliusra* 6.92. (6.77). — *Szalonna* short clear 6.20. (6.10). — *Sertés*us: Február —. (—). — *Júniusra* 11.80 (11.47). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFELÉK.

+ Rostand költeménye. Edmond Rostand, a „Cyrano de Bergerac” és a „L'Aiglon” hírneves szerzője, a „Lectures pour tous” című folyóiratba költeményt írt „La Journée d'une Précieuse” (Egy nap egy preszióz életéből) címmel. A hatszáz soros költeménynek a hősnője egyike ama presziózoknak, akik már Molière gunyját is provokálták, a kitűnő Roxane egyik testvére. Ebben a költeményében Rostand szeretetreméltóan jellemzi egy preszióznek mindennapi életét. Az elbeszélésbe egy szerelmi históriát is sző, amelynek frappáns a kifejlése. Sibylle, a preszióz, szereti Tiridate-ot és azért úgy viselkedik, mintha Phylantet szeretné. A nap folyamán azonban nagy változások történnek, s amikor a nap nyugovóra tér, már megvan Sibylleben az elhatározás, hogy úgy viselkedik, mintha Tiridate-ot szeretné, mert a valóságban mindég csak Phylante-ot szereti. A hajlékony, könnyedén folyó költemény tele van szépségekkel, s ebben a költeményében tűnik ki, mennyire hasonlít Rostand Mussethez. Ebben a költeményében megújult Mussetnek egyik legjobb költői tulajdonsága: a versekben való csevegés művésze.

+ Tudós álomfejtés. Könyvet írt az álomról egy tudós bécsi professzor. Igyekszik bebizonyítani, hogy az álmok gondolatok, amelyeket elnyomtunk ébrenlétünk alkalmával. Dr. Freund Zsigmond — így hívják Az álomfejtés című munka tudós szerzőjét — állítja a tételeit, hogy az álom pszichikai képződmény. Mintán pedig tudományos rendszerbe szedi az álmot, definíciót is ad. Mi tehát az álom? Lényünknek vad, önző, tekintet nélküli, a magasabb erkölcsi és szellemi képességeinket pszi chikai cenzurája által alig ellenőrzött vagy csak bizarr értelemben befolyásolt, legmélyebb, eredeti képzelődési rétege, amely nappal nem kellethet életre s amely most legtitkosabb vágyainkat hieroglifikus írásban tárja elénk s amely írást már csak nagy fáradsággal tudjuk kibetűzni s önmagunk is csak szigorú öngyónással érthetjük meg. Az álom tehát a vágyak teljesítése, mondja a tudós német.

... Álmodjunk tehát tovább s rzsás álmainkat hadd szője körül a tudat, hogy immár nyugodtan alhatunk. Megvan az álom tudós definíciója.

+ Pazar játékszerek. Egy muszka herceg egy londoni lap közlése szerint kerek kétszázötvenezer koronát pazarolt rá egy bábszínházra, de annyi bizonyos, hogy ez a világ legbámulatreméltőbb játékszere. A színpad az összes modern kellékekkel van felszerelve, mint színészek pedig életnagyságu figurák szerepelnek, amelyek pompás ruhákban teljesen eleven minták után készültek. A herceg repertoárjában

csaknem az összes kedvelt operák benne vannak. Egy gomb megnyomására az egész masinéria működni kezd. A színészek a színpadra jönnek és eljátszák a szerepüket a megfelelő gesztusokkal, az éneket pedig egy csomó fonográf szolgáltatja. Egy másik ilyen nagyszabású játékszerről is megemlékezik az említett angol lap. Egy baltimorei polgárnak egy „automata vidéke” van falvakkal, templomokkal, szélmalomokkal, tavakkal, folyókkal és minden más egyébvel. Ha ez az óriási játékszer működni kezd, akkor a csónakok siklani kezdenek a tavon, a szekerek elindulnak az országutakon, a molnár gabnászákokkal felkuszik a lajtorján és a gyermekek futkosnak a szabadban.

+ Darwin az olvasmányairól. Darwin a leveleiben, amelyeket a fia kiadott, több helyen beszél arról, hányadán volt az olvasmányával. Harminc éves koráig nagy gyönyörűsége teltet a költészetben, Milton, Byron és mások munkáiban, míg harminc esztendőskorán tul egyetlen sor költeményt sem tudott volna elolvasni. Megpróbálta, hogy újra foglalkozzék Shaksperével, akit valósággal falt iskolás fiu korában, hanem annyira unalmasnak találta, hogy beléje se tudott nézni többé. A regények ellenben rendkívüli gyönyörűséget okoztak neki. Áldotta a regényírókat és belemélyedt a műveikbe. Még a kevésebb híreket is kedvelte. A legtöbb regényt hangosan olvasták fel neki s ha csak közepesen is jók voltak, szerette őket. Csak rosszul nem volt szabad végződniük. Az ő ízlése szerint az olyan regény nem volt elsőrangú, amelyben legalább egy olyan alak nem szerepelt, akit föltétlenül szeretni kellett. Ha ez az alak valami csinos hölgy volt, annál jobban örült neki. Darwin sokszor panaszkodik ugyan, amiért nem volt fogékonyasága a költészet és a zene iránt, a szenzációs szerelmi históriákat azonban haláláig kedvelte.

+ Arisztokrata hölgyek mint ballettáncosnők. A télen az angol társaság hölgyei az ugynevezett „könyv-thea”-val szórakoztak. A hölgyek összegyűltek a zsuron és valamelyik kedves könyvüknek a címét jelképezték magukon. Ezt a könyvet aztán ki kellett találni. Ezt a mulatságot aztán megunták az angol hölgyek s valami újat kívántak meg. Hát megvan ez az újdonság is. A páirek és angol milliomosok leányai elmennek a brettüre. Az elhatározást nyomon követte a cselekedet. A hölgyek megjelentek az Empire-színház igazgatószobáján — az Empire-színház tulajdonképpen dalszarnok — s arra kérték a direktort, hogy legújabb pompás nyári toalettájukban részt vehessenek a balletben. Az Empire direktorának tetszett az idea.

— Meghánytam-vettem az ajánlatot — mondotta — s bizonyos, hogy a hölgyek nem lépnek fel

a szokásos trikókban és balletruházatban. Elegáns koztümjeiket, sétatolejtjeiket használják majd az On the Beach (A tengerparton) című új darabban. Ha a dolgot nyúlbe fűjük, a direktiói nemcsak megfizeti, hanem bizonyos időszakokra szerződötteti is fogja a hölgyeket. Nem változtatnánk a darab jelenetében minden este a hölgyek kedvéért, akik csak akkor jönnek el, amikor kedvük tartja. Közülük legalább egy tucatira szükségünk lesz.

A premiér egy-két hét múlva lesz meg, s London egy igazi szenzáció gyönyörűségétől fog remegni.

+ Négylábu töképezés. Egy vadász szaklapban Heim zürichi egyetemi tanár a következő megfigyelését írja le: Van egy kis, nem tisztá vérű, kopoz pincsi kutya. Az állat igen intelligens és intelligenciáját a tanítás még inkább fejlesztette. Némi tanítás után megértette, hogy bizonyos helyeken pénzdarabért jó kenyeret lehet kapni. Ha már most a pincinek egy öt fillérest adnak, akkor mohón utána kap, a pihenő-helyén lévő szalmaszékba rejti el és vigyáz rá. Amikor elérkezik az ideje annak, hogy urnőjét sétára kísérje, előkeresi pénzt és szájában tartva sétál urnőjével. Ha sétáközben megéhezik, megáll egy péküzlet előtt és a pénzt a küszöbre téve hangos ugatással figyelemzeti urnőjét és a péket, hogy vásárolni akar. Gyakran a tanárt is elkíséri az egyetemre, hol az egyetemi polgárok kedveskednek neki uszonnapénzzel, amelylyel a pincsi nyomban a szomszédos szatósához szalad és szemlét vásárol magának. A pénzt azonban mindaddig ki nem adja szájából, amíg a zsemlyét előbe nem teszik. Az okos pincinek bizonyára oka van a bizalmatlanságra. Ha a pénze felszaporodik, akkor a fölösleget rossz napokra teszi félre.

+ Tolvaj nyul. Egy Egl Katalin nevű bécsi-vidéki zöldségárus asszonyt ugyancsak meggyőztört egy kis mezei nyul. A derék asszony, aki kétszer hetenkint szállít be a császárvárosba zöldséget és baromfit, a minap reggel hat óra tájban hazafelé tartott szekérékén, amelyről előtte való napon minden áru elfogyott. A szekérken ott szundikált hátul az ura is. Egy kapaszkodónál leszállt az asszony, hogy megkönnyítse lovaskájának a dolgát, s akkor az árokszálon megpillantott egy nyulacsakát. Hirtelen rácsapott az ostarával, s a nyulacska kábultan terült el. Az asszony fölzsédte a lát-szólag eszméletlen állatát, amelynek egyik lábcsakáját oda kötötte zsebkendőjével a nyakához, majd a kötényébe rejtette a nyulacsakát. Jókedvűen költögette erre az urát, hogy megmutassa neki a zsákmanót. Csakhogy a nyulacska e közben magához tért, a lábát kiszabadította, s mikor a kötényt szétáruzt, egy szökéssel a földön termett s nyilsebesen neki ment a mezőnek. Az asszony akkor der-

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(13)

Templom volt ez, amelyet a Tűz virgona manóí építettek, egyike volt ez amaz óriás utvesztőknek, amelyben száz kapu mutatja családok homlokzatát a kénkedő szűz felé; egyike volt ama tőrékeny biborkastélyoknak, amelyeknek ezer ablakain meg-megjelenik a szalamandra-kisaszszony s teljes szívből a merengő költő felé nevet. A Riváról, a San Giorgio felől, a Giudeccáról szüntelen seregéssel szöktek a magasba a tűzkévek s széjjelpukadtak rózsákká, liliomokká, pálmák és paradicsomi virágokká, gyorsan elhamvadó, meg-megújuló légi kertek alkotván. Olyan volt az, mint pillanatnyi gyors változása Tavasznak és Ősznek. Messze, messze, a laguna felől közeledett egy pompázó flotta: gályák, amelyek talán olyan álmokban jelennek meg, amelyeket halálos illattal itatott ágyban álmodtunk. Hajókoteleik talán a leggyőzött ország rabnőinek hajából fonvák, fedélzetük talán terhes vala mirrhával, olajmézszel, cinnamommummal, szantál-, cédrus- és terebintusfával. Kék, zöld, sáfrányszín, viola s ősszemost színök ragyogtak rajtuk megnevezhetetlen fokozatokban. Így közeledik az ezer színbe feloldott vizen a flotta, lassan, mintha kormányosai mámorosak volnának...

— A Tűz Jelenése! Minő váratlan kommentárja az ön költészetének, Effrena! Az Élet Városa ezzel a csodás ajándékkal válaszol az ön imádására. Minden ize ég, lángol a víz fátyla

megett. Meg van elégedve? Nézzel A gránátalmák milliói függnek mindenfelé!

A színésznek mosolygott, arcát derültre festette a fény. Az a különös derűtség fogta el, amelyet Stelio jól ismert.

— Dícsérni kell Ariannát — szólt a költő, — hogy ezt a harmóniát a legmagasabbrendű gyönyörrel tetézte.

Csak azért szólt így, mert rá akarta bírni az énekesnőt, hogy beszéljen. Hallani akarta, minő a hangja, amidőn leszall az ének magaslatáról. De dícsérte belevesszett a tovaözönlő tömeg zsongásába, amely végig öntötte a molót. A parton állva, besegítette a két barátját a gondolába, azután lábaik elé ült a kis zsámolyra. És a hosszú gondola elé neki uszott a vibráló esodának.

— rio Marinre, a Canalizzón át — szólt Foscarina az evezőshöz. — Tudja mit, Effrena? Ott lesz vacsoránknál egy pár nagyon jó barátunk: Francesco de Liso, Daniele Gláuro, Hoditz herceg, Antimo della Bella, Fabio Molza, Baldassare Stampa...

— Vendégek lesz tehát — vágott közbe Stelio.

— Ah, nem olyan, mint a kánai!

— De ugy-e bár ott lesz Lady Myrta is?

— Ott lesz. Láta a teremben? Ott ült az első sorok egyikében s egészen fölolvadt önbén.

Mig így beszélgettek, egymás szemébe néztek. És hirtelen nagyon megzavaródnak. Emlekezetükbe jutott amaz esthajnali óra, amelyet ugyanezen a vizen töltöttek. Ugyanez az aggódás szállta meg lelküket, amely akkor uralkodott rajtuk, amidőn a nagy hajó mellől a palota felé tartottak. Hallgattak s hallgatásuk közepette mind a kettőn érezték ez énekes lány jelenlétének jelentőségét. Elkormányodtak és ez a komolyság szinte türehetlenné lett. Stelio ugyanott ült a lány lábainál, mégis messzibb érezte őt, mint abban a teremben, ahol alakja kimagaslott a zeneeszközök erdejéből. És egyetlen szóra sem nyitotta még meg az aikat.

Csakhogy beszélni hallja, Stelio kissé félénken kérdezte tőle:

— Valencésem marad-e még egy ideig?

A költő célzatosan kereste ezeket az egyszerű szokat. Mindazokat a kérdéseket, amelyek már-már ajkára toltak, visszanyomta, mert úgy vélte, hogy azokból esetleg homályos célzásokat lehetne kiolvasni, amelyek talán borot vetnének Perdita szerelmére.

Csak amikor ezt az egyszerű mondatot kiejtette, jutott eszébe, hogy még ebből is ki lehet bűtözní valamelyes rejtett értelmet, talán a vágy, talán a remény érzését.

— Holnap el kell utaznom, — válaszolt Donatella Arvale. — Májris több időt töltöttem itt, mint kellene.

Hangja, amely tisztán és erősen csöngött a dal magasságaiban, most halk és homályos volt, akár a legbecesebb fém, amelyet fátolyba takar-gattak. Rövid válasza emlékezetébe hozta a lánynak a kinlódás ama helyét, ahova vissza kell térnie. Fájdalmas akarat — hasonlatos a könnyben edzett acélhoz, — reszketett át ifju szépső-gének hamván.

— Már holnap! — kiáltott fel Stelio, nem leplezvény őszinte sajnálkozását. — Hallotta-e asszonyom?

— Tudom, tudom — válaszolt Foscarina s gyöngéden megsimogatta Donatella kezét. — Nagy szomorúságot okoz nekem, hogy távoznia kell. Nem hagyhatja atyját sokáig egyedül. Ön talán nem tudja, hogy...

— Nos... vágott közbe Stelio élénken. — Talán beteg? Igaz volna tehát, hogy Lorenzo Arvale beteg?

— Nem. Csak fáradt, — válaszolt Foscarina s önkéntelen gesztussal a homlokára mutatott. Stelio ebből a mozdulattól régtől megértette, minő borzalmas veszedelem fenyegette ennek a művészes genialitását, aki termékeny és és fáradhatatlan volt, mint valamely régi mester, mint a Della Robbiák, mint a Verocchiók.

(Folytatás következik.)

medt csak meg a rémületől. A zsebkendőbe volt kőve az előtte való nap jóvedelme, összesen százeget korona. A nyul elfogásáról pedig szó sem lehetett. Egyszer hetek, hónapok, tán esztendők múltán lelővi a nyulacskát egy vadász. De nem foszlik-e le addig nyakáról a zsebkendő, amely azt a szép vagyontát oszobokjában rejti?

Napirend.

Naptár. Péntek, június 8. — Római katolikus: Medárd p. — Protestáns: Medárd. — Görög-ország: (május 26.) Kárpusz. — Zsidó: Szivan 11. — A nap két 3 óra 48 perckor. — Nyugszik 7 óra 37 perckor. — A hold két délután 2 óra 56 perckor. — Nyugszik éjjel 12 óra 47 perckor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor.

A szakszövetség pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városházán.

A fővárosi középítési bizottságának ülése délután 4 órakor az új városházán.

Művészeti tanácsok előadás délután 6 órakor a Tüzoltó-utca 57. sz. a. anatómiai intézetben.

Zenei estély az Uránidában este fél 8 órakor.

A budapesti tanítók segélyező egyesületének ünnepi gyűlése délelőtt 11 órakor a magyar tanítók kaszinójában.

Nemzeti múzeum: Ásványtár, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi társi 1 korona belépődíj mellett megtekinthető.

Tavaszi tárlat a városi régi Múzeumokban, nyitva délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődíj 1 korona.

Iparművészeti múzeum zárva.

Országos Képtár és a külföldi népközpontok szellemi képek kiállítása az Akadémiában, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig.

Művészeti múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Szabadalmi leltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig, és délután 3—8 óráig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oslop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1 óráig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3—8 óráig.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Malató, Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folios Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások kéréspárterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Újonnan berendezett fényes éttermek.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-es rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A tőzsdetanasó ülése. A tőzsdetanasó e hó 6. és 7-ik napján teljes ülést tartott. A napirendre való áttérés előtt Kornfeld Zsigmond, a tanács elnöke bejelentette, hogy a király a kereskedelemügyi miniszter kezdeményezésével Neumann Miksát, a tanács alelnökét a III. osztályú vaskorona-renddel tüntette ki, Geiger B. Zsigmond tőzsdetanasósának pedig a királyi tanácsosi címet adományozta. A tanács elhatározta, hogy a kereskedelemügyi miniszternek, aki ezen kezdeményezéssel újból jelét adta annak, hogy egy a tőzsdetanasóval szemben, mint a tőzsdetanasócsok farsádsága és felelősségteljes működése iránt jó akaratú és elismeréssel viseltetik, közönetét fogja kifejezni. Az igazgató-bizottság intézkedéseinek tudomásul vétele után a tanács elhatározta, hogy a fa-szancselek tárgyalására szakemberekből álló ankétet hív egybe. A székes főváros tanácsa által az örlési forgalom megszüntetése tárgyában egybe-hívott értekezletre a tőzsdetanasó elnökét és Klein Gyula tőzsdetanasócsot küldte ki. A tőzsdetanasó már a múlt évben elhatározta, hogy az örlési forgalom megszüntetésével beállott viszonyok tanulmányozása után foglalkozni fog azzal a kérdéssel, vajjon egyszerű voina-e az áruüzleti szokásokat oda módosítani, hogy a határidőüzletben csak belföldi gabona legyen szállítható. Mielőtt a kérdésben állást foglalnak, szükségesnek véli a tanács a gazdasági és kereskedői körök idevonatkozó véleményét ismerni és e célból a jövő hó folyamán a kereskedelmi és mezőgazdasági körök bevonása mellett ankétet hív egybe. Az elnökségnek azt az intézkedését, hogy a leszámoló irodánál fölmondásra bejelentett gabonamennyiségek tényleges meglétéről hét esetben ellenőrző szemle után meggyőződött, a tanács tudomásul vette. Az országos központi hitelszövetkezet azon kérelmének, hogy 50%-os kitévelyei tőzsdéi jegyzését rendelje el, a tanács helyet adott. Kimondotta továbbá, hogy e hó 8-ik napjától kezdve a tőzsdén jegyzett áruelemek és értékek jegyzése nyilvánosan történjék, vagyis hogy az árjegyző bizottságok ülésein, úgy mint ez a

birósági tárgyalásoknál már régen fennáll, a közönség jelen lehet. A tanács elhatározta végül, hogy az értéktőzsdén uralkodó forgalmi pangás okairól és az azok orvoslására szolgáló eszközökről az érdekelte tőzsdetagozokkal együttesen tanácskoznai fog és e célból értekezletet hív egybe.

M. kir. Államvasutak. A végleges leszámolás szerint a m. kir. államvasutak február havában saját vonalaikon 15,037,044 koronát vettek be, ami mintegy 180,000 koronával több, mint amennyit annak idején ideiglenesen kimutattak és 6-3 %-kal több, mint a múlt évi február havi bevétel, mely többlet a nagyobb áruforgalom eredménye. A végleges bevételék az év első két hónapjában 31,040,780 koronát tettek ki, ami 1,824,888 koronával több, mint a múlt év első két hónapjának bevétele. E többlet a nagyban emelkedett áruforgalomból származott, míg a személyforgalomban a bevétel 6,183,141 koronáról 6,077,213 koronára csökkent.

A fűszerkereskedők egyesületének június 7-én. csütörtökön este 8 1/2 órakor lesz a hatodik évi rendes közgyűlése az egyesület helyiségeiben. (VI. Váci-körút 37. sz.)

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Winter Antal kereskedő Laibach, Helfer Ignac kereskedő Budapest (Dob-utca 72), Löwy Jakab kereskedő Ipoly-ság, Sipos Testvérek cég Kolozsvár, Lányi József kereskedő Lovrin, Orlik Márkus kereskedő Pozsony. — Hoffmann József ötven év óta fennálló fakereskedő cég Bécsben fizetéseképtelen lett. A cég halasztást akar hitelezőitől kicsiközölni és pörön kívüli egyezsége törekszik.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 38.50 korona pénzben, 39.— korona áruban. — Bécsben a kontingentált készáru 43.— korona pénzben, 43.40 korona áruban.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák, Magyar ökrök 716 darab, magyar tehén: 463 darab, szerbiai ökrök 503 darab, szerbiai tehén 27 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 49 drb, bika 66 darab, összesen 1824 darab. Gazdasági marhák: Igás- és hizalmi való ökrök 70 darab, fejős tehén 116 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, fűsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhák: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 62.— K-től 66.— K-ig, kivételesen 67.— K., 100 kilónként élő súlyban, középminőség 54.— K-től 60 K-ig, silányabb minőség 48 K-től 52 K-ig. Magyar paraszmarha jobb minőségű 52 K-től 58.— K-ig, kivételesen —, K-ig. silányabb minőségű 46 K-től 50 K-ig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 64 K-től 68.— K-ig, kivételesen — K-ig, középminőség 54 K-től 62 K-ig, silányabb minőség 46 K-től 52 K-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 54 K-től 62.— K-ig, kivételesen 65 K-ig, silányabb minőségű 46.— K-től 52.— K-ig, bika jobb minőségű 56.— K-től 68.— K-ig, kivételesen 70.— K-ig, silányabb minőségű 48.— K-től 54 K-ig. Bivaly 36 K-től 44 K-ig, kivételesen — K. Magyar tehén 44.— koronától 59.— koronáig, kivételesen —, koronáig. Tarka tehén 46.— koronától 66.— koronáig, kivételesen — koronáig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű 62 K-től 66 K-ig, kivételesen — K 100 kilónként, 720 K-től 780 K-ig páronként, közép 56 K-től 60 K-ig, 660 K-től 710 K-ig páronként. Hizalmi való ökrök fehér 100 kg.-ként — K-től — K-ig. Fejőstehén keresztezett szines 130 K-től 220 K-ig drbontkint, bonyhádi faj 250 K-től 320 K-ig, kivételesen — K-ig drbontkint. Igás bivaly — K. páronként. — Vágómarhából az idősakhoz képest a felhajtás nagyon is csekély volt, minéltozva az árak általánosságban 2—3 koronával sőt egyes esetekben könnyebben fajta, de jó minőségeknél 4 koronával is emelkedtek. Idegen vevők magas árak folytán szükségüket csak részben fedezhették. Fejős tehenekre a vásár valamivel élénkebb. Jármos ökrök iránt is kezd érdeklődés mutatkozni.

Borjuvásár. 1900. évi június hó 7-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Belföldi élő borju 808 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, növendék marha 73 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos telekeltől: Ár-jegyzések. Belföldi élő borju 62—79 f-ig, I. r. 80—96 f-ig, kivételes 98.—, f. 1 kilónként, leölt borju f-ig, II. r. — f-ig, kivét. — f. kilónként, lovonas nélküli. Bécsi leölt borju — f-ig. Növendék marha 40—45 f-ig kilonként, I. r. 50—52 f-ig, Bárány élő —, —, k., leölt bárány — k., kivételes ár — k-ig páronként. Keoske — k-től — k-ig. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő szűkes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi június 6. Készlet 62 darab. Érkezett 332 darab. Összesen: 394 darab. — Eladott — darab. Maradt 62 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 96—100 koronáig, 220—280 kgr. súlyban 96—100 koronáig. 320—380 kgr. súlyban 96—100 k-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 84—90 koronáig. Malaok — korona 100 kilonként. A vásár hangulata lanyha.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Felhajtott 1085 drb. Az üzlet kedvezőtlen. Jegyzetett: Kiveltel juh 50—54, nyírt és seletjes juh 40—46 fillér. Fogyasztási juh — fillér.

Bécsi szarvasmarhavasár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhozhat 3403 darab élő borjut, 2184 darab élő sertést, 1403 darab levágot sertést, 220 darab levágot juhot, 312 darab bárányt. Borju javult, bárány változatlan.

Eladási árak: Levágot borju 96—116 fillér, elsőrendű 118—128—136 f., kiv. — fillér, élő borju 80—100 fillér, kivételesen — fillér, legelsőrendű 112—116 — fillér, fiatal sertés 60—80 fillér, kivételesen — f., levágot nehéz sertés 92—100 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt sertés — fillér, zsírba hizalt sertés — fillér, könnyű sertés 92—100 fillér, elsőrendű sülde 88—96 fillér, gyengébb — fillér, levágot juh 70—84 fillér, bosnyák silányabb sertés — fillér, kilogrammonként. Bárány 19—26 korona, kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, június 7.

A kínálat élénk, a vételkezd mérsekelt volt ma. Nyugodt hangulat mellett 28,000 métermázsza buza került a forgalomba néhány fillérel alacsonyabb áron. Rozsban az irányzat lanyha volt, csak néhány waggon került a forgalomba. Az árak 5 fillérral csökkentek. Tengeriből 2400 métermázsza került a forgalomba változatlan áron.

Eladott:

Buza Tiszavidéki: 800 mm. 80-3 k, 8 K, 12 1/2 f., 100 mm. 79 k, 8 K, 05 f., 100 mm. 78 k, 8 K, 05 f.

Postmegyevidéki: 100 mm. 80-5 k, 8 K, 05 f., 200 mm. 79-5 k, 8 K, 05 f., 100 mm. 79 k, 7 K, 80 f., 200 mm. 78-5 k, 7 K, 85 f., 250 mm. 76-5 k, 7 K, 85 f., 100 mm. 76-5 k, 7 K, 70 f.

Temesi: 600 mm. 73-3 k, 7 K, 68 f., 1100 mm. 71-5 k, 7 K, 40 f.

Novoszeleői: 1700 mm. 74 k, 7 K, 42 1/2 f.

Becskekeréki: 3200 mm. 75-5 k, 7 K, 57 1/2 f., 2800 mm. 74-5 k, 7 K, 55 f., 4000 mm. 74-5 k, 7 K, 55 f.

Bácskai: 500 mm. 72-5 k, 7 K, 62 1/2 f., 500 mm. 72-5 k, 7 K, 60 f.

Fehérmegyevidéki: 500 mm. 72 k, 7 K, 30 f.

Zentai: 1500 mm. 72-5 k, 7 K, 60 f.

Szerbiai: 1700 mm. 75 k, 7 K, 05 1/2 f., 2900 mm. 74-5 k, 7 K, — f.

Raktárból: 3000 mm. 77-5 k, 7 K, 85 f., 850 mm. 75 k, 7 K, 65 f.

Bácskai: 1250 mm. 77-5 k, 8 K, — f., 400 mm. 75 k, 8 K, — f., 1450 mm. 74 k, 8 K, — f., 825 mm. 74 k, 8 K, — f.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 200 mm. 7 K, 15 f., malomba, 200 mm. 7 K, 12 1/2 f., hajóba, 200 mm. 7 K, — f.

Tengeri: 950 mm. 5 K, 71 f., 1500 mm. 5 K, 96 fillér.

Zab: 900 mm. 5 K, — f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsdé szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektolitereként és kilogrammonként.

Eszaki	k'tés	50 kilogramm ár		50 kilogr. mm. ár	
		K-től	K-ig	K-től	K-ig
tiszavidéki	0	75	7,60	7,50	7,70
"	0	75	7,40	7,35	7,50
"	0	71	7,35	7,30	7,40
"	0	75	7,5	7,4	7,5
fehértáryei	0	75	7,45	7,4	7,70
"	0	75	7,45	7,40	7,60
"	0	75	7,50	7,45	7,60
"	0	75	7,50	7,45	7,60
pestvidéki	0	75	7,10	7,00	7,50
"	0	75	7,25	7,15	7,80
"	0	75	7,30	7,25	7,85
"	0	75	7,50	7,40	7,90
bánás	0	75	7,25	7,1	7,50
"	0	75	7,0	7,00	7,1
"	0	77	7,40	7,35	7,50
"	0	75	7,45	7,40	7,50
bácskai	0	75	7,10	7,00	7,1
"	0	75	7,20	7,10	7,1
"	0	75	7,20	7,10	7,1
"	0	75	7,20	7,10	7,1
"	0	75	7,20	7,10	7,1
"	0	75	7,20	7,10	7,1

Egyéb gabonafajták		k'lós	50 kilogramm ár	
			K-től	K-ig
Rozs	uj elsőrendű	—	6,00	7,05
	másodrendű	—	5,90	6,80
Arpa	lakarmány	—	6,40	6,10
	érett való	—	5,00	5,10
	sűrűsére való	—	5,40	5,50
Zab	—	—	5,60	5,70
Tengeri	bánás	—	—	—
	m. szemű	—	—	—
Repece	uj kaposita	—	—	—
	bánási	—	—	—
Köles	—	—	5,1	6,30

A határidőüzlet folyamán a következő kitévek történtek:

Buza júniusra	—	—
Buza októberre	7,95—7,90	—
Rozs júniusra	—	—
Rozs októberre	7,06—7,—	—
Zab júniusra	—	—
Zab októberre	5,10	—
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júniusra	—	—
Tengeri júliusra	5,74—5,73	—
Tengeri augusztusra	—	—
Repece augusztusra	—	—

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza júniusra	7,36 pénz	7,38 áru
Buza októberre	7,90	7,91
Rozs júniusra	—	—
Rozs októberre	7,00	7,01
Tengeri júliusra	5,73	5,74
Tengeri májusra (1901)	4,92	4,93
Zab júniusra	—	—
Zab októberre	5,09	5,10
Repece augusztusra	13,05	13,15

mon felüli sulyban) — krajcárig. Közép (párónkint 240—260 kilogramm sulyban) — krajcárig. — Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. — Közép (párónkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl), Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 260 kilogramm felüli sulyban) 96—98 fillérig. — Közép (párónkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 94—96 fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 92—94 fillérig.

Sértéslelés szám: 1900. jun. hó 5. napján volt készlet 44391 darab, 1900. június hó 6. napján felhajtott 168 arab, 1900. évi június 6. napján elszállított 599 darab, 1900. június hó 7. napjára maradt készletben 43960 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 7. —

Kinevezések. A kincstári jogügyi igazgató ifj. Trux Lajos jogszigorót a m. kir. kincstári jogügyi igazgatóság-hoz díjjal fogalmazó gyakornokká, — a kereskedelem-ügyi miniszter Mayer Agoston miniszteri iradégszövegettel miniszteri iradattal, az igazságügyi miniszter Vajda Péter paksi, Tamas Endre körmenyi járásbírósnál, László Lajos István székesfehérvári törvényszéki, Koszovics Vilmos makói, Richlik Alajos lipótszentmiklósi és Kosztolányi Karoly margittai kir. járásbírósnál segédülvekönyvezeteket jelenlegi alkalmazásuk helyén a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába telekönyvezetéké, Balhész Janos csendőr-ormester iga-

zolványos állást a dévai járásbíróshoz irnokká, — a vallás- és közoktatásügyi miniszter Brauner József okleveles tanítót a ghymes állami elemi népiskolához rendes tanítótá kinevezte.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vachó János és Vachó Jánosné Kövály Irma és Muzsulvi Állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt és Muszli Vilmos meg Muszliné Víz Erzsébet szegvári állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. Hivatalosza a budapesti főügyészségnél hat hét alatt. Két lövőgyázó a nyitrai pénzügyigazgatóság-nál 14 nap alatt. Irnok a budapesti ügyészségnél 6 hét alatt. Végrehajtó a nagyvárai pénzügyigazgatóság-nál két hét alatt. Hivatalosza a budapesti koronaügyészségnél július 5-ig. Pénzügyi titkár a nagyvárai pénzügyigazgatóság-nál 14 nap alatt. Albíró a szentendrei járásbírósnál két hét alatt. Irnok a pécsvári járásbírósnál július 3-ig. Magyar-német és magyar-serbo tolmács a nagy-sz. miklósi járásbírósnál 2 hét alatt.

Időjelzés.

— 4 m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, június 7.

Európa legnagyobb része alacsony légnyomás alatt áll, melynek két minimuma közül az egyik északnyugaton, a másik Dél-Skandinávia és Magyarország között van. A maximum Spanyolország felől nyomul a kontinensre

Az idő Európaszerte meleg és Közép-Európában helyenkint esős, illetve zivataros. Hazánkban a tegnapi zivatarok az északi és nyugoti részekre kiterjedve egyes helyeken erős záppal jártak; kevés eső azonban Erdélyben is esett, míg az Alföldön az

idő száraz volt. Magyar-Óvárról és Szirákról (Nógrád vm.) jégesőt jelentenek. A hőmérséklet állandóan magas.

Küldés: Meleg idő várható helyenkint zivataros esőkkel, később hűsülődés valószínű.

Viz állás.

Június június		Június június	
m á t ó r		m á t ó r	
Tisz	0,52	M.-Sóvár	0,62
Tisza	0,30	Tokaj	0,30
V.-Námány	0,18	V.-Námány	0,18
Tisza-Füred	0,47	Tisza-Füred	0,47
Szolnok	1,10	Szolnok	1,10
Csongrád	1,85	Csongrád	1,85
Szeged	2,22	Szeged	2,22
Török-Bocsa	2,47	Török-Bocsa	2,47
Tisza	4,12	Tisza	4,12
Hévíz	0,52	Hévíz	0,52
Hód	0,51	Hód	0,51
Zemplén	1,32	Zemplén	1,32
Zsolca	1,20	Zsolca	1,20
Herend	0,22	Herend	0,22
Berettyó	0,22	Berettyó	0,22
B.-Ufalu	0,62	B.-Ufalu	0,62
Ceucs	0,22	Ceucs	0,22
N.-Várad	0,02	N.-Várad	0,02
Békány	0,02	Békány	0,02
Tenke	0,02	Tenke	0,02
Gurabony	0,02	Gurabony	0,02
Borostó	0,02	Borostó	0,02
Bék	0,62	Bék	0,62
Gyoma	0,84	Gyoma	0,84
Gy.-Fehérvár	0,04	Gy.-Fehérvár	0,04
Pranyoska	0,02	Pranyoska	0,02
Sohorján	0,02	Sohorján	0,02
Arad	0,42	Arad	0,42
Máló	0,22	Máló	0,22
K.-Kostóly	0,02	K.-Kostóly	0,02
Kisvánd	0,02	Kisvánd	0,02
Temesvár	0,12	Temesvár	0,12
Beeskerek	0,61	Beeskerek	0,61

Magyar királyi osztálysorsjegyek — huzás — **junius 12., 13.**

MERCURBANK Budapest, V., Dorottya-utca 12.

1/1 sorsjegy ára --- 32 korona.
 1/2 " " --- 16 " "
 1/4 " " --- 8 " "
 1/8 " " --- 4 " "

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatumai, az ujkor legkiválóbbjai.

Hotter sertéspora I. és II. szám.
Legjobb diätetikus szer az étkezd, tehát a sertések hizásának előmozdításához, orbáncán különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Hotter-tréninghidja. mosó- és lovaknak és szarvasmarhákknál 1 üveg 1 frt 20 kr.
Az inaktív és legerősebb közeg is friss erőben tartja, az állat, bedörzsölés után, a legérősebb munkát a tréninggel ellátja. Megerősítőszertől származó bajoknál mint benáságnál, rheumánál és merevségnél is meglepő eredményt használhatik.

Hotter-aborbincelja. kozm. mosóvíz lovaknak, 1/1 üveg 6 frt. 1/2 üveg 3 frt 50 kr.
Elővált mosóvízbe keverve és szoros lörköléssel, anélkül, hogy a szőrt elpusztítaná. Erősit megáztatja és gyenge inaktív, elavult és elpusztult az izmoktól minden bűtököt és megakadályozza különösen bevált opend, csülökágnaknál, gumónál, vastag terdekénél, elavult bűtököt az inaktív, vastag lokát, daganatokat, a hol csak fellépnek. Elővált mosóvízbe keverve, és győzött mindenféle zúrással.

Főraktár: Apotheke „zum heil. Josef“, Bees, XII 2, Schönbrunnerstrasse 182 P. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerárta Budapest, Király-utca 12. Sz.

Raktár a legtöbb gyógyszerárta és drügeriában — Tessedk a védjegyre vigyázzai.

Hirdetmény.

Ertesítjük a t. című közönséget, hogy Budapest kelési pályaudvartól—Gödöllőig és vissza f. é. június hó 3-tól szeptember 30-ig minden vasár-és ünnepnapon az alábbi menetrend szerint egy-egy személynvonat fog I. II. és III. kocsi osztályokkal közlekedni, mely vonatok rendes menetjegyekkel vehető igénybe.

I. vonat	Állomások	II. vonat
2.20 délután	Ind. Budapest k. p. u. ————— Érk.	7.50 este
2.30	Kőbánya f. p. u. —————	7.40
2.51	Rákos —————	7.34
3.01	Rákos-Keresztúr m. r. h. —————	7.24
3.04	Munkás-Ottthon 10. sz. örh. f. m. h. —————	7.21
3.09	Rákos-Csaba —————	7.18
3.18	Pécel —————	7.08
3.31	Iszég —————	6.58
3.43	Érk. Gödöllő ————— Ind.	6.45

Az állomások neve mellett balról álló idő adatok felülről lefelé s a jobb-ról állók alulról felfelé olvasandók.
 Budapest, 1900. május hó. **Üzletvezetőség.**
 Utánnyomás nem díjaztatik.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tör. volt orvos. kir. orv. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig, 8 óráig.

Díjazott levelek legmagasabb figyelemmel válaszoltatik és győztesekről is gondoskodva lesz.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi élet őrzése. — III. Az önfenntartás és az éjjeli macromlás. — IV. Hüvelygyógyászat (trippér) és hüvelyösszehúzó. — V. A bajok (günyös, — VI. Fehérvirág. — VII. Elyengült férfér. — VIII. Női magtalanság. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek főtünyezője a prosztátus.

Luser L. — turista-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szor tyukszer, szemécs és a talp, valamint a sarok bőrkeményedési, to-vábbá mindennemű bűrészer-sodás ellen. A hatást jót-alis val-talattik.

Központi székh. házi: **SCHWENK L.** gyógyszer. NEUDLIG-BECS.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellékolt ed-jegyzettel és aláírással el van látva, azért is erre vigyélni kell.

1 doboz ára kor. 1.20. 0.000
 Vidékre kor. 1.60 (szétes beklűdése mellett bér.)

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerárta. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy út 29.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórjárat tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel fűdésükkel és kórjárat: hüvelygyógyászat, hólyagbajok, vesék, hólyag, széklet, syphilit, ennek következményei, makacs bőrbajok és az éjszórásból tanadt idegbetegségeket.

Legjobb az eredmény férőttel gyorsaságnál (Gmpe-mentál) ugy által, mint öngyógyaságnál.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Legelőször díjjal választ; kiváncsi a gyógyszerárta.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dobány-utca sarok, L. emelet).

Befutal a lepecsételt. Külön váróterem.

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—9-ig.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után. Finom fényvnyomat. Hazai készítmény. Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te. Bihari Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátoly-tánc. Karvaly József: Vászárfa. Konek Ida: Havasi pásztorok. Margittai Timar: Rontó Pál históriája. Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban. Márk Lajos: Terefero és Szerelmi dal. Neogrady Antal: Vesztett boldogság. Senyei Károly: Szökőkút, Kecskepásztor. Vajda Zeigmond: Kedő lyes bírák. Teles Ede: Enyelgés. Tolnay Akos: Diana és Enyelgés. Vajda Zeigmond: Kedves írő. Szemes Fülöp: Kása nem étel. Pechán József: Utolsó gyufa. Neogrady Antal: Az erdő titka.

20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám.

Ideg-és nemi betegségek

makacs vér- és bőrbajok, mint gyengeségi állapotok radikális gyógyítására páratlan sikerű gyógyhatású folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET

Budapest.

VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Rendelés d. e. 8—1-ig d. u. 2—8-ig.

Levelekre díjmentesen válaszoltatik. Prospectus ingyen.

Gummi

Valódi parisi gyártmány, íztállás mellett, eredeti csomagolásban.

Gummi és habhólyag tucatonként. . . 1 frt 6 frt
 Parisi női szivarcska . . . . . 2 " 6 "

Irrigátor . . . . . 1 80 " 6 "

Eredeti pestarium csipriny (Párisban) Magyar tanár szerint vezetve 1.80 frttől 2.50 frttig. Szabad. habváltó elemi kötelek „Diana-ör“ 3.50 frttől 5 frttig. — Gyűjtemény uraknak 3 frttől 10 frttig. 10 frttig megrendelési. — Ismétlés. — Ismétlés.

Megrendelés pontosan és díjmentesen eszközöltetnek. os. és kir. szab. közér-gyártó

KELETI J. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Edzőterem az ártól. © A gyűjtemény ingyen, zárt boltokban

Durbints sógor

Mert mondok, ha márt irtak könyvet a lórali és gyeszónról is, miért ne lehetne könyv a sógorról is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozdik, benne van a sógor tethalál is még más efféle keserős történetek.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, József-körút 18.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 4 fill. Címml ellátott hirdetésekért külön 60 fill. kincstári bélyegdíj jár.

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO

József-körút 18.

Breuer főnök, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Nemesek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Soprony V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-utca 1.

Deutsch Miksa, Andrásy-utca 33.

Szaudó Mór tőzsdéjében. Keckeméti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Engelmann Mór dohány-tőzsde, IV. Kalvin-tér 2.

Blockner J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda V. Fűrdő-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsibárdus-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstein és Vogler hird. iroda V. Dorottya-u. 8.

Leopold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-körút 14.

Messe Rudolf hirdetői iroda VII. Károlykörút 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-u. 4.

Tánczer Gyula hirdetői iroda IV. Szerviztér 8.

Nősülni óhajtt intelligens izr. fiatalember, ki egy nagyobb fővárosi vállalat művezetője. Évi fizetése 2400 korona és mellette jó juttatás. Szíves ajánlatok kéremmel kimerítően és teljes címmel ellátva „Nemes szívű” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldeteni. Titoktartás becsületbeli dolog. 2500

Egy csinos és ügyes ölnyő ajánlok a kiadóhivatalba. 2958

Gyakornokit-nevelő, irodai állást keres egy érettségizett fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2957

Alkalmazást talál kereszény, házias leány, ki a magyar és német nyelvet szőben és írásban tökéletesen bírja és szép írása van, egy intelligens családnak, ahol családtagok lesznek a tekintetben. Mikéde irodai és háztartási teendői körül segítséget igényeltek. Teljes ellátáson kívül használhatóságához mért fizetésben fog részesülni. Ajánlatok „Házias” jelige alatt ezen lap kiadóhivatalához intézendők. 6357

Une dame distinguée enseigne rapide la langue française moderne à des dames et messieurs qui se rendent à l'exposition. "Chiffre Paris 63121". 6321

Művelt bőgye ének, zongora és francia órákat ad. Cím a kiadóhivatalban. 6359

Oklevelem van. Nyárra irodai, gazdasági vagy nevelői állást elfogadok. Levelet „Tanító” címmel a kiadóhivatalba. 6358

!! N. L. Dr. Satallo. N. L.!!

Lásd, ha volna benned csak részvét és semmi egyéb, akkor sem tevéden volna meg vélem, amit tétted. Hét óráig vártam kedden. Hát képes voltál és vagy: te ilyenre?? A hónap 16-án vagy tizenhétedikén ugyanabba a kis faluba megyek, ugyanabban a házban fogok lakni, a hol tavaly. Addig is kimegyek oda, hol te vagy. Irj! Föltétlenül irj addig ide a pesti lakásomra! Irj!! N. L.

Kék szemű

szőke hölgyet kerévkör, kegyeskedők közölség ismeretségekés közölség helyet és időt kijelöl. Levelet e lap kiadóhivatalába „Noblesse oblige” alatt. 2801

Helybeli

elsőrangú részv. társaság főkönyvelője elvállal üzleti könyvek berendezését, vezetését, számítárolást szerény díjazás mellett. Ajánlatokat „Diszkrét” címmel kér a kiadóhivatalba. 2968

Élővirág üzletbe

ügyes kéziasszony, ki köni is tud, azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 6361

Ruha-varrónó,

kitűnően jártas, ölesőn vállalt munkát, melyet a saját lakásán készít el. Renoválásokat is végez kitűnő ízléssel. Cím a kiadóhivatalban. 2927

Takarítást

keres, de csakis délutánra egy fiatal nő. Cím a kiadóhivatalban. 2934

Mérlegképes

könyvezetők keres 2-3 órai mellettközvetítést. Ajánlatokat „Megbízható karakter” jelige címmel továbbít a kiadóhivatalba. 2987

Inas

ki a magyar és német nyelvet bírja és már mint első inas alkalmazva volt, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 3964

Biztos jövő.

Egy 800 koronát érő fénycsapat készülik azonnal eladó. A vevő teljes oktatásban is részesül. Cím a kiadóhivatalban. 2945

Veszek biciklit

fiatalkorban, azonnali készpénzfizetés mellett. Ajánlatot az ár megjelölésével „Sürgős” jeligével e laphoz kérek. 2960

Nagybirtokot

keresek 2000-4000 holdig, jó telek sik földet Csanád, Coanrád, Békés, Bihar, Bacsodrog, Szolnok és Temesmegyéből. Ajánlatok „Nagybirtok” jeligével továbbíthatnak. 2953

Szerény igényű

izr. kezdő egyetemi hallgató, júliusra vagy szeptemberre nevelői állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6323

12-es Lancaster

gyártmány, Springer-féle gyártmány, (chogreiff) 86-órás és golyóra 80 főtűrel eladó. Ugyanott egy 12-es lancaster 25 főtűrel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2962

Jókai díszkiadása

olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6248

Dohánytőzsde

igen forgalmas futón, 4000 korona kimutatható tiszta jövedelemmel, súlyos betegség miatt sürgősen átadandó. Cím a kiadóhivatalban. 6362

Nyugati

rendező pályaudvar mellett egy szép saroktelek, jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2933

A hóhér kötele.

Regény. Petőfi Sándortól. Előbb 2 kor. most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Nyári lakást

két szoba veranda és konyhából álló kerék a főváros közvetlen közelében. Ajánlatokat kérek „S. A.” jeligével e laphoz. 2985

200-300

holdas birtokot keresek bérlésre Torontában, vasúthoz közel, ur lakással, cselédlek, esetleg felszereléssel is. Ajánlatokat „Bérgazdaság” címmel továbbít a kiadóhivatalba. 2952

Század végi

asszonyok. Regény 1 köt. Inokai Páltól. Előbb 2 kor. most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Közhögséni,

rekedtségűl vegyenek 30 krért Réthy-féle pemetőkészítőkát.

Szeplő,

pattnas stb. ellen legjobb a kámfor krém, ára 1 korona 20 fillér; mitosserek és borbálmás ellen a Johann Maria Farina kölnivíz, ára eredeti nagy üvegekben 1 korona. Vidékre utánvétellel Drogueria, Üllői-ut 6.

Nevelőnőket

francia, angol és német nyelvet, ki magyar tanítónőket, okul. magyar tanítónőket, minden nemzeti és honfoglalás gyermeknevelőket, társalgatókat a nyárta is lelkiismeretesen ajánl és elhelyez

Szegheőné S. Lujza

BUDAPEST, VI., Dessoewffy-utca 22.

Kppen most jelent meg:

A magyar

színművészet

Szerkesztette: B. Virágh Géza. Előszóval ellátta: Rákosi Jenő.

Gyönyörű díszmű 250 koppel.

A legjelesebb írók cikkeivel és az összes színészek és színésznők önéletrajzával.

Ára diszes vászonkötésben 5 ft. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

József-körút 18.

József-körút 18.

József-körút 18.

József-körút 18.

Olaszország

Remekel.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye. Remek díszalbum hosszukás negyedérf formában. A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként I. K. 20 fill. Megjelenik havonként kétszer. — Igazgató: Laurenci Gyula. A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű díszalbum, mely minden részben kizárólag a legkiválóbb intézetekben készült, művészi elrendezésű és fényes kiállítású, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangú alkotásokból álló majd az egész művel világos. — A műbe felvett képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természet szépségeinek és gazdag műkincseinek, az olasz vidék beható ismeretét és az ottani építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján válogatták össze és rendezték el.

A füzetek két hosszukás nyolcadérf oldalán a szerkesztés jeles tőlából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népeinek és műkincseinek. Letölthető szöveg szolgál szeretetteljes cicerone gyantánál. — E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent szelektés vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalan nyomott címeivel; e díszalbummal

monumentális remekművet alkotunk az olasz klasszikus művészet, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradóan lesz a melynek jelentőségét az Olaszország szerte szerte is ismerők legszűkebb körében éppen úgy, mint a művészet kedvelők, művészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részleteig tökéletes élessége folytán a remekmű egyáltalán nélkülözhetetlen munka a művészetek különböző ágáinak tanulmányozásánál.

A füzetek 1. korona 20 fillérenyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetéseket elfogadtnak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 kor. 20 fill. 12 — 14 — 40 — 18 — 21 — 60 — 30 — 36 — —

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után köthetnek egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900. karácsonyra készen lesz.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

Olaszország

Remekel.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye. Remek díszalbum hosszukás negyedérf formában. A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként I. K. 20 fill. Megjelenik havonként kétszer. — Igazgató: Laurenci Gyula. A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű díszalbum, mely minden részben kizárólag a legkiválóbb intézetekben készült, művészi elrendezésű és fényes kiállítású, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangú alkotásokból álló majd az egész művel világos. — A műbe felvett képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természet szépségeinek és gazdag műkincseinek, az olasz vidék beható ismeretét és az ottani építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján válogatták össze és rendezték el.

A füzetek két hosszukás nyolcadérf oldalán a szerkesztés jeles tőlából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népeinek és műkincseinek. Letölthető szöveg szolgál szeretetteljes cicerone gyantánál. — E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent szelektés vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalan nyomott címeivel; e díszalbummal

monumentális remekművet alkotunk az olasz klasszikus művészet, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradóan lesz a melynek jelentőségét az Olaszország szerte szerte is ismerők legszűkebb körében éppen úgy, mint a művészet kedvelők, művészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részleteig tökéletes élessége folytán a remekmű egyáltalán nélkülözhetetlen munka a művészetek különböző ágáinak tanulmányozásánál.

A füzetek 1. korona 20 fillérenyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetéseket elfogadtnak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 kor. 20 fill. 12 — 14 — 40 — 18 — 21 — 60 — 30 — 36 — —

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után köthetnek egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900. karácsonyra készen lesz.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérély-utca 11.

Kertész Tódornál

az idényszerű cikkek u. m. hintaágyak, turistakellékek, toaszerek, croquet, és Lawntennis-játékok. Világhírű Wright és Ditsonele amerikai tennisek, hitelesített atletikai sportcikkok. Lignum Sanctum golyók, kugl-bábok, Flaubert-fegyverek, revolverek, légpompák, lamolnók, legyezők, gyermek-velocipedek, nyári gyermekjátékok, doboz sárkányok, Sodor-szódavíz, fagyalit- és kávégepek, ebresztő-órák, uti büröndök, kulacsok, plaidszijjak, halászó szerek, löhölök stb. bevásárlásait sportközpontokon szíveskedjenek eszközölni, mint-hogy

KERTÉSZ-nél

Vasárnap zárva van.

Nagy képes nyári árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Julius 1-ére

bolti helyiség egy Automobile rak-tárhoz kerestetik a Teréz- és Erzsébet-körutnak a Andrásy utig terjedő részlein.

Kirakat és javító műhelynek való kis mellékhelyiség szükséges. Ajánlatok „Automobile” jelige alatt e laphoz mielőbb küldendők.

Tüzmentes pénzszekrényeket, kasszétákat, villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolópreseket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít

HESKY TESTVÉREK es. és kir. szabad hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI., Szabolcs-u. 4.

Erdély részére foraktár: REMENYIK VIKTOR vas-nagykereskedés — Kolozsvár. —

Zálogházi céduákat veszek. Eladok 13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolákat, gyertyatartókat, hálalákat, stálékat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 128 főtől kezdve, dus választék mindennemű ezüst műtővös tárgyakban, arany ferfiláknak köllőgöval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ft 40 kr. tula romon-tórák 6 ft. Grünberger Ármn Béla örökösé Budapest, IV., Városház-tér 9., l. em. 23. Harisbazar. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is

Több szoba butort óhajtok venni alkalmi vagy olcsó áron. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Tiszta butor” jelige alatt kérek az ár és butoridarakok megjelölésével. 2915

Dina. Bródy Sándortól, előbb 1 kor. 60, most 1 kor. 10 fillér. Megrendelhető e lap kiadóhivatalában.

Cukorka- és

csemege-üzlet más vállalat miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2925

Magy. kir. Államvasutak

Üzletvezetőség Szegeden.

Pályázati hirdetés

A magy. kir. Államvasutak Mitrovica Állomásán újonnan létesítendő pályaudvari vendéglő bérletére czennel zart ajánlati pályázat nyitlatik.

A bérlet 1900. szeptember 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1903. évi augusztus hó 31-ig. A létesítendő pályaudvarhelyben bérletnek következő helyiségek fognak rendelkezésre bocsátatni. Lakás az emeleten 1 nagy, 1 kis szoba, 1 kamra, a pincében (souterrain) 1 cselőszoba, 1 konyha, 1 tálaló, 1 fő-és zöldségpince, a földszinten 1 szentes, az üzemi csajra ártogdottak az I-III-os osztályú étterem egyszében, míg a III-as osztályú ét- és váróterem fele részben világítandó és fűtendő bérlet által.

Az egy koronás bélyeggel. „Ajánlat a m. kir. Államvasutak fentírt Mitrovica állomása pályaudvarán lévő vendéglő üzletére” felirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt, nemkülönböztetendő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1900. évi június hó 30-án, déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános igazgatási osztálya főnöknél (üzletvezetőségi palota l. em. 31. ajtó) vagy személyesen vagy kir. posta útján be nyújtandók.

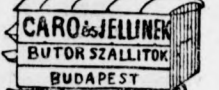
Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kétfel-száz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárából 1900. évi június hó 20-án, déli 12 óráig vagy személyesen letétező vagy kir. psvta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb, a névértékét meg nem haladó napiárfolyam csak 90%-os szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetendő. Az ajánlatban a letélt megőrzésért megemlítetté ugyan, de a letéltől nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (l. emelet 12. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A főnnebbi feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek tárgyatilag tételenek, s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérlet-szerre való tekintet nélkül történik. Szeged, 1900. évi május hóban. Az üzletvezetőség. (Utányomat nem díjaz.)

Arany János-utca 34. sz. Butor beraktározás. Garde-Meuble.

Magy. kir. Államvasutak. Üzletvezetőség Debrecenben.

Pályázati hirdetés

A szatmár-nagybányai vasut Szinórváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen-nel nyilvános pályázatot hirdetünk.